Surpriza

Povestire de Constantin DIACONU

Tot drumul m-am uitat nerăbdător la ceas. Cel puțin pentru mine (dar sînt convins că și pentru Andi), timpul trecea greu, parcă abia se mișca, la fel ca personalul acela cu vagoane vechi și-o locomotivă pesemne de-aceeași vîrstă cu bunica, așa cum nu se mai întîlnesc decît rar, pe unele linii secundare. Cînd am coborît în halta aceea micuță, cu ronduri de flori în față, o fîntînă cu roată și cîțiva duzi cu frunzele prăfuite, era 13 și 19 minute și de sus, de pe cerul ca sticla, soarele te lovea drept în creștet, iar de jos pămîntul încins dogorea. Nu ne așteptau nici bunicul, nici bunica, dar la colțul clădirii mici, văruită și acoperită cu țiglă, în partea aceea pe unde călătorii ies la drumul din spatele gării, înaltă și subțire, într-o rochie largă și lungă, Tudorița stătea rezemată de perete și spărgea semințe, indiferentă. De fapt eu și cu Andi îi spunem Madona. E cu un an mai mică și ne e rudă, un fel de verișoară sau de mătușă sau cam așa ceva. Porecla i-am dat-o eu, că mă scotea din fire cu sfielile și tăcerile ei. Avea ceva adormit în mișcări și te privea tot timpul cu niște ochi mari, mari de tot, fapt care-i da, nu știu cum, un aer de mirare. Chiar așa, parcă se mira tot timpul. Acum Madona nici nu ne văzuse. A continuat să stea rezemată acolo și să spargă semințe, pînă cînd am ajuns în dreptul ei.

— Hei, Madono! — am strigat tare, lăsînd jos geamantanul care-mi rupea mîna. Nu vezi că ți-au sosit oaspeți?

Andi încremenise alături, lăsîndu-se cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Nu mă uitam la el, dar îl vedeam, mai mult îl simțeam că-i neliniștit și așteaptă ceva, temător. Eu știam însă, înțelesesem numaidecît ce-o văzusem că n-are să se întîmple nici de data asta nimic. Și așa a fost. Madona nici n-a tresărit măcar, doar și-a lăsat capul pe umărul stîng și-a glăsuit din vîrful buzelor:

— A, voi erați! Bine ați venit! Poftiți! — ne făcu ea semn cu mîna spre spatele gării. Și fără să ne aștepte, porni înainte.

Mă mîncau palmele. Aveam o poftă grozavă să o ajung din urmă, s-o apuc de cozile lungi și groase și s-o scutur nițel, s-o trezesc, s-o fac să priceapă că nu așa trebuie să se poarte ea cu niște băieți ca noi. Trecuse un an de zile de cînd n-o mai văzusem și ea nu se schimbase de loc. Dar Andi n-ar fi fost de acord cu mine. El și pornise în urma ei, cumpănindu-se din greu cu cele două sacoșe de vinilin așa de încărcate, încît nu le mai putuse trage fermoarele. Scrîșnind din dinți și jurîndu-mă să-i fac Madonei, cît aveam să stăm la bunici, zile și mai amare decît în vara trecută, mi-am săltat geamantanul și-am pornit după ei.

Bunicii locuiesc tocmai în cealaltă parte a satului și de la gară se ajunge mai repede la ei luînd-o direct peste cîmp. Mergeam toți trei, în șir indian, tăcuți, Madona în față, Andi după ea,iar eu la urmă, pe poteca îngustă și bătătorită, cu pămîntul crăpat de arșiță, ce șerpuia printre lanurile de grîu. În gară, în afară de noi nu mai coborîseră decît vreo doi sau trei călători care o luaseră pe șosea. Eram singuri, nu se vedea nimeni cît cuprindeai cu ochii. După vreo zece minute lanurile de grîu s-au terminat și poteca trecea acum prin bostănărie. Madona însă o părăsi și apucă la stînga, pe altă cărare, abia ghicită. Știam, pe-aici scurtam și mai mult drumul și aveam să trecem pe la bătrînul nuc în care ne urcam cînd veneam cu bunicul și ne uitam de jur-împrejur să vedem dacă nu cumva se zărește cineva luînd pepeni. M-am bucurat, singuri n-am fi observat cărarea aceea, și cu toată aversiunea mea față de Madona, i-am mulțumit în gînd. Ardeam de nerăbdare să ajung mai repede acasă,să-i văd pe bunicul și bunica, să scap de soarele acela fierbinte și de greutatea geamantanului, să intru în camerele curate și răcoroase unde tot timpul miroase a mere și a busuioc. Nucul nu mai era departe și puteam spune că făcusem jumătate din cale, numai că drumul era tare greu, trebuia să fim atenți să nu ne-mpiedicăm în lujerii cu foi mari și aspre, printre care pepenii, încă verzi, se odihneau risipiți la întîmplare. Nu știu cum se simțea Andi, eu însă eram tot o apă și aveam de gînd ca măcar trei minute să mă opresc sub nuc. Tocmai atunci însă se întîmplă ceva care-mi răsturnă toate planurile.

Eram cam la 30 sau 40 de metri de nuc cînd l-am zărit pe Lăbuș. Stătea acolo, pe labele dinapoi, pe pămîntul gol și bătătorit, la umbră, și se uita la noi, mișcîndu-și capul cu zvîcniri scurte, neliniștite. Se vedea, cîinele aștepta ceva, aveam să înțeleg numaidecît ce, în clipa aceea însă m-a uimit faptul că era singur, că bunicul nu se vedea împrejur. L-am strigat, pe numele lui, dar spre surprinderea mea nu s-a clintit din loc. Numaidecît însă am auzit glasul Madonei, cuvintele rostite din vîrful buzelor (pînă și cu el vorbea la fel):

— Lăbuș, vino încoa!

Ca zvîrlit de un resort, cîinele s-a repezit și în cîteva clipe sărea în jurul ei și se gudura. Atunci m-a cuprins teama. E adevărat,o teamă nedeslușită, pentru că încă nu știam ce-o să se întîmple, deși presimțeam. Cum n-avea nimic în mînă, Madona ne-o luase mai înainte și în momentul acela se afla la vreo douăzeci de pași în fața noastră. O vedeam bine, proiectată pe albastrul alburiu al cerului, înaltă și subțire, în rochia aceea largă și lungă mult mai jos de genunchi, în care parcă înota. Și cum stătea, și-a întors numai capul peste umărul stîng și c-un gest molatic a întins mîna spre noi. Și iar am auzit-o rostind din vîrful buzelor:

— Șo pe ei, Lăbuș!

Cred că Andi n-a înțeles nimic, pînă în ultima clipă. Acum însă eu știam ce avea să urmeze și-o furie oarbă m-a cuprins. Dar n-am mai avut timp să fac nici un pas ori să scot vreun cuvînt. Mîrîind, cîinele s-a repezit mai întîi la mine, m-a izbit cu labele în piept și m-a trîntit jos. Geamantanul mi-a sărit din mînă cît colo. Apoi, cînd mi-am ridicat puțin capul și m-am uitat, și Andi se afla pe jos,lîngă cele două sacoșe răsturnate la vreo cîțiva pași de mine. Iar mai încolo, Lăbuș stătea întins pe burtă, pîndindu-ne. Și cum ne mișcam puțin, mîrîia și-și arăta colții amenințător.

Se zice că delfinii sînt animalele cele mai inteligente. Nici eu și nici Andi n-am văzut delfini decît la televizor, așa că n-am avut posibilitatea să ne convingem pe viu de adevărul acestei afirmații. Tocmai din acest motiv pentru noi cele mai inteligente animale rămîn tot cîinii. Nici nu puteți să vă închipuiți ce deștept poate fi un cîine. Și, totodată, grozav de devotat. Cîinele, mai ales dacă-i dresat, nu-și trădează niciodată stăpînul. Știu asta cei care se ocupă de dresarea lor. Iar noi facem parte din aceștia. E adevărat, nu sîntem membrii vreunui club al dresorilor, nu posedăm nici diplome, nici insigne cu care să putem dovedi această preocupare a noastră. Dar și eu, și Andi, avem acasă cîte un cîine dresat de noi și de instruirea căruia ne ocupăm cel puțin o oră pe zi. Asta și ca să ne fălim cu ei, dar mai ales pentru că ne sînt de mare ajutor. Cîinii noștri știu să facă o mie de lucruri: să ne poarte servieta cu cărți sau plasa cu tîrguieli, să cumpere ziarul de la chioșc, să ducă un bilet unui cunoscut... Odată, după ce am ajuns la școală, înainte de a urca treptele mi-am adus aminte că am uitat caietul de matematică acasă. Pic mă însoțise, îmi dusese servieta și încă nu-i dădusem drumul. Am scris repede un bilet pentru mama, l-am împăturit și i l-am prins într-unul din clipsurile de la zgardă. «Du-te repede acasă, Pic! Dă-i biletul mamei și așteaptă să-l citească. Are să-ți dea un caiet pe care să mi-l aduci aici cît mai repede. În zece minute să fii înapoi!» i-am ordonat eu. L-am cronometrat. A sosit în 9 minute și 35 de secunde.

Bunicul e paznic de cîmp la cooperativa agricolă de producție. Deși are aproape 70 de ani, se ține încă drept și vioi și pentru el munca de paznic nu e grea, ba zice că nici nu i se putea găsi ceva mai potrivit. Totuși vara trecută s-a plîns că în cîteva locuri porumbul îi fusese «ciupit» și niște pepeni făcuseră «picioare». Bănuia cine punea mîna, dar nu reușea niciodată să prindă pe careva. Atunci mi-a venit ideea (mai bine nu-mi venea) să i-l dresăm pe Lăbuș.

Lăbuș e un cîine ciobănesc, lățos, fioros și puternic, care sta ziua și noaptea legat de un gutui, în colțul curții, lătrînd la toți străinii de pe drum. Ne-am sfătuit îndelung pînă am fixat obiectivele dresajului la care hotărîsem să-l supunem. Urma să-l învățăm, în principal, două lucruri relativ simple: trebuia să meargă nelegat, dar liniștit prin sat și pe cîmp, pe lîngă bunicul, fără să sară la oameni și animale; în al doilea rînd, la o poruncă anume, să-i găsească și să-i facă pe cei care îndrăznesc să ciupească cîte ceva de pe cîmp să se culce jos și să-i păzească cu strășnicie pînă sosea bunicul să vadă cine e. Am pus la bătaie toată priceperea noastră și timp de o lună am consumat cu el o groază de mămăligă și vreo cîteva kilograme de zahăr cubic. Totul însă a fost zadarnic. În afară de faptul că Lăbuș s-a împrietenit mai mult cu noi, n-am reușit să-l învățăm nimic. Madona privea cu aerul ei de continuă mirare, de sus și de la distanță, îndeletnicirea noastră și din cînd în cînd îndrăznea să ne dea sfaturi: «Dacă vreți să vă asculte, hrăniți-l cu frunză. Duceți-l în pădure și tăiați-i frunză!» Andi tăcea, nu zicea nimic. În schimb eu mă enervam și tăbăram cu tot felul de ironii. În școală trec drept cel mai ironic băiat. Cred însă că dacă aș strînge toate ironiile făcute la adresa colegelor mele și tot n-ar fi atîtea cîte primea Madona în două luni de vacanță petrecute la bunici.

Ilustrație:
Pompiliu **DUMITRESCU**

Cine știe, poate că ea îi dăduse, într-adevăr, lui Lăbuș frunză tăiată din pădure dacă realizase ceea ce noi nu reușiserăm vara trecută, cu toată experiența noastră de dresori. Stam lungit cu burta la pămînt, în țărîna fierbinte, lîngă geamantanul răsturnat. De sus soarele îmi ardea spinarea și, ca să nu mă bată prea tare în cap, rupsesem o frunză de pepene și mi-o pusesem pe creștet. Mi-era greu, tare greu, mă simțeam ca într-un cuptor, setea și foamea mă chinuiau, nu mă puteam mișca, nu puteam nici măcar să stau de vorbă cu Andi, că la cea mai mică mișcare sau zgomot Lăbuș mîrîia, arătîndu-și colții. Dar toate astea erau un nimic pe lîngă furia și rușinea care clocoteau în mine. Ne-o făcuse Madona. De fapt mi-o făcuse mie, că lui Andi n-avea de ce să-i poarte pică. Dar cum era prietenul meu, îl lăsase și pe el să-mi împărtășească soarta... Știam însă că situația asta nu putea să dureze o veșnicie, că mai curînd sau mai tîrziu aveam să scăpăm de acolo și să ajungem acasă, la bunici, aveam să intrăm pe poarta acelei curți unde, într-o casă alăturată, locuia și ea. Cu speranța la clipa aceea, îmi storceam mintea gîndindu-mă cum să mă răzbun mai bine. Dar pe măsură ce mă frămîntam, îmi dădeam seama că orice aș fi întreprins de acum încolo împotriva Madonei, nimic n-ar fi putut echivala gestul ei, gîndit și pregătit cu răbdare un an de zile. Și din cauza asta îmi era atît de necaz, că-mi venea să-mi dau cu pumnii în cap. Greșisem. Greșeala mea era că nu mi-am închipuit-o niciodată pe Madona în stare de așa ceva...

Nu știu cît am stat așa. Poate o oră, poate două, poate chiar trei. N-aveam ceasul la mînă, mi se rupsese cureaua și încă din tren îl pusesem în buzunarul pantalonilor. Și acum nu puteam să mă răsucesc, să-ntind mîna și să-l scot de acolo. Deodată însă mi s-a părut că aud departe, înspre sat, o fluierătură unduioasă, ca o chemare. În clipa aceea Lăbuș a ciulit urechile, atent. Apoi, cînd fluierătura s-a repetat, cîinele s-a ridicat, s-a învîrtit puțin în loc uitîndu-se la noi cu niște ochi care voiau parcă să ne ceară iertare, apoi a pornit în fugă ușoară spre sat, lăsîndu-ne singuri. M-am ridicat de jos și mi-am scuturat puțin hainele de țărînă. Îmi amorțiseră toate încheieturile și am făcut cîteva mișcări să-mi revin. Mai încolo, lîngă sacoșele lui burdușite, Andi dormea. M-am dus și l-am scuturat de umăr:

— Hai, mă, scoală-te, că Madona și-a chemat cerberul acasă și sîntem din nou liberi!

Cînd am intrat pe poartă, bunica tocmai dădea grăunțe la păsări. Ne-a văzut, dar parcă nu-i venea să-și creadă ochilor. Era bucuroasă, se vedea, dar și nedumerită, îngrijorată:

— Mihae! Andreie! De unde veniți, băieții maichii? Credeam că sosiți mîine. Că Tudorița v-a așteptat la tren. De trei zile vă tot așteaptă. Ați mers cu vreun camion de sînteți așa plini de praf?

— Da, bunico, de la Fetești am venit cu un camion de ocazie — i-am răspuns eu furînd din zbor ideea pe care mi-o dăduse.

Atunci am auzit un chicot de rîs în căsuța din fundul curții. Una dintre uși era deschisă, pe ea se vedea o parte din interiorul camerei și probabil că televizorul mergea, căci se auzeau voci. O rumoare care cînd se ostoia, cînd izbucnea puternică și prelungă, ca niște valuri dezlănțuite. Între timp, uitasem, dar în clipa aceea mi-am adus aminte de meci. Era pe sfîrșite, desigur, îl pierdusem. N-avea nici un rost să mă duc acolo, dar chicotul acela înfundat parcă mă izbise ca o palmă peste obraz. Am îmbrățișat-o pe bunica cu ochii la ușa aceea deschisă, apoi am vrut să pornesc spre ea, dar mi-am adus aminte de Andi. Andi tocmai își apucase sacoșele de toarte și voia să pornească cu ele în urma bunicii. L-am apucat de mînă, mai sus de cot și l-am strîns tare:

— Lasă-le jos și vino cu mine!

Am pornit amîndoi, alături, obosiți, prăfuiți, abia tîrîndu-ne picioarele. În prag ne-am oprit. Adică eu m-am oprit. De Andi nu mai știu. La drept vorbind, încremenisem. Într-unul din cele două scaune-fotolii stătea răsturnată, picior peste picior, cu fața la televizor și jumătate întoarsă spre ușă, o fată grozav de frumoasă. Era singură și mi se părea cunoscută. Parcă o cunoșteam de undeva, dar nu știam de unde. Părul de culoarea paiului îl avea întins pe tîmple și legat la spate, de unde îi cădea în șuvițe bogate, ca un evantai, spre umeri. Purta o bluză albă, de mătase, și-o fustă tot albă și scurtă, dar din alt material, mai gros, și strînsă la mijloc cu un cordon lat de piele, c-o cataramă lucitoare de alamă. În picioare avea pantofi tot albi și ei, din plasă fină și cu tocuri înalte. Își ridică privirile spre noi și numaidecît sări în sus și începu să țopăie de bucurie.

— Miti! Andi! Ce bine îmi pare că vă văd!..

Ne sărută repede pe obraji, mai întîi pe mine, apoi pe Andi, împinse scaunele-fotolii spre noi rugîndu-ne să luăm loc. Apoi se repezi la colțul unde se afla frigiderul, zdrăngăni cîteva clipe pe acolo și apăru în fața noastră cu o tavă pe care se aflau două farfurioare cu dulceață de cireșe negre și două pahare cu apă rece, aburite.

— Vai, sînt sigură că sînteți obosiți și însetați de pe drum! Serviți-vă! O să vă facă bine! Ce mult mă bucur că ați venit!...

Aș fi vrut să mă uit la televizor, tocmai se consuma o fază palpitantă, îmi dădeam seama după izbucnirea vocilor care făceau să-mi țiuie urechile, dar un timp camera aceea, cu tot ce avea în ea, s-a învîrtit cu mine. Apoi, cînd s-a oprit, primul lucru pe care l-am văzut a fost Andi, stînd răsturnat în scaunul-fotoliu, cu hainele lui murdare de pămînt și ținînd în mîinile, și ele murdare tot de pămînt, farfurioara cu dulceață în care înfigea lingurița și apoi o ducea, calm, imperturbabil, la gură. Atunci mi-a venit să-i strig în urechi, tare, să răsune casa, să se audă pînă departe, în sat și în cîmp: «Știi ceva, Andi?! Fericiți cei săraci cu duhul!...» Dar nu i-am strigat, pentru că fata aceea m-a întrebat foarte mirată:

— Tu de ce nu servești dulceață, Miti?

Mi-am ridicat privirile spre ea. Dar ochii Tudoriței erau așa de sincer uimiți, încît m-am trezit vorbind fără să vreau:

— Ba o mănînc, cum să n-o mănînc...

Am încărcat lingurița zdravăn și am dus-o la gură. Era o dulceață grozavă, cum nu mai mîncasem niciodată. Am băut pe nerăsuflate paharul cu apă rece, apoi i l-am întins, rugînd-o să-mi mai dea unul...

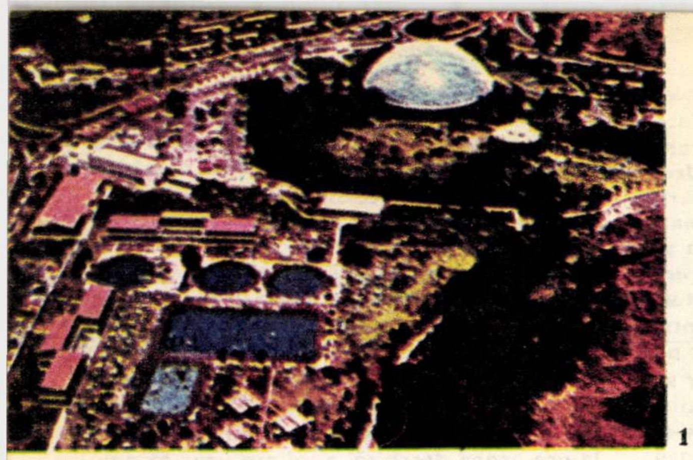
1

PRELUDIU LA MEXICO

La 12 octombrie 1968 lumea întreagă va avea privirile îndreptate spre Mexic. În această zi, pe marele stadion al Orașului universitar se vor desfășura, în prezența președintelui republicii, ceremoniile deschiderii celei de a XIX-a ediții a Jocurilor olimpice. Și timp de 15 zile (pînă la 27 octombrie), numele Mexicului va apare în titlurile tuturor ziarelor din lume și pe milioane de mici ecrane. Pentru primirea și găzduirea celor mai buni sportivi ai Terrei și a sutelor de mii de vizitatori, au fost deschise din timp numeroase și imense șantiere. Se lucrează mult, într-un ritm susținut, sub conducerea renumitului arhitect Pedro Ramirez Vasquez. Mexicul vrea să demonstreze întregii lumi că și o națiune mică este capabilă să fie la înălțime în calitatea de gazdă a Jocurilor olimpice. Iată, după revista «Paris Match», cîteva date despre cadrul în care se vor desfășura apropiatele jocuri:

- **Octombrie, luna în care vor avea loc întrecerile olimpice, este a soarelui și a nopților cu lună, sezonul ploilor fiind terminat.**
- **Marea majoritate a probelor se vor desfășura pe diferite stadioane din capitala Mexicului, aflată la 2 240 m altitudine. Doar competițiile de vele se vor disputa la Acapulco, iar cele de călărie la Oaxtepec, într-un peisaj deosebit de pitoresc (dominat de marii vulcani Popocatepetl și Iztlacihnatl), amîndouă localitățile avînd o climă foarte dulce.**
- **Stadionul Aztec (100 000 de locuri, tribunele acoperite) va găzdui meciurile de fotbal (între 13—26 octombrie). Gazonul este de 120/90 metri, orientat spre nord-sud, astfel ca soarele să nu jeneze jucătorii.**
- **Ultimele progrese ale științei și tehnicii au fost puse în serviciul Jocurilor olimpice. De exemplu, vor fi folosite cele mai perfecționate instalații de cronometraj electronic și, pentru prima oară în Mexic, televiziunea în culori.**
- **Prilejul oferit de Jocurile olimpice va fi folosit și pentru o mare confruntare de idei și opere de artă. Vor fi prezenți, cu operele lor, într-o mare expoziție, numeroși și renumiți pictori și sculptori din toată lumea.**
- **Nu vor lipsi nici manifestările specifice: sărbătoarea focului olimpic de la Tetihuacan și Festivalul de folclor. Acestea vor fi completate de Festivalul de balet, la care vor participa toate cele cinci continente; de expoziția asupra aplicării energiei nucleare pentru prosperitate și umanitate; de expoziția destinată eforturilor de cunoaștere a spațiului cosmic; de reuniunea internațională a sculptorilor și poeților etc.**
- **Orașul Mexico va ține la dispoziția vizitatorilor numeroasele sale muzee, în care se află zeci de mii de exponate ce vorbesc despre vechile și exoticele civilizații precolumbiene. Cel mai mare este Muzeul de antropologie (cu 60 000 de piese).**
- **Țara întreagă va fi, pentru sportivi și vizitatori, un adevărat și uriaș muzeu. Ei vor avea posibilitatea, străbătînd de la un cap la altul Mexicul pe o lungime de 24 000 km (fie pe calea ferată, fie cu autobuzele și limuzinele pe modernele autostrăzi), să vadă și să admire circa 11 000 de mărturii arheologice, temple și piramide care vorbesc despre civilizațiile Maya și Aztecă.**
- **Președintele republicii a lansat un cuvînt de ordine: «Mexicul, prietenul tuturor, trebuie să facă în așa fel ca Jocurile olimpice să servească marea cauză a prieteniei între popoare.»**

Lumea întreagă e convinsă de realizarea acestui imperios deziderat și de aceea așteaptă această ediție a Jocurilor olimpice nu numai cu nerăbdare, ci și cu încredere.

Pentru cei 500 000 de locuitori ai săi, Oaxtepec-ul este un adevărat paradis. O dovedește și vederea aeriană a celor cinci piscine de care dispune (foto 1). Stadionul olimpic din Mexico, unde se vor disputa întrecerile de atletism, are 80 000 de locuri și poate fi evacuat în 15 minute (foto 2).

2

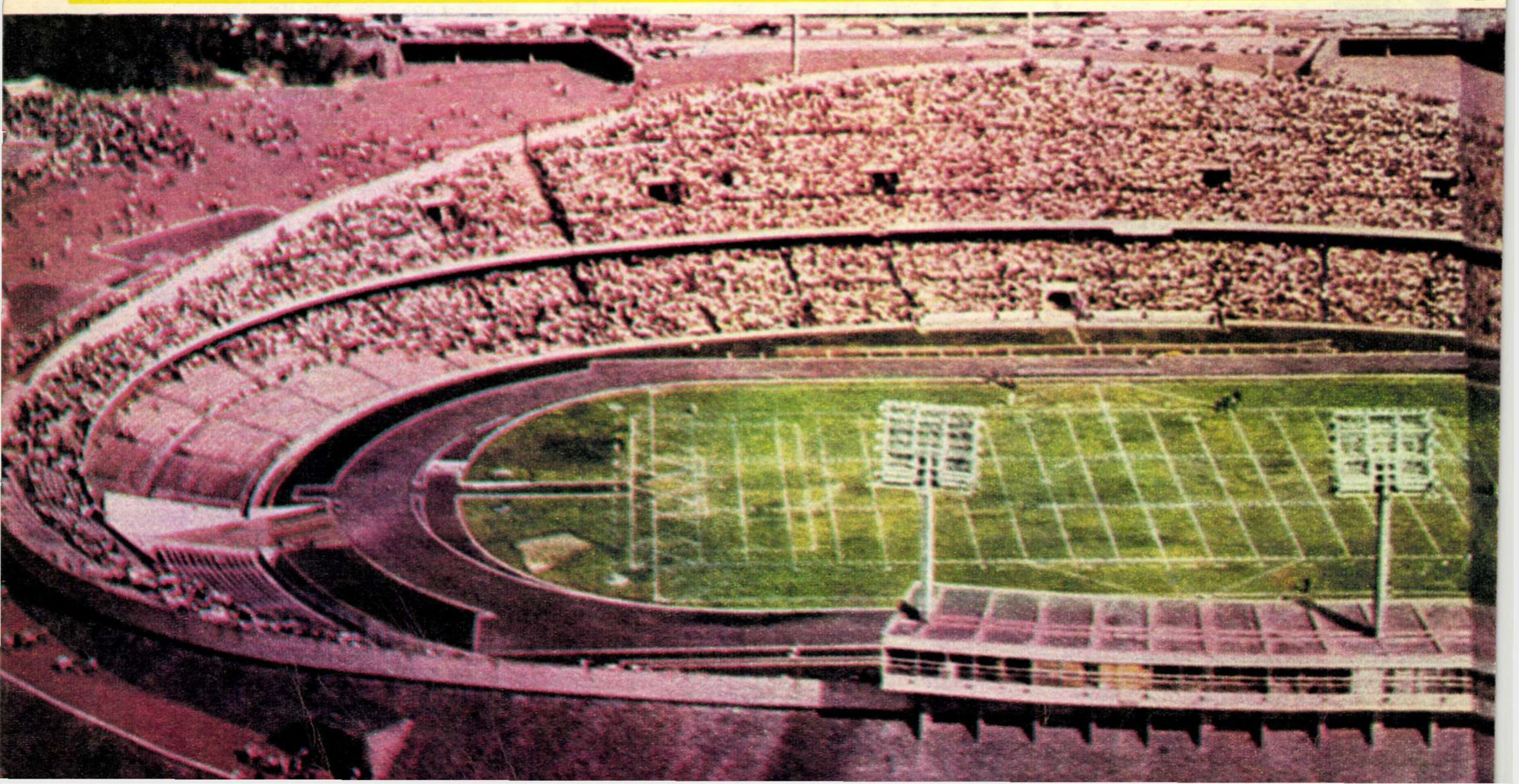

UN ÎNTEMEIETOR AL LITERATURII MODERNE ROMÂNE

de Dan **ZAMFIRESCU**

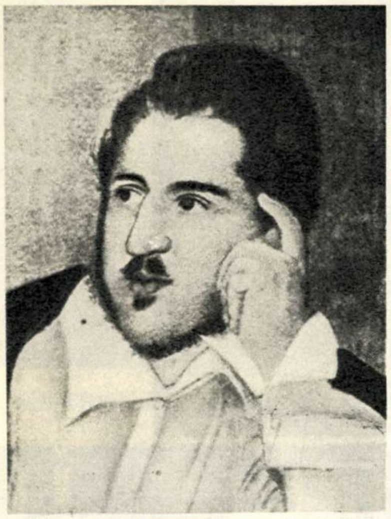

Costache Negruzzi — **portret de tinerețe.**

Era în 1840. Trecuseră cîteva decenii de cînd cultura românească se găsea în plin proces de prefacere. Pretutindeni în Europa, națiunile care-și cîștigaseră dreptul la viață independentă, respectul, gloria și întîietatea se înfățișau lumii nu numai cu faptele de arme și cu roadele meșteșugurilor, ci și cu artele și literele lor. A avea poezie, muzică, pictură, știință, era tot așa de important pentru o națiune modernă ca și a avea un stat în care să fie singură stăpînă. Cu atît mai importantă era această condiție pentru națiunile ce luptau să se elibereze de sub robii și vasalități străine, pentru popoarele cărora puteri mult mai mari le negau dreptul de a fi socotite națiuni.

De cîteva decenii, în Moldova, Țara Românească, Transilvania se lucra fără odihnă la punerea temeliilor acestei culturi, la dovedirea faptului că și pe aceste meleaguri răsadurile prețioase ale artelor și literelor veacului pot crește la fel de bine ca oriunde. **Ienăchiță Văcărescu** lăsase urmașilor săi testamentul de a «crește limba românească», și o mulțime de lucrători harnici din toate generațiile erau ocupați cu transpunerea în limba română a operelor marilor scriitori de peste hotare, făcînd dovada că graiul poporului nostru poate îmbrăca simțămintele și ideile lui **Voltaire** și **Montesquieu,** lui **Byron** și **Lamartine** sau **Victor Hugo,** lui **Cervantes** ori **Balzac.** Oricît de stîngace erau unele din aceste traduceri, ele dădeau modele, creau un «climat» nou. Și în acest climat începuseră a răsări, tot mai dese, întîiele scrieri originale.

În acest moment, un tînăr de 22 de ani, pe nume **Mihail Kogălniceanu,** avu curajul să spună vremii sale că niciodată traducerile singure nu pot face o literatură. Calea spre o adevărată literatură națională cere aplecarea asupra izvoarelor proprii de inspirație — o constituie trecutul, tradițiile, prezentul cu aspirațiile, culoarea, varietatea lui locală, pe care marii scriitori vor ști să le ridice la semnificații și valoare universală. «Vreți o adevărată și mare literatură națională? părea a spune el. Ea se poate făuri numai pe acest drum. Și iată — există cineva care, procedînd astfel, a reușit să ajungă pe culmi. Citiți!»

Și într-adevăr, primul număr al «Daciei literare» dădea la lumină întîia capodoperă — în proză — de care luă cunoștința cultura română modernă, în acel an 1840. Nuvela se numea «Alexandru Lăpușneanu». Autorul, **Costache Negruzzi** de la a cărui naștere au trecut 160 de ani și de la a cărui stingere se împlinește, acum, un secol.

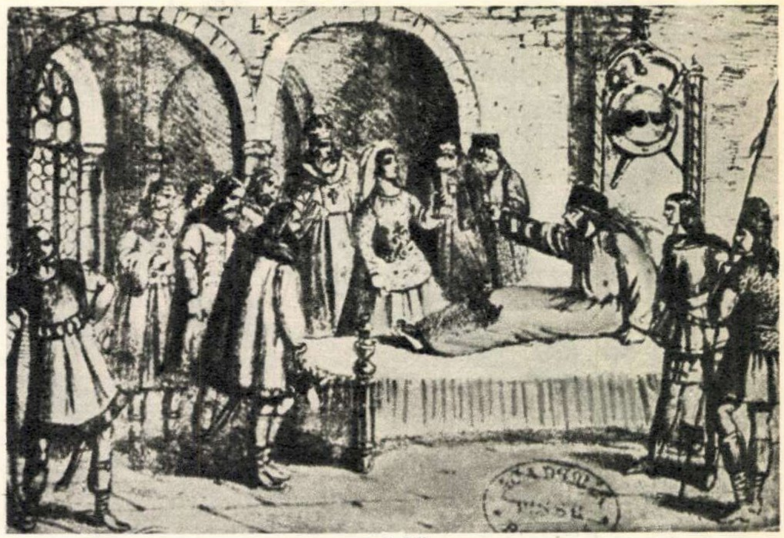

Otrăvirea lui Lăpușneanu.

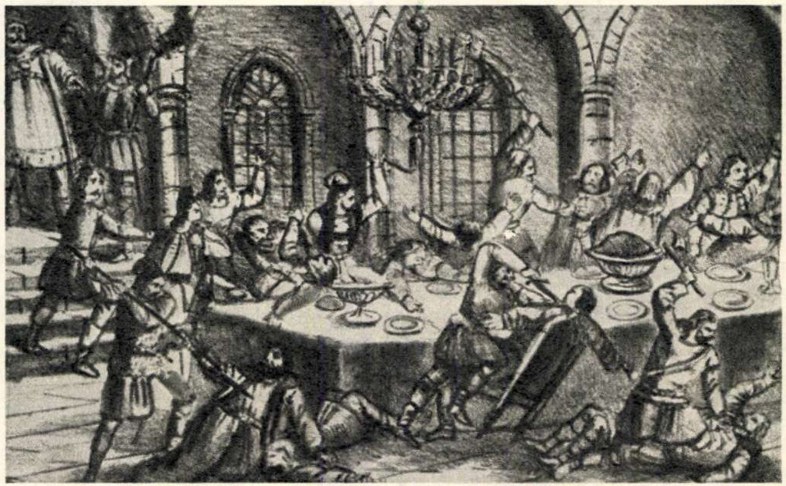

Măcelărirea boierilor la festinul Lăpușneanului.

Negruzzi a fost, pentru concepția lansată de **Kogălniceanu** la «Dacia literară» asupra căilor evoluției culturii noastre, exemplul viu, care convinge dintr-o dată și care se face urmat. Cunoscător foarte bun al literaturilor străine, citind în grecește, în franțuzește și rusește, traducător și el din **Hugo** și alți scriitori, **Negruzzi** publicase în 1835 poemul istoric «Aprodul purice», numit de **N. Iorga** «cea dintîi încercare de a îmbrăca în versuri istoria națională». Dar capodopera sa, «Alexandru Lăpușneanu», era gata atunci cînd au fost date la tipar primele pagini ale «Daciei literare». Această nuvelă inaugurează proza română originală. Curînd bătrînul **Gh.Asachi** va încerca și el să scrie nuvele istorice inspirate din trecutul Moldovei, iar **Alexandru Odobescu** va declara deschis dorința sa de a urma exemplul lui **Negruzzi** în nuvelele sale inspirate de cronicele muntene. Toată literatura română inspirată din trecutul național, pînă la **Sadoveanu** și **Camil Petrescu,** crește, ca un stejar, din această minunată ghindă.

Dar nu numai «Alexandru Lăpușneanu», ci întreaga operă a lui **Negruzzi** — nu prea întinsă — poartă acest caracter demonstrativ și programatic. El experimentează cu succes, în toate sensurile, programul «Daciei literare», care era și al său. Scrie nuvele inspirate din viața societății moldovenești a vremii, compune scrisori literare reunite sub titlul «Negru pe alb», în care adună, ca într-un caleidoscop, amintiri, descrieri, portrete contemporane, discută probleme lingvistice și istorice, anticipînd astfel genul strălucit ilustrat mai tîrziu de **Ion Ghica.**

Dacă **Heliade Rădulescu** și **Asachi** sînt marii animatori ai vieții culturale, deschizători de orizonturi noi, dacă **Bălcescu** și **Kogălniceanu** sînt gînditori politici de geniu, creatori ai istoriografiei noastre moderne, acel care a făcut, primul, dovada pentru toți că literatura română poate avea un mare viitor a fost **Costache Negruzzi.** Este locul și rolul său în istoria culturii românești.

Cele două litografii din această pagină, semnate de Alexandru Asachi, au fost publicate în «Almanah de învățătură și petrecere», in 1870.

- Într-o scrisoare către Gh. Bariț (1839) Costache Negruzzi își exprimă astfel sentimentele sale în legătură cu Unirea: «Ca deputat strig în Camera noastră, ca filolog scriu articole, ca român sfătuiesc și propovăduiesc Unirea, fără care bine nu vom mai vedea.»

- Vasile Alecsandri, prietenul și colaboratorul cel mai apropiat al lui Costache Negruzzi, îl caracterizează astfel pe autorul lui «Alexandru Lăpușneanu»:

«Costache Negruzzi a fost o individualitate marcantă printre contimporanii săi.

Ca om politic a fost liberal, într-un timp unde liberalismul era periculos, căci îl amenința exilul.

Ca om de litere a fost, este și va fi mult timp în fruntea prozatorilor români.

Ca român cu simțul de adevărată naționalitate să-l lăsăm singur a se exprima:

Eu, frații mei, ori unde-oi căuta
Nu mai găsesc ca dulcea Românie...»

FRUMOASELE ZILE DE LA COSTINEȘTI

Fotoreportaj de Elena SKIBINSKY și Gheorghe CUCU

O curte în costum de carnaval (dacă curțile pot fi îmbrăcate!). Lampioane, ghirlande, un magnetofon. La ferestrele de jos și de sus ale clădirii din fața mării, perdelele au fost trase. Cîte un cap zbîrlit și bronzat de copil privește și apără de indiscreți pe cei ce se pregătesc de carnaval. Efectul, surpriza, fantezia sînt ascunse cu străşnicie după perdele. Un carnaval, știe oricine, cu aceste trei atribute își face gloria. Peste drum de frumoasa clădire de piatră — ornată cu drapelele României, Bulgariei, Italiei, Uniunii Sovietice, Republicii Federale a Germaniei, Cehoslovaciei, Poloniei, Republicii Democrate Germane, Ungariei — este marea. Cuminte și singură, trage cu ochiul la luminile de peste drum, mîngîind nisipul. Apoi se retrage cu nostalgie.

Copiii de-aici au fost bunii ei prieteni timp de 14 zile. Astă-seară e carnaval, copiii vor petrece... Dar va fi ultima seară petrecută în tabăra de la Costinești.

— *Cóme facciamo, Sanda? Domani...*

— *Tell me please: do you remember my adress?*

Copiii, costumați care de care mai fantezist, fac să aplaude, să strige, să exclame, să izbucnească în hohote de rîs toată adunarea.

*

— Cum ați petrecut la Costinești? ne adresăm conducătoarei grupului de copii din Cehoslovacia.

— Minunat, răspunde în românește. Surîde, apoi continuă în cehă: Știu că în limba română cuvîntul «minunat» este superlativul a ceea ce este mai frumos. Aș vrea ca el să exprime mulțumirile noastre, bucuria acestor zile și tristețea de-a ne despărți de locul celei mai frumoase vacanțe!

Cu caietul de notițe în mînă, trecem mai departe, la conducătorul delegației italiene, un tînăr student.

— Cum s-au simțit la noi copiii italieni?

— Excelent. N-am stat numai la Costinești. Am fost la Histria, la Constanța, la Mamaia, la Mangalia. Am cutreierat aproape tot litoralul. Copiii s-au bucurat cel mai mult de aceste zile. Știți ce mi-a spus unul dintre ei? «Ii invidiez». «Pe cine?» l-am întrebat. «Pe ei, pe români!» «De ce?» — l-am întrebat, surprins de izbucnirea lui. «Pentru că pot avea vacanțe atît de frumoase!»

*

Pe un perete al taberei, o originală expoziție de desene. Premianții? Copiii din România, din Italia, din Republica Federală a Germaniei, din Cehoslovacia...

*

140 de copii străini au plecat de la Costinești la Sinaia.

— Cum e la Sinaia?

— Sînt munți...

140 de copii străini au venit de la Sinaia la Costinești.

— Cum e la Costinești?

— *Wonderfull!*

*

Autocare pregătite pentru Histria, Constanța, Mamaia, Mangalia. La ferestrele autocarelor, stegulețe.

*

În altă zi, toți copiii din tabăra internațională de la Costinești se pregătesc pentru Festivalul tinerelor talente. Un festival în care fiecare va face să strălucească un crîmpei din țara sa.

*

«Costinești, România, 1968. Un colț de litoral într-o țară primitoare, cu oameni amabili și copii veseli». O însemnare pe un caiet aparținînd unui copil, care, curînd, va fi la mii de kilometri distanță de România.

Indiferent de spațiu, inima îi va spune mereu că a lăsat aici prieteni buni.

PRIN ÎMPĂRĂȚIA DELTEI

Așteptam cu nerăbdare să ajungem la ținta excursiei noastre. Delta ni s-a înfățișat în toată splendoarea și măreția ei. Soarele parcă-și concentrase toată strălucirea și căldura lui asupra acestui paradis al păsărilor.

Pentru a putea vedea mai bine frumusețile Deltei, niște pescari cu bărbi lungi, care le dădeau înfățișarea unor bătrîni conducători de oști, ne-au luat în bărcile lor mari, negre, care, după cum am aflat mai tîrziu de la ei, se numeau lotci și se găseau cu zecile în Deltă. Vislele s-au afundat cu un clipocit lin în apă și astfel fantastica noastră călătorie a început.

Ne strecuram printre perdelele stufului, care parcă se deschideau în fața noastră, făcîndu-ne loc. Mirosea a stuf verde, un miros plăcut, greu de definit. Nu ne mai săturam privind. Cînd nici nu te așteptai, țișneau, săgetînd albastrul cerului, nagîții, frumoșii cormorani, egretele albe, grațioase, adevărate regine ale Deltei. Toată verdeața, toată acea risipă de culori și de miresme ne fermecau, făcîndu-ne să ne simțim într-o lume de basm. Nici nu ne-am dat seama cînd soarele, înroșind zările, își luă rămas bun pentru o noapte. Cu regret, ne-am întors la «bază». Acolo am mîncat o nemaipomenită ciorbă pescărească. Apoi am aprins un foc de tabără. Am mai aruncat o privire Deltei: în lumina lăptoasă a Lunii, părea într-adevăr o împărăție, o împărăție peste care se auzeau, ca niște trîmbițe prevestind culcarea, țipetele păsărilor.

...A doua zi, la ora 8, cînd soarele se și ridicase de două sulițe în înaltul cerului, ne-am luat rămas bun de la «bătrînii conducători de oști» și le-am promis că vom reveni.

CIUBOTARU MIHAI, cl. a VII-a A,
Liceul nr. 6 „V. Alecsandri" - Iași

ROZETELE
Cutezătorii

O PASIONANTĂ EXPEDIȚIE

La circa 12 kilometri înainte de Reșița, drumul asfaltat dinspre Caransebeș trece pe la marginea satului Soceni.

Coborînd din autobuz, am intrat în micul sat așezat pe malurile pîrîului Valea Satului. Am cotit apoi spre stînga, intrînd în Valea Turislavului, de-a lungul pîrîului cu același nume.

În curînd am lăsat în urma noastră ultimele case și grădini ale satului. O tablă indicatoare ne-a atras atenția că am ajuns la ținta excursiei noastre: Rezervația paleontologică «Valea Turislavului» a Academiei R.S. România, întinsă pe 1 400 mp, între dealuri domoale, acoperite cu pajiști, cu livezi de pruni și cireși. La început nu am observat nimic deosebit, ni s-a părut că ne aflăm într-o zonă comună din partea deluroasă a județului Caraș-Severin. Cercetînd însă cu mai multă atenție malul drept, abrupt al pîrîiașului, am observat, printre straturile de nisip, pietriș și argilă din care este format, o mulțime de cochilii de moluște, fosile albicioase, de forme variate și mărimi cuprinse între 0,5—4 cm. Studiile făcute asupra acestor fosile permit oamenilor de știință să tragă diferite concluzii asupra condițiilor de viață care au stăpînit aici cu milioane de ani în urmă. Punctul se află în grija elevilor Școlii generale de la Soceni.

În continuare am vizitat și punctul Polițoane, situat la altă margine a satului.

Din mulțimea de denumiri științifice ale fosilelor văzute, menționam pe cea a gasteropodului de pe fotografia alăturată: Melanopsis martiniana.

Am încheiat excursia cu o masă întinsă pe malul pîrîului Polițoane, în susul rezervației, într-un aniniș umbros. În pîrîu am văzut peștișori și raci. Peste apă zbura din cînd în cînd o libelulă străvezie. În jurul nostru își dădea mîna fauna a două ere.

VAKA MARIA SOLVEIG, cl. a VII-a D
Liceul nr. 2 Timișoara

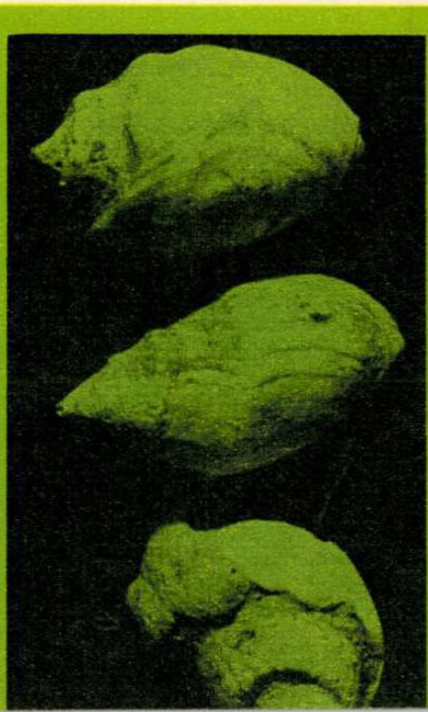

DE LA HRANA COSMONAUȚILOR LA MASA ANULUI 2000

ALIMENTAȚIA VIITORULUI

de prof. univ. **ION PAVEL**
membru corespondent al Academiei R.S. România

CARTE DE VIZITĂ

Specialist de recunoaștere mondială în bolile de nutriție și dietetică, profesorul doctor I. Pavel, membru corespondent al Academiei R.S. România, este autorul a numeroase tratate științifice apreciate în lumea întreagă. Un premiu al Academiei Române, două premii ale Academiei de Științe din Paris și încă unul al Academiei de Medicină din capitala Franței acordate lucrărilor sale cele mai cunoscute grăiesc atît despre importanța lor, cît și despre notorietatea savantului român. Profesorul doctor I. Pavel este inițiatorul organizării, cu multe decenii în urmă, a centrului antidiabetic din București, care a format cadre prețioase pentru medicina țării noastre. Strădaniilor sale, asociate cu ale altor cutezători ai luptei pentru sănătatea tuturor, li se datorește și crearea Centrului de asistență medico-socială a diabeticilor, care a obținut realizări de răsunet. Activitatea internațională a oaspetelui rubricii noastre de știință la congresele mondiale de specialitate, în comitetele de redacție ale mai multor reviste de medicină și în Comitetul de direcție al Asociației europene pentru studiul diabetului arată încă un aspect al multilateralei sale participări la viața științifică. Preocupat de viitorul medicinei românești, profesorul universitar I. Pavel s-a dăruit cu pasiune, de la catedra Institutului Medico-farmaceutic, tineretului, celor care, mîine, vor ține sus făclia progresului științific în România.

Datele problemei sînt simple. Populația globului este azi de 3,5 miliarde locuitori. Ea va fi, în ritmul de creștere actual, de 6—7 miliarde la sfîrșitul secolului, adică peste circa 30 de ani. Este evident că în aceste împrejurări trebuie căutate și găsite noi și mari resurse alimentare.

Prînzul în rachetă

Necesitățile viitorului sînt previzibile. Dar soluțiile?

Se vorbește uneori de o alimentație în pilule sau comprimate și alimentația cosmonauților este făcută să stimuleze această iluzie. Nu cunoaștem aproape nimic din secretele alimentației acestora, dar ni se pare că problema este cu totul specială și că nu are specificul unei alimentații de durată; ca atare, ea nu poate fi privită ca o veritabilă alimentație a viitorului. Valoarea calorică necesită și o anumită cantitate, iar dacă volumul alimentației cosmonautului trebuie să fie mic, el este obligat să preia diferența din propriile sale rezerve corporale. Ce-i drept, este posibil ca omul să poată trăi, în condiții de activitate redusă, timp de 15—20 de zile fără alimente externe, preluînd cantitatea necesară din rezervele corporale, la care se adaugă lichide și cîteva comprimate de vitamine sau biscuiți cu proteine. Minimul de alimente, protide în particular, pe care spațiul redus din astronavă îl poate adăposti, permite dublarea acestui răgaz. Nu avem însă de-a face cu o alimentație a viitorului, care comportă înainte de toate durată și anumite variații de activitate și climat.

În aceste împrejurări, efortul contemporan a fost îndreptat spre găsirea de surse noi de hrană.

Specii neglijate

Alimentele sintetice formează țelul principal către care se îndreaptă cercetările savanților. Dacă grăsimile au putut fi sintetizate și glucidele sînt pe cale să fie și ele realizate în laborator, proteinele, substanțe cu rol plastic reparator deosebit de important în alimentația omului și a viețuitoarelor în genere, formează azi obiectul studiilor celor mai susținute. Un număr de aminoacizi, componenții proteinelor (între care lizina) au fost de pe acum sintetizați. Aceasta constituie, fără îndoială, un mare progres. Deși producția actuală este mică, nu ne este interzis să visăm o mare industrie a proteinelor.

Necesitățile de azi vor deveni foarte mari într-un viitor pe care trebuie să-l socotim apropiat. Dacă o dată cu progresele medicinii dublarea populației se face azi în 30 de ani, în 100 de ani se va ajunge la cifra de 45 de miliarde locuitori, populație pe care economistul american Clark crede că, bucurîndu-se de ajutorul științei și tehnologiei, Pămîntul o va putea asigura cu alimentele necesare.

În aceste împrejurări, sinteza principiilor alimentare pe cale industrială este indispensabilă.

În așteptare, goana după proteine a dus la descoperirea de surse naturale susceptibile să acopere mai repede nevoile viitorului apropiat. Natura s-a dovedit mult mai generoasă decît se credea pînă nu demult. Se pare, de pildă, că ne aflăm în pragul unei adevărate revoluții în alimentație, că în deceniile următoare vor apare noi alimente provenite din surse naturale nefolosite pînă acum. Acest lucru nu este de mirare dacă ținem seama că s-a stabilit că dintre cele 350 000 de specii vegetale cunoscute în prezent nu sînt

cultivate decît 600, iar din aproape două milioane de specii de animale doar 50 sînt domesticite și contribuie la alimentația omului.

Un exemplu în acest sens este edificator. O sursă abundentă de proteine animale ar putea-o constitui marile turme de ierbivore care trăiesc în Africa și care ar putea fi domesticite. Interesul acestei soluții rezidă și din faptul că procentul de carne utilizabilă furnizată de antilope, gazele, girafe variază între 57% și 63%, față de numai 50% în cazul raselor domestice. În timp ce la acestea din urmă grăsimile ating 28% din greutate, speţele sălbatice menționate nu conțin decît circa 0,3%. Carnea lor e deci mai bogată în proteine, ceea ce le face mai apte pentru împlinirea lipsei acute de proteine din aceste regiuni ale globului.

Alga-minune

Cercetările se îndreaptă de asemenea spre găsirea unor noi alimente cu valoarea nutritivă a laptelui, a cărnii, a ouălor și a peștelui. Este evident că producția de lapte și de carne nu poate fi sporită substanțial în decursul cîtorva ani, mai ales în țările situate la tropice, unde se pun probleme deosebite de aclimatizare a animalelor. Iată de ce cercetările nutriționiștilor s-au îndreptat în alte direcții. Astfel, s-a ajuns la utilizarea unei alge monocelulare, chlorella, cultivabilă în bazine de lemn și în terenuri mlăștinoase ori bălți secate. Bogăția în proteine a acestor alge depășește pe cea a laptelui. Rentabilitatea culturilor experimentale este foarte ridicată, deoarece cultivarea necesită puțină mînă de lucru, valorifică terenuri considerate nefertile și furnizează anual circa 44 de tone de materie nutritivă la hectar. Utilizate în laborator ca unică sursă de proteine, vitamine și grăsimi, aceste alge au permis creșterea în bune condiții a cîtorva generații de animale de experiență, fără să apară nici o tulburare de nutriție. A fost demonstrată deci valoarea nutritivă a chlorellei, care în viitor va putea fi consumată în mari cantități.

PETROL
C PH C
L OH A
INCAPA-
RINA

Desene: Zoe LANGADA

Și unele specii de microorganisme, ca de pildă levurile de petrol, ar putea constitui o nouă sursă alimentară, datorită creșterii lor rapide și calității proteinelor obținute pe mediu cu bază de petrol. (Experiențe făcute într-o rafinărie din Franța par s-o demonstreze).

O altă sursă de proteine o constituie frunzele verzi și mugurii unui mare număr de plante neutilizate pînă acum în alimentație. Valoarea nutritivă a acestei surse alimentare se bazează pe principiul binecunoscut în igiena alimentară, potrivit căruia mai multe proteine alimentare cu valoare nutritivă mică dau un amestec cu o valoare superioară, apropiată de cea a laptelui sau a cărnii. Recoltarea acestor plante prin secerare înainte de coacere este urmată de supunerea lor la o prelucrare industrială care nu necesită instalații complicate și în cursul căreia li se extrage sucul. Acesta e apoi filtrat și încălzit la 80°C. La această temperatură proteinele vegetale coagulează. Produsul final este o masă de culoare verde închis, fără miros și fără gust, de consistența drojdiei de bere. Ea poate fi încorporată în aluaturi și a fost încercată experimental în hrana unor oameni din diferite țări, care au consumat-o fără dificultate.

În America Centrală, după investigarea obiceiurilor și a surselor alimentare locale, cercetătorii s-au oprit la un amestec de porumb, sorgho, grăunțe de bumbac și drojdie de bere care are aspectul făinei și se numește incaparina*). Amestecat cu apă, fiert și asezonat cu zahăr, scorțișoară sau vanilie, acest nou aliment are un gust agreabil și aceeași valoare nutritivă ca laptele. Prelucrarea industrială puțin pretențioasă i-a asigurat un preț foarte scăzut și o largă difuziune, încă din 1959. O încercare similară a dus la valorificarea alimentară a turtelor rămase după extragerea uleiului din semințele oleaginoase (arahide, susan, dovleac).

Aportul oceanelor

Pornind pe aceeași linie a prețului de producție redus și a valorii nutritive maxime, alte grupe de oameni de știință au luat ca materie primă peștele de calitate inferioară. Acesta e sfărîmat, degresat, dezodorizat și livrat sub forma unei pudre. Acest preparat constituie unul din alimentele cele mai bogate în proteine realizate industrial. El se poate încorpora în diferite preparate culinare, cărora le ridică mult valoarea nutritivă.

Apa mărilor și a oceanelor furnizează în prezent în fiecare an tone de substanțe organice. În afară de pește, miriadele de organisme microscopice vegetale și animale numite plancton, care populează zone imense din oceane, au furnizat în Extremul Orient materie primă pentru fabricarea unei paste alimentare foarte hrănitoare. Consumul de plancton se ridică, de pildă, în Tailanda la circa 5 000 de tone anual.

Nu trebuie să se creadă că o alimentație industrială sau semiindustrială ar fi mai puțin gustoasă decît alimentația curentă. Ea poate fi chiar foarte rafinată, judecînd după caviarul sintetic realizat de Nesmeianov.

Pe de altă parte, lărgirea spațiului productiv, ameliorarea terenurilor neproductive vor îmbunătăți și ele alimentația viitorului. La o recentă conferință internațională s-a propus, în vederea creșterii randamentului în pescuitul oceanic, cultivarea în crescătorii a peștelui mic pînă ce devine suficient de robust, pentru ca apoi, aruncat în ocean, să se poată apăra. Pentru același motiv s-a propus răscolirea cu ajutorul unor echipamente telecomandate a compostului**) bogat în elemente nutritive de pe fundul mării.

Paralel cu descoperirea surselor noi, trebuie dusă o acțiune educativă, pentru ca alimentația existentă în unele părți ale globului să devină alimentația zilei de mîine în cele deficitare. Unele interdicții religioase care, din nefericire, dăinuie și azi în anumite regiuni ale globului, privind consumarea ouălor, a peștelui, a unor cărnuri, alimente care, din această cauză, sînt înlocuite cu altele avînd un conținut sărac în proteine, vitamine, fier, trebuie reconsiderate și îndepărtate. Tot cu mijloace educative se cere împiedicată irosirea vinovată a alimentelor. Este cazul excesului de alimentație. Supraalimentația și urmările ei, obezitatea, guta, diabetul trebuie combătute cu aceeași energie ca si subnutriția și carențele vitaminice din țările nedezvoltate. Se va tinde astfel la un echilibru salutar pentru populația planetei noastre.

*) De la inițialele Institutului de nutriție al Americii Centrale și a statului Panama.

**) Amestec de resturi organice, calcar, pămînt utilizat ca îngrășămînt.

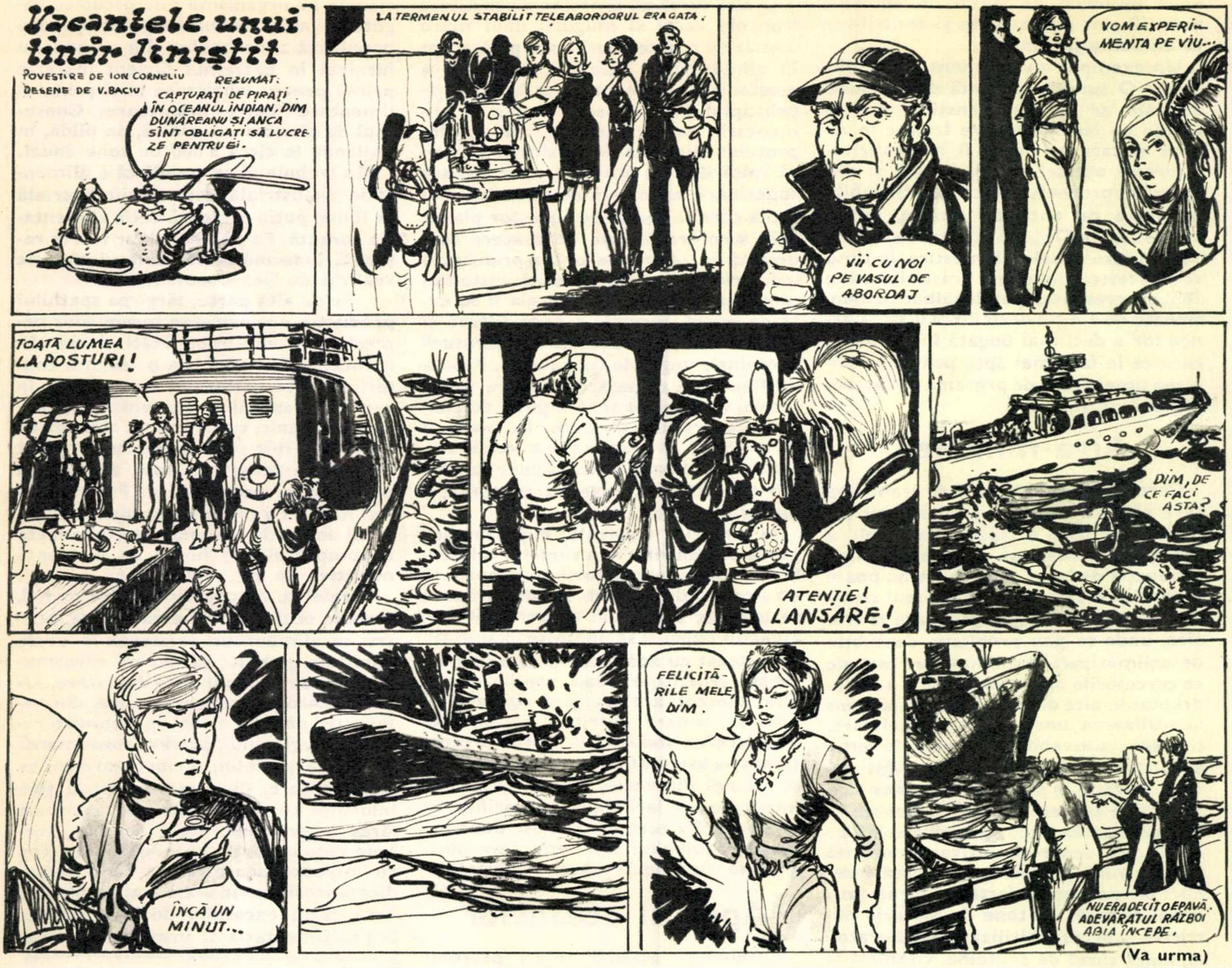
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE ION CORNELIU
DESENE DE V. BACIU
REZUMAT: CAPTURAȚI DE PIRAȚI ÎN OCEANUL INDIAN, DIM DUNĂREANU ȘI ANCA SÎNT OBLIGAȚI SĂ LUCREZE PENTRU EI.
LA TERMENUL STABILIT TELEABORDORUL ERA GATA.
VII CU NOI PE VASUL DE ABORDAJ
VOM EXPERIMENTA PE VIU...
TOATĂ LUMEA LA POSTURI!
ATENȚIE! LANSARE!
DIM, DE CE FACI ASTA?
ÎNCĂ UN MINUT...
FELICITĂRILE MELE, DIM.
NU ERA DECÎT O EPAVĂ. ADEVĂRATUL RĂZBOI ABIA ÎNCEPE.

(Va urma)

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Bărbosul își scoase pistolul de la brîu și le făcu semn băieților să coboare. Scatiul și Babușcă, urmați îndeaproape de Bărbos, coborîră din nou scara și se treziră în holul umbrit și pustiu. Bătrîna dispăruse. Bărbosul îl impinse spre o ușă întunecoasă, ce răsărea de undeva, de sub scară, o deschise și-apoi, înșfăcîndu-i pe rînd, întîi pe Scatiu și apoi pe Babușcă, de gulerul cămășii, îi ridică în sus, azvîrlindu-i în încăpere. Cei doi băieți se rostogoliră în întuneric. Bărbosul închise ușa și răsuci cheia în broască.

— Unde ești, Babușcă? întrebă Scatiul în șoaptă, scrutînd întunericul de nepătruns, în timp ce pașii Bărbosului se îndepartau în sus, pe scară...

— Aici... Aici, Scatiule... auzi el răspunsul înăbușit al lui Babușcă, de undeva, din stînga lui... Ce e cu tine? Ai pățit ceva?

— Nu, nimic, spuse Scatiul, pornind, cu miinile întinse, ca un orb, spre Babușcă. Unde naiba ești?

— Aici, auzi el glasul celuilalt lîngă urechea lui, și în același timp

• OSTROVUL LUPILOR • 178

simți cum mîna lui Babușcă îl apucă de braț... Trebuie s-o ștergem, și încă repede.

— Dar cum? întrebă Scatiul.

Ținîndu-se de mînă, cei doi băieți o porniră orbecăind prin beznă. Peste cîteva clipe, amîndoi mergeau, pas cu pas, pipăind un perete umed și cleios. Deodată, mîna Scatiului întîlni un drug de fier.

— Fereastra, șopti el. Mîinile celor doi băieți se repeziră să atingă fereastra, dar căzură neputincioase.

— Fereastra e zăbrelită și obloanele sînt bătute în cuie pe dinafară, murmură Scatiul. Sîntem prinși aici ca într-o cursă de șoareci.. Dar colo ce-o fi? auzi Scatiul glasul lui Babușcă. Vezi? Parcă tremură o luminiță...

Scatiul își roti privirea prin bezna de nepătruns și deodată tresări. Undeva, în stînga lui, pe podea, se făcea un cerc ușor de lumină cenușie. Cei doi băieți se repeziră într-acolo. Pipăind peretele, întîlniră o spărtură mare, cu marginile îmbrăcate în pietre lucioase, pe alocuri sparte. Era un cămin dărăpănat.

— Ia te uită, Babușcă... Un horn, spuse Scatiul, vîrînd capul în spărtură și privind în sus, într-acolo de unde cădea pe podea o luminiță bolnavă.

Babușcă vîrî și el capul în spărtură. Într-adevăr, sus, sus de tot, departe, în vîrful hornului întunecat și adînc ca un puț, strălucea un petic albastru de cer.

— S-o ștergem pe aici, Babușcă, ce zici? își dădu cu părerea Scatiul... Ieșim pe acoperiș și ne dăm drumul într-un pom uscat.

— Mai e vorbă? Facem asa.

Din istoria sportului școlar (II)

PRIMUL CAMPIONAT DE OINĂ

Elevii din secolul trecut (străbunicii noștri) cunoșteau trei jocuri cu mingea: ȚICUL,POARCA și OINA. Mingile de pe vremea aceea erau din păr de cal, iar pentru jocurile mai deosebite, din piele.

Oina a fost jocul preferat și singurul care a ajuns disciplină sportivă școlară, cu regulament și program de întreceri anuale. Profesorii bucureșteni D. Ionescu și M. Velescu, în regulamentul pe care l-au întocmit la 1898, precizează cu privire la oină: «Terenul va fi lung de 100 m și lat de 40—60 m; mingea va fi din piele, umplută cu păr, și va avea 10—12 cm în diametru; lemnul de bătut mingea va fi lung cam de 50—70 cm ; pot juca 18 pînă la 30 copii, împărțiți în două echipe.»

Oina a fost introdusă oficial în școlile noastre în 1898, din inițiativa lui Spiru Haret, care pe atunci era ministru al instrucțiunii. În luna mai a aceluiași an a fost organizat în Capitală, în Cișmigiu, primul campionat școlar de oină. La această competiție au luat parte 108 elevi, din 18 școli, atît din București, cît și din provincie. Cîștigătoarea acestui prim campionat de oină al elevilor a fost echipa Liceului «Gheorghe Șincai».

Ion MUNTEANU

FARSORUL PEDEPSIT

Concurenții probei de 100 m plat sînt chemați la start. Un pocnet de pistol, și atleții țîșnesc pe zgura de culoarea cărămizii. Lupta devine pasionantă. Ultimii metri. Firul liniei de sosire este rupt concomitent de trei concurenți... Dar, spre stupefacția arbitrilor, favoritul probei, Romero, nu era printre ei. Se găsea încă la... start. Parcă prinsese rădăcini în pămînt. Încerca să-și scoată picioarele din groapa startului, dar nu reușea. Ce se întîmplase? Unul dintre concurenți turnase un strat gros de clei pe locul de plecare a lui Romero.

Juriul concursului de atletism din Venezuela, locul pățaniei de mai sus, a luat o hotărîre dreaptă: reluarea probei. Romero, odihnit, a învins detașat. Și astfel, planul farsorului n-a reușit.

T.B.

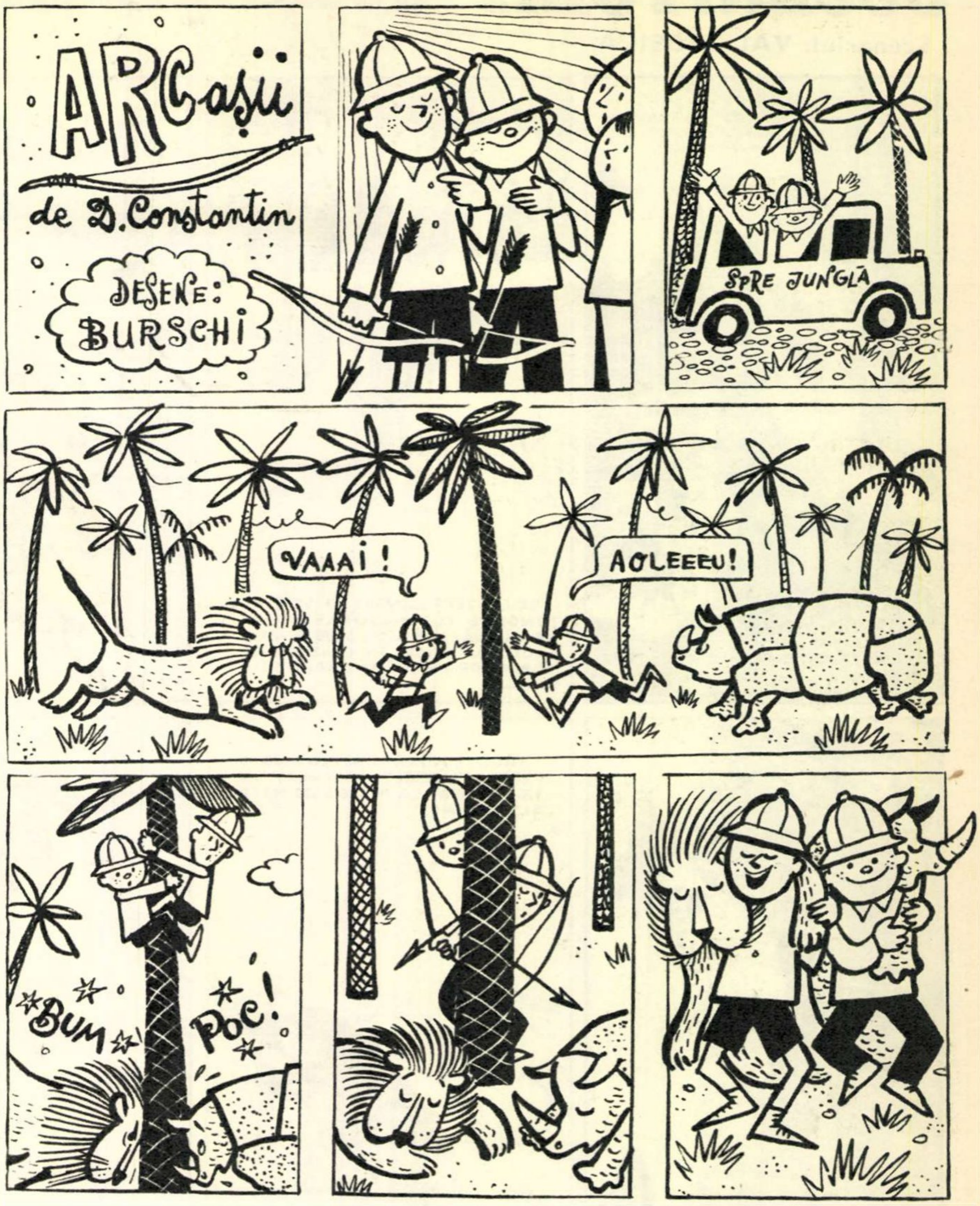

• OSTROVUL LUPILOR •

179

În clipa următoare Babușcă sărea în spatele Scatiului. Dispărînd ușor, ca un șarpe, în tunelul îngust și întunecos, Scatiul se opri, cu mîinile și picioarele puternic proptite în peretele de cărămidă.

— Ce faci, Babușcă, vii?

— Iată-mă...

Și urcușul începu. La fiecare pas, degetele celor doi băieți pipăiau elastic, ca brațele unor caracatițe, fiecare colț de cărămidă. Picioarele li se încordau ca niște arcuri în zid. Urcau încet, încet, în timp ce golul rotund și întunecos se căsca din ce în ce mai adînc sub ei. Deodată, mîna lui Babușcă, cel care urca primul, întîlni, într-o adîncitură, unde hornul se prăvălise, ceva lung și rece de un șarpe. Babușcă scoase un țipăt înăbușit.

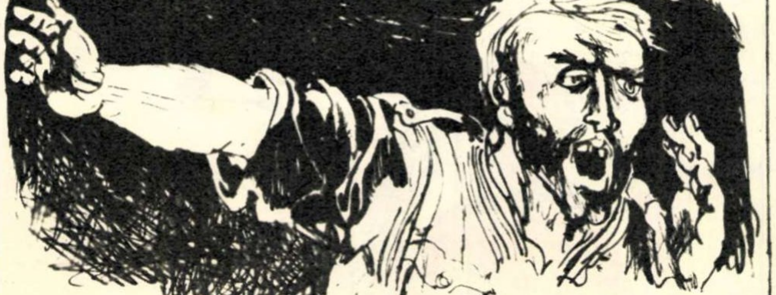

• OSTROVUL LUPILOR •

180

— Ce e? strigă Scatiul.

— Nu știu... Nu știu... gemu înăbușit Babușcă, făcînd un salt acrobatic în sus... Cred că am pus mîna pe un șarpe...

Babușcă se înșelase... «Șarpele» era o țeavă de plumb de la canalizarea cu apă a clădirii, care își scosese «capul» afară, prin cărămizile prăbușite ale hornului.

— E o țeavă de apă, îl liniști Scatiul pe Babușcă, prinzîndu-se bine de ea și făcîndu-și vînt în sus pe hornul îngust și întunecos. Urcă, urcă, Babușcă!

Lumina de deasupra capetelor celor doi băieți creștea din ce în ce mai mult. Se apropiau de ieșire.

Deodată cei doi băieți încremeniră spînzurați deasupra hăului ce se căsca sub ei. De undeva, de jos, răsună în horn ca într-o scoică uriașă zgomotul unei uși trîntite, tropot de pași, și-apoi cei doi băieți auziră pe Vînător înjurînd groaznic:

— De ce nu i-ai legat, dobitocule? Unde sînt? Au șters-o, afurisiții.

— Cu neputință, se apăra Bărbosul, ușa era închisă și fereastra zăbrelită. Doar sînt din carne și oase, ce dracu!

Cei doi băieți, încremeniți în hornul întunecos, îi ascultau pe cei doi bandiți, cu sufletul la gură.

— Dă lanterna încoa, nepricopsitule, auziră ei din nou vocea Vînătorului și,peste o clipă, un fascicul de lumină se năpusti orbitor spre cei doi băieți. Aici, Max, aici. Sînt în horn, iată-i!

(Va urma)

CUCERITORII „URIAȘILOR DE PIATRĂ" (II)

Scenariul: **VAL TEBEICĂ** Ilustrații: **ION DEAC-CLUJ**

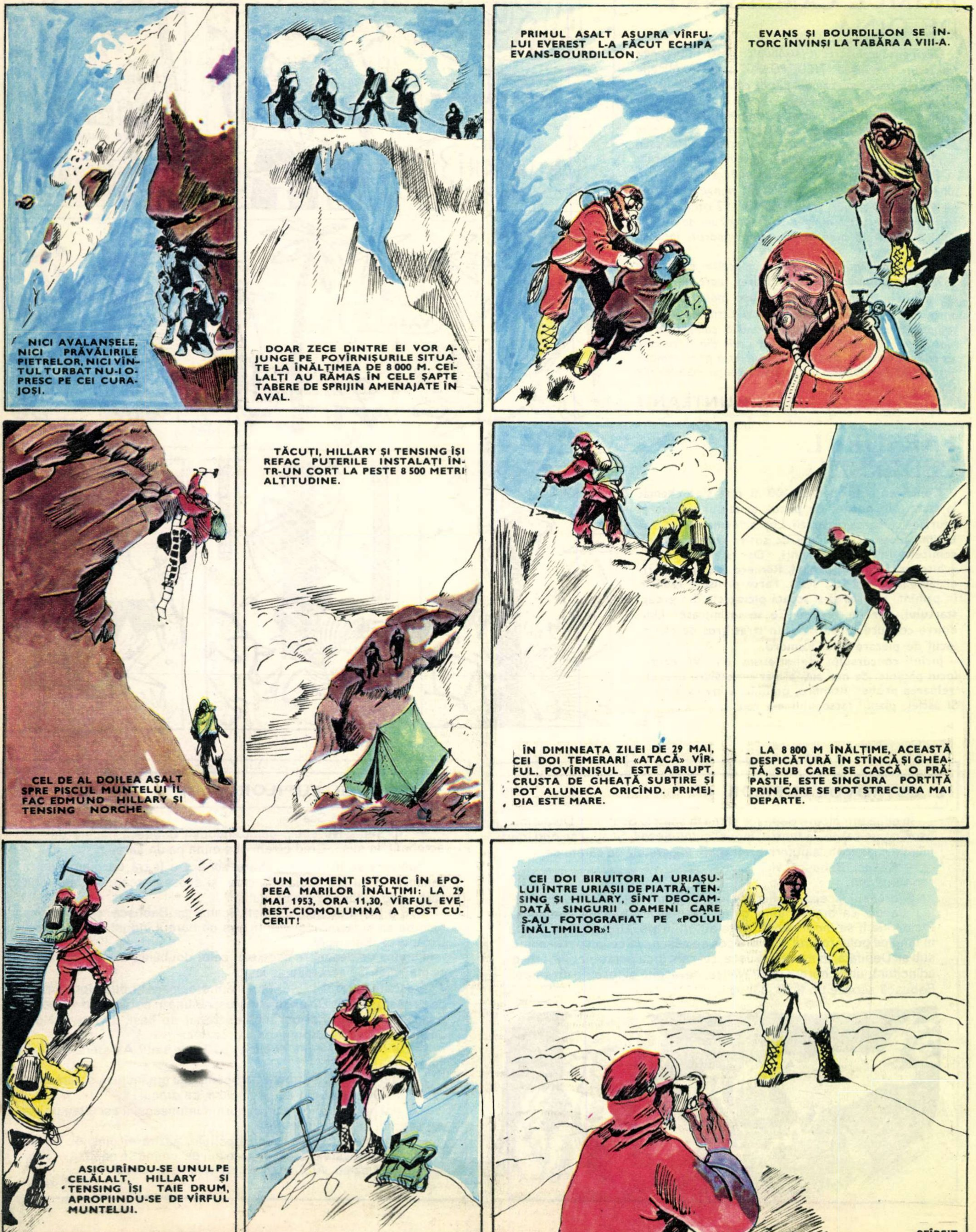
NICI AVALANȘELE, NICI PRĂVĂLIRILE PIETRELOR, NICI VÎNTUL TURBAT NU-I OPRESC PE CEI CURAJOȘI.
DOAR ZECE DINTRE EI VOR AJUNGE PE POVÎRNIȘURILE SITUATE LA ÎNĂLȚIMEA DE 8 000 M. CEILALȚI AU RĂMAS ÎN CELE ȘAPTE TABERE DE SPRIJIN AMENAJATE ÎN AVAL.
PRIMUL ASALT ASUPRA VÎRFULUI EVEREST L-A FĂCUT ECHIPA EVANS-BOURDILLON.
EVANS ȘI BOURDILLON SE ÎNTORC ÎNVINȘI LA TABĂRA A VIII-A.
CEL DE AL DOILEA ASALT SPRE PISCUL MUNTELUI ÎL FAC EDMUND HILLARY ȘI TENSING NORCHE.
TĂCUȚI, HILLARY ȘI TENSING ÎȘI REFAC PUTERILE INSTALAȚI ÎNTR-UN CORT LA PESTE 8 500 METRI ALTITUDINE.
ÎN DIMINEAȚA ZILEI DE 29 MAI, CEI DOI TEMERARI «ATACĂ» VÎRFUL. POVÎRNIȘUL ESTE ABRUPT, CRUSTA DE GHEAȚĂ SUBȚIRE ȘI POT ALUNECA ORICÎND. PRIMEJDIA ESTE MARE.
LA 8 800 M ÎNĂLȚIME, ACEASTĂ DESPICĂTURĂ ÎN STÎNCĂ ȘI GHEAȚĂ, SUB CARE SE CASCĂ O PRĂPASTIE, ESTE SINGURA PORTIȚĂ PRIN CARE SE POT STRECURA MAI DEPARTE.
ASIGURÎNDU-SE UNUL PE CELĂLALT, HILLARY ȘI TENSING ÎȘI TAIE DRUM, APROPIINDU-SE DE VÎRFUL MUNTELUI.
UN MOMENT ISTORIC ÎN EPOPEEA MARILOR ÎNĂLȚIMI: LA 29 MAI 1953, ORA 11,30, VÎRFUL EVEREST-CIOMOLUNMA A FOST CUCERIT!
CEI DOI BIRUITORI AI URIAȘULUI ÎNTRE URIAȘII DE PIATRĂ, TENSING ȘI HILLARY, SÎNT DEOCAMDATĂ SINGURII OAMENI CARE S-AU FOTOGRAFIAT PE «POLUL ÎNĂLȚIMILOR»!

SFÎRȘIT

FILATELIE

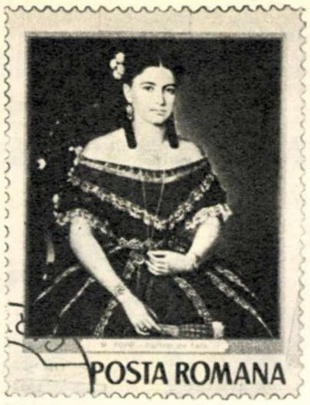

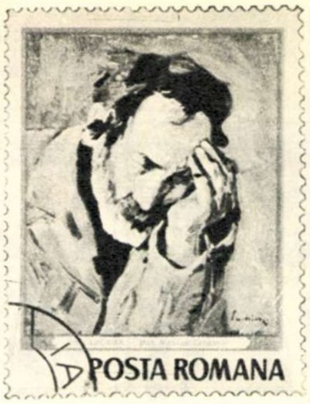

Emisiunea de mărci poştale «Reproduceri de artă» se bucură de o executie grafică superioară. Emisiunea cuprinde următoarele reproduceri:

40 bani — «Portret de femeie» după tabloul lui Misu Popp.

55 bani — «Fetiţa cu basma roşie» după Nicolae Grigorescu.

1 leu — «Mos Niculae Cobzarul» după St. Luchian.

1,60 lei — «Bărbat cu craniu» după pictorul flamand Dierick Bouts.

2,40 lei — «Medor şi Angelica» după pictorul venetian Sebastiano Ricci.

3,20 lei — «Ecce Homo», după Tiziano Vecellio, de asemenea venețian.

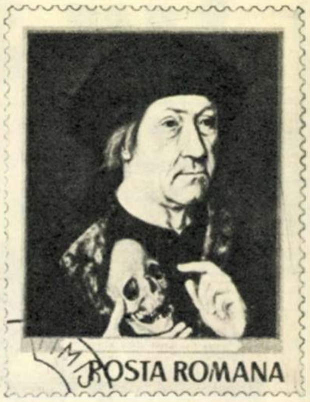

❀

De sezon

(criptografie: 2, 7, 2, 5)

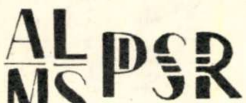

Pescărească

(criptografie: 2, 3, 10, 2, 6)

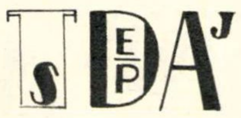

Muzeu pentru copii

La Marsilia (Franța) s-a deschis un muzeu destinat copiilor, primul de acest gen din Europa. Aici se găsesc tablouri, picturi, desene, care înfățișează tinerilor vizitatori istoria artei din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi. Copiii vin în număr mare aici, unde învață mult mai ușor istoria artei decît în clasă.

LA PESCUIT

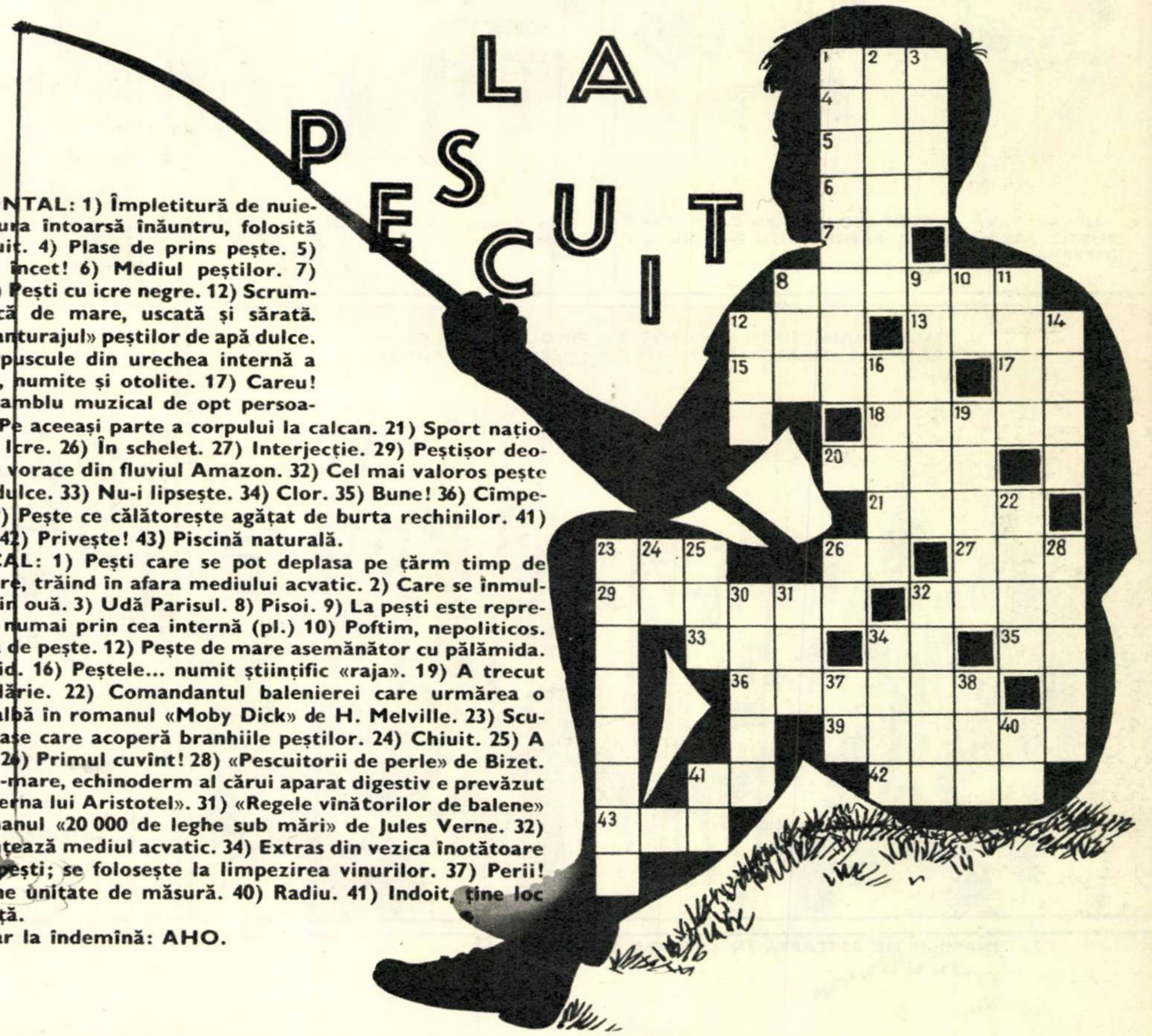

ORIZONTAL: 1) Împletitură de nuiele cu gura întoarsă înăuntru, folosită la pescuit. 4) Plase de prins pește. 5) Pește... încet! 6) Mediul peștilor. 7) Cată! 8) Pești cu icre negre. 12) Scrumbie mică de mare, uscată și sărată. 13) În «anturajul» peștilor de apă dulce. 15) Corpuscule din urechea internă a peștilor, numite și otolite. 17) Careu! 18) Ansamblu muzical de opt persoane. 20) Pe aceeași parte a corpului la calcan. 21) Sport național. 23) Icre. 26) În schelet. 27) Interjecție. 29) Peștișor deosebit de vorace din fluviul Amazon. 32) Cel mai valoros pește de apă dulce. 33) Nu-i lipsește. 34) Clor. 35) Bune! 36) Cîmpenesc. 39) Pește ce călătorește agățat de burta rechinilor. 41) Posezi. 42) Privește! 43) Piscină naturală.

VERTICAL: 1) Pești care se pot deplasa pe țărm timp de cîteva ore, trăind în afara mediului acvatic. 2) Care se înmulțește prin ouă. 3) Udă Parisul. 8) Pisoi. 9) La pești este reprezentată numai prin cea internă (pl.) 10) Poftim, nepoliticos. 11) Ouă de pește. 12) Pește de mare asemănător cu pălămida. 14) Rapid. 16) Peștele... numit științific «raja». 19) A trecut de copilărie. 22) Comandantul balenierei care urmărea o balenă albă în romanul «Moby Dick» de H. Melville. 23) Scuturi osoase care acoperă branhiile peștilor. 24) Chiuit. 25) A brăzda. 26) Primul cuvînt! 28) «Pescuitorii de perle» de Bizet. 30) ...de-mare, echinoderm al cărui aparat digestiv e prevăzut cu «lanterna lui Aristotel». 31) «Regele vînătorilor de balene» din romanul «20 000 de leghe sub mări» de Jules Verne. 32) Influențează mediul acvatic. 34) Extras din vezica înotătoare a unor pești; se folosește la limpezirea vinurilor. 37) Perii! 38) Veche unitate de măsură. 40) Radiu. 41) Indoit, ține loc de undiță.

Dicționar la îndemînă: AHO.

EXPOZIȚII

În sălile Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România s-a deschis expoziția Tezaurul irakian. *Trei sute de exponate, capodopere ale artei mesopotamice, realizate cu milenii în urmă, grăiesc despre străvechea cultură descoperită între Tigru și Eufrat.*

CARTE

În luna august veți putea găsi în librării cartea «Taina recifului» de Radu Țeodoru — o interesantă povestire în genul fantastico-științific, care istorisește despre o expediție din anul 1980 în ținuturile mirifice ale Africii.

Pe cei care doresc să-și completeze seria «Prima mea bibliotecă» îi anunțăm că tot în luna aceasta va apare volumul «Mogildea» de Alexandru Vlahuță.

Colecția «Mîini îndemînatice» se va îmbogăți cu o interesantă lucrare datorită lui G.D. Oprescu, intitulată «Aparate de radio cu tranzistori».

FILM

În cursul acestei luni veți putea viziona filmul Columna, *o producție a studioului cinematografic București, în care veți întîlni alături de Ilarion Ciobanu, Amza Pelea și Florin Piersic pe Richard Johnson (cunoscut din «Operațiunea Crossbow») și pe Antonella Lualdi, pe care ați văzut-o în «Surcouf, tigrul celor 7 mări».*

Vin cicliștii, *film românesc inspirat din viața sportivilor, va prilejui o întîlnire cu cîțiva favoriți ai publicului: Ana Széles, Dem Rădulescu, Ștefan Bănică.*

Nu uitați că în curînd veți putea viziona scurt-metrajul Tinere talente, *în care sînt surprinse momente din festivitățile ce au avut loc în toată țara cu prilejul Zilei pionierilor.*

Din filmele acestei luni mai spicuim pentru voi: Tarzan, omul maimuță, Fanteziștii, Corabia «Pasărea albastră».

DISC

Pe iubitorii de muzică îi anunțăm că «Electrecord» a înregistrat pe un disc (ECD 1185) o serie de arii din opere cîntate de cunoscutul bariton Ladislau Konya.

GIUVAIERURILE LUI BASARAB

Scenariul: DUMITRU M. ION

Ilustrații: MIHAI SINZIANU

VREMEA VISULUI TRECUSE. AGHIREȘ ADUSESE VESTEA APROPIATEI LUPTE CU DUȘMANUL. OAMENII ERAU ÎN AȘTEPTAREA MARILOR ÎNFRUNTĂRI. CAROL ROBERT INTRASE ÎN ȚARĂ. PE UNDE TRECEA, CAII MUREAU OTRĂVIȚI, OȘTENII CĂDEAU ÎN DRUM.

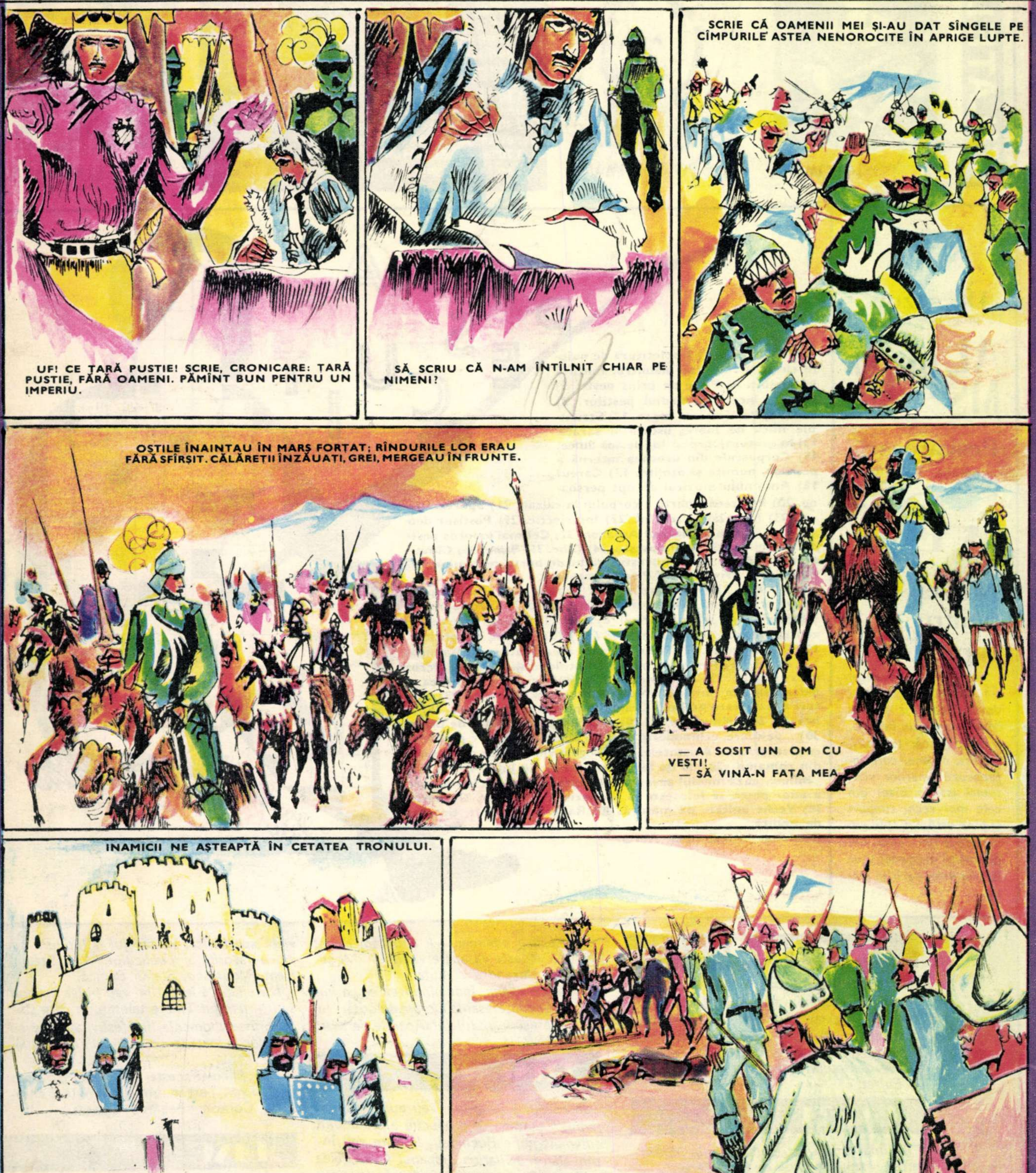
UF! CE ȚARĂ PUSTIE! SCRIE, CRONICARE: ȚARĂ PUSTIE, FĂRĂ OAMENI. PĂMÎNT BUN PENTRU UN IMPERIU.
SĂ SCRIU CĂ N-AM ÎNTÎLNIT CHIAR PE NIMENI?
SCRIE CĂ OAMENII MEI ȘI-AU DAT SÎNGELE PE CÎMPURILE ASTEA NENOROCITE ÎN APRIGE LUPTE.
OȘTILE ÎNAINTAU ÎN MARȘ FORȚAT; RÎNDURILE LOR ERAU FĂRĂ SFÎRȘIT. CĂLĂREȚII ÎNZĂUAȚI, GREI, MERGEAU ÎN FRUNTE.
— A SOSIT UN OM CU VEȘTI!
— SĂ VINĂ-N FAȚA MEA.
INAMICII NE AȘTEAPTĂ ÎN CETATEA TRONULUI.
ÎL VOM ÎNVINGE PÎNĂ LA UNUL PE CEI CARE NU SE SUPUN NUMELUI MEU, SCRIE, CRONICARE...
— NU AVEM HRANĂ, SE PLÎNGEAU CAVALERII. O SĂ MURIM AICI; REGELE NOSTRU N-AUDE, NU ÎNȚELEGE?

107

(Va urma)

PREȚUL 1 leu

Cutezătorii 32 Revistă săptămînală. Redacția: București, Piața Scinteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: PETRE GHELMEZ. Secretar general de redacție: OVIDIU ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 20. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

33

JOI, 15 AUGUST
1968, ANUL II

INSTANTANEU DE VARĂ

FOTO: GH. CUCU

ECRAN

Întîlnire de neuitat la Lupeni.

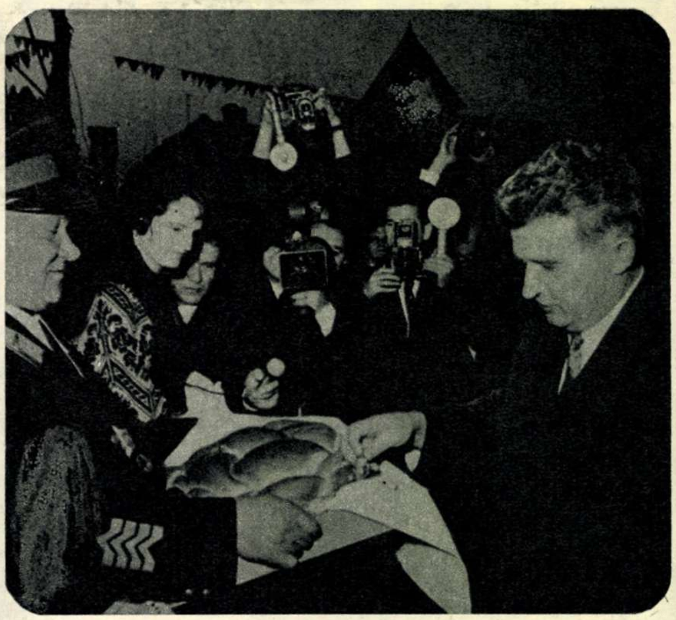

Minerii întîmpină înalții oaspeți cu tradiționala «pîine și sare».

CEI CE DAU LUMINII SENS ÎNALT ȘI FRUMUSEȚE

Omagiind cele mai cutezătoare profesii și pe oamenii lor, calendarul sărbătorilor noastre își dedică o duminică de august străvechiului meșteșug al mineritului, temerarilor scormonitori ai adîncurilor, celor despre care poetul spunea că «dau luminii sens înalt și frumusețe».

A fi miner este, fără îndoială, mai mult decît a fi stăpînul, fie și fără reproș, al unei meserii. Activitate cu tradiție seculară, transmisă din generație în generație, mineritul constituie un continuu examen al curajului și bărbăției, al voinței și abnegației. A fi miner, în condițiile vieții noastre, înseamnă a adăuga meșteșugului secular noi virtuți și, cu osebire, mîndria patriotică de a lucra acolo unde se dă una dintre cele mai grele și mai fierbinți bătălii pentru socialism.

Mina este «stația de plecare» a producției din numeroase sectoare ale industriei, munca minerului devenind astfel părtașă la cele mai multe din realizările economiei noastre, satisfacția minerului fiind aceea a omului care vede cum creația sa slujește în cel mai înalt grad prosperității poporului, înfloririi și întăririi patriei.

Și anul acesta, Ziua minerului *a fost întîmpinată de sărbătoriți cu rezultate care îi cinstesc, reflectînd dăruirea cu care muncesc pentru a smulge bogățiile pămîntului, răspunsul bărbătesc al acestor oameni harnici, dorind să-și exprime gratitudinea pentru dragostea și grija cu care sînt înconjurați în țara noastră. Să adăugăm că, anul acesta, Ziua minerului a coincis cu sărbătorile prilejuite de împlinirea unui veac de minerit industrial în Valea Jiului, cu decenii în urmă vatră a înflăcăratelor lupte pentru libertate și dreptate socială, azi loc de confluență a vechilor tradiții cu tehnica modernă a extragerii cărbunelui, a pătimașei dragoste pentru meseria de miner cu bucuria unei vieți mereu mai bune.*

Printr-un Decret al Consiliului de Stat, Combinatului carbonifer din Valea Jiului i s-a conferit Steaua Republicii Socialiste România cl. I-a *și au fost distinși cu ordine și medalii un mare număr de mineri, tehnicieni, ingineri și geologi, în semn de prețuire a muncii lor pline de rîvnă.*

Minerii Văii Jiului au trăit duminică, 11 august, clipe de adîncă bucurie.

Răspunzînd invitației de a participa la această sărbătoare, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Chivu Stoica, Virgil Trofin, Vasile Patilineț, Gheorghe Gaston Marin au sosit în mijlocul minerilor din Valea Jiului.

Primit cu vii și îndelungi aplauze, tovarășul Nicolae Ceaușescu *a rostit cu acest prilej o amplă cuvîntare, abordînd probleme de mare însemnătate ale vieții noastre sociale, ale politicii interne și externe a statului nostru.*

Cronicar

„Salutări din vacanță"

SALUTĂRI DIN VACANȚĂ... DIN DRUMEȚIILE VACANȚEI, UN GÎND BUN PENTRU CEI RĂMAȘI ACASĂ...

ZILE ȘI ZILE DE-A RÎNDUL AȚI BĂTUT DRUMURILE NESFÎRȘITE ALE PATRIEI, V-AȚI OPRIT SĂ SORBIȚI APĂ VEȘNIC VIE DIN IZVOARELE EI DE BOGĂȚIE ȘI FRUMUSEȚE. CARTEA DE GEOGRAFIE A RĂMAS DEPARTE, ÎN GHIOZDANUL DORMITÎND ȘI AȘTEPTÎND TOAMNA. ÎN FAȚA VOASTRĂ A APĂRUT, ÎN CULORI ȘI ARMONII, ÎN MIȘCARE NEÎNTRERUPTĂ ȘI POEZIE, NATURA GENEROASĂ A PATRIEI, V-AU ÎNTÎMPINAT OAMENII EI CU MÎINI DE AUR ȘI MINȚI ÎNȚELEPTE...

SALUTĂRI DIN VACANȚĂ...

MONTAJUL NOSTRU DE FOTOGRAFII VĂ REAMINTEȘTE CÎTEVA DIN LOCURILE VOASTRE DE POPAS — CÎTEVA DIN FRUMUSEȚILE PE CARE LE-AȚI URCAT ÎN RĂDVANUL CU AMINTIRI CA SĂ VĂ ÎNSOȚEASCĂ DEPARTE, DEPARTE ÎN VIAȚĂ...

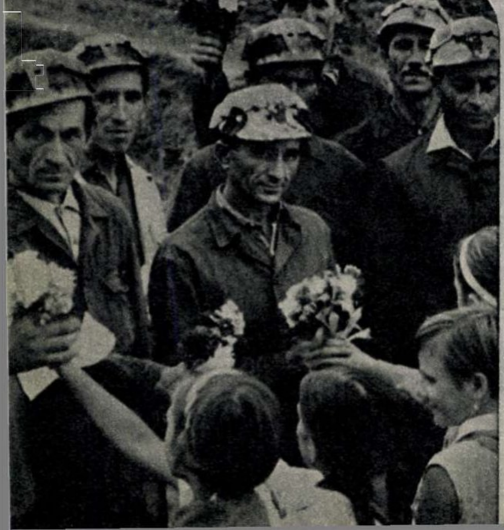

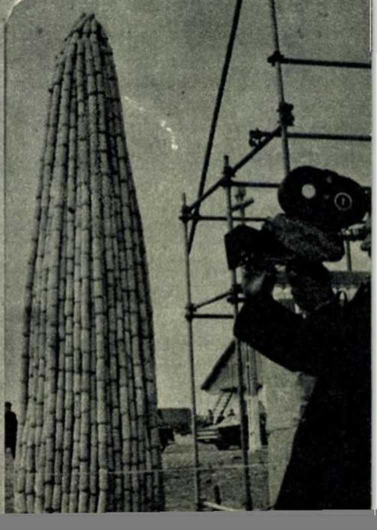

ȘANTIERUL NAVAL GALAȚI... ▲

▲ *«IMENSUL STADION» AL POIENEI DIN FĂGĂRAȘ...*

◀ *PIONIERI DIN SATUL CÎRSTĂNEȘTI (VÎLCEA) OFERĂ FLORI MINERILOR DIN CUCEȘTI, CU OCAZIA ZILEI MINERULUI. FOTOGRAFIE TRIMISĂ DE PROF. CONSTANTIN CREȚU.*

«MUNTELE» DE PORUMB. ▶

Atenţiune!

OFICIUL PTTR BUCUREŞTI 7
CĂSUŢA POSTALĂ 1515

CONCURSUL
VACANŢEI
A LUAT SFÎRŞIT!!!

IMPORTANT

NU TRIMITEŢI RĂSPUNSURILE LA REDACŢIE, CI LA ADRESA INDICATĂ PE CARE O REPETĂM: OFICIUL PTTR BUCUREŞTI 7 — CĂSUŢA POSTALĂ NR. 1515

FIŞELE COMPLETATE VOR FI INTRODUSE ÎNTR-UN PLIC CARE VA PURTA MENŢIUNEA: «PENTRU CONCURSUL VACANŢEI» ŞI VA FI TRIMIS PÎNĂ LA DATA DE 10 SEPTEMBRIE 1968 (DATA POŞTEI).

TRAGEREA LA SORŢI SE VA FACE ÎN JURUL DATEI DE 15 OCTOMBRIE 1968, ÎN REŞEDINŢA JUDEŢULUI CARE ARE CEI MAI MULŢI PARTICIPANŢI LA CONCURS.

CONCURSUL VACANŢEI A LUAT SFÎRŞIT

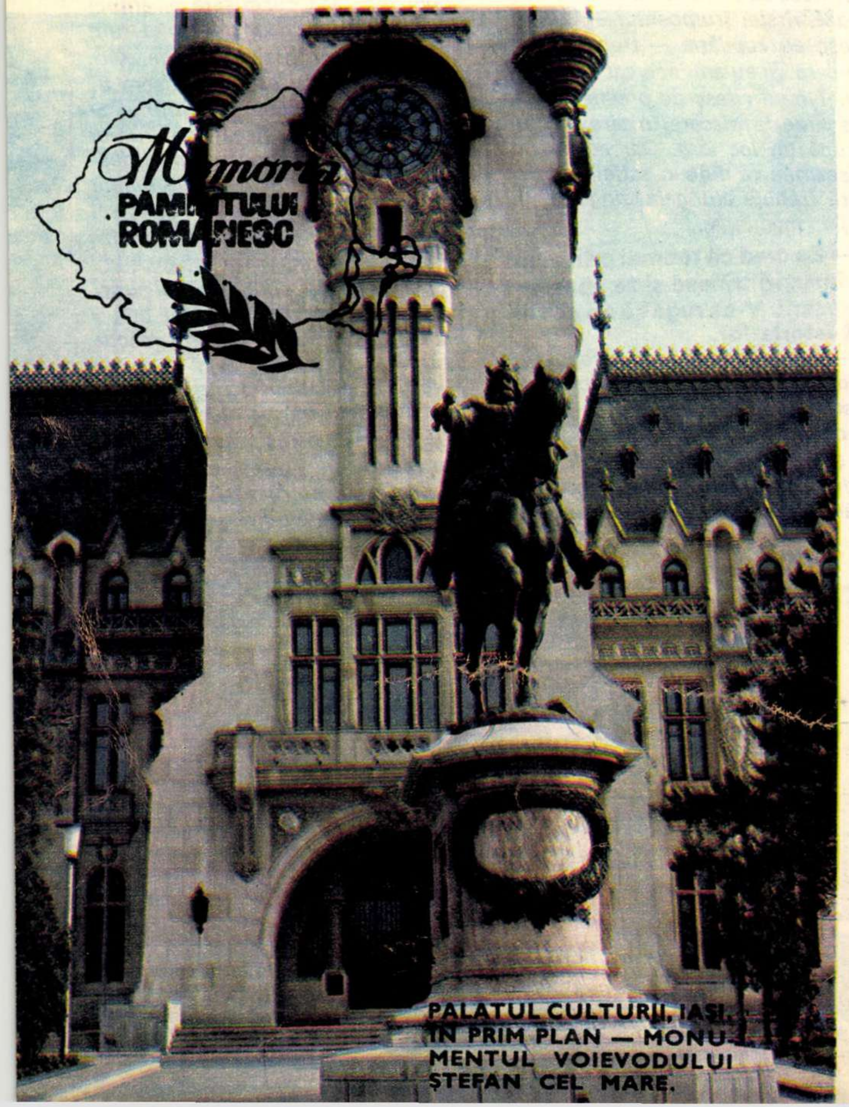

PALATUL CULTURII, IAŞI. ÎN PRIM PLAN — MONUMENTUL VOIEVODULUI ŞTEFAN CEL MARE.

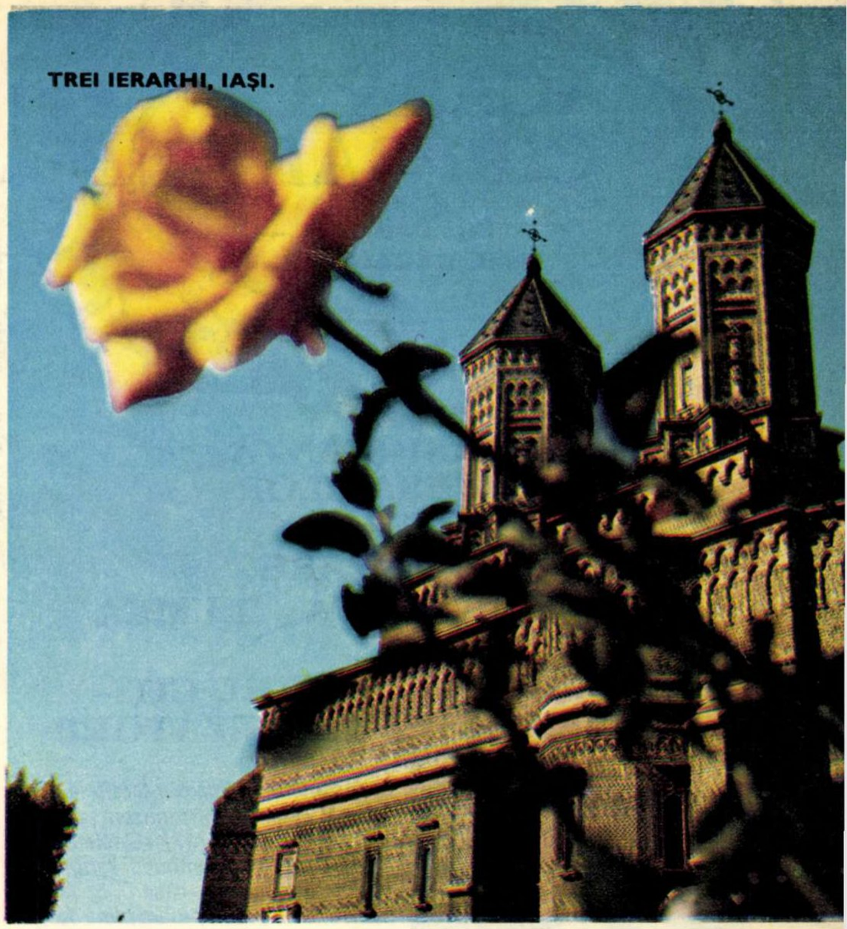

TREI IERARHI, IAŞI.

CONCURSUL VACANŢEI

SERIA A XII-A

1. Spuneţi în ce an a fost zidit monumentul istoric care se vede în fotografia color de sus şi cine este ctitorul?

2. În reproducerea din Cronica pictată de la Viena se vede o scenă dintr-o bătălie. Despre ce bătălie e vorba?

3. Un vestit inventator român a realizat, printre alte lucrări deosebit de importante, şi «generatorul de abur cu ardere în cameră închisă şi cu vaporizare instantanee» care are şi azi importante aplicaţii tehnice. Care este numele inventatorului şi în ce an a fost realizată această invenţie?

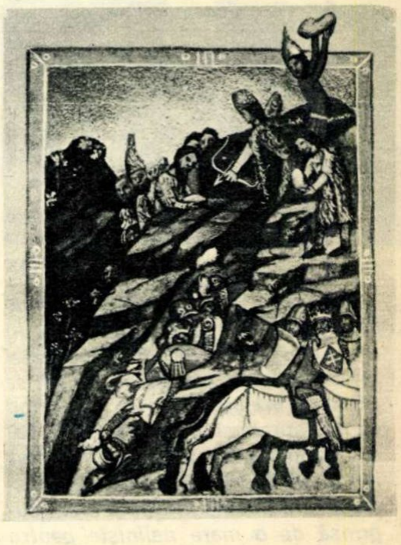

CUPON Nr. 12

Răspunsuri

1. --

2. --

3. --

După ce aţi trecut răspunsurile pe cupon, decupaţi-l şi lipiţi-l pe fişa voastră de concurs, în căsuţa nr. 12.

ACASĂ LA CIREȘARI

Pagină realizată
de **B. CARAGIALE**

- **O ISTORIE PASIONANTĂ, ISTORIA CIREȘARILOR**
- **PRIMUL VOLUM — PRIMA CONFRUNTARE**
- **ESTE ADEVĂRATĂ LUMEA CIREȘARILOR?**
- **UN AUTOGRAF PENTRU CITITORII REVISTEI «CUTEZĂTORII»**

CONSTANTIN CHIRIȚĂ ÎMPREUNĂ CU VICTOR, DIANA ȘI ADRIAN — FIII SĂI — CĂRORA LE-A DEDICAT «CIREȘARII».

«ORI DE CÎTE ORI AM PRILEJUL, LE SPUN COPIILOR: SÎNT PRIETENUL VOSTRU ȘI DIN TOȚI OAMENII CARE EXISTĂ EU VĂ IUBESC CEL MAI MULT. ȘI ASTA V-O SPUN NU ÎN CINCI CUVINTE, CI ÎN CÎTEVA MII DE PAGINI. NU SE POT SCRIE CĂRȚI DE SUFLET, DACĂ NU IUBEȘTI COPIII.»

Constantin Chiriță

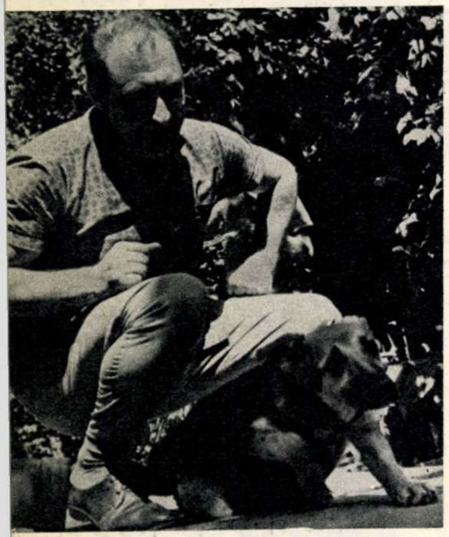

O CLIPĂ DE RĂGAZ

Mergeam și nu observam nimic din forfota străzilor bucureștene. În mine mai stăruia încă imaginea fetei în alb, cu ochii mari și negri. Mi se părea că mă aflu lîngă ea, așteptînd cu înfrigurare sosirea cireșarilor, care negreșit aveau să vină. Îmi bătea inima ori de cîte ori se ivea un obstacol care trebuia înfrînt și eram cuprinsă de o mare neliniște pentru soarta fetei închisă în tainițele munților. Tocmai terminasem de citit (pentru a cîta oară?) «Castelul fetei în alb» și cu asemenea sentimente mă îndreptam spre casa «Cireșarilor» pe care mi-o închipuiam plină de mistere ca și cărțile care povestesc despre ei.

Poate că mi s-a părut, dar casa Cireșarilor, drapată în liniștea grădinilor din jur, mi s-a înfățișat, în ziua aceea de miez de vară, așa cum mi-o închipuiam plină de taină. Am bătut în poartă cu emoție. În întîmpinare mi-a ieșit un om îngîndurat și cînd i-am dat «bună ziua» mi s-a părut că nu-i prea bucuros de oaspeți. Și atunci m-am speriat. Dacă n-o să-mi povestească nimic! Și eu care doream atît de mult să cunosc istoria Cireșarilor! Ba, în imaginația mea nițeluș cam înfierbîntată, vă mărturisesc, speram să-i văd pe înșiși Cireșarii. Îmi erau atît de apropiați, încît îmi închipuiam că o să-i întîlnesc în chiar casa autorului.

Toate temerile s-au spulberat pe măsură ce dialogul cu autorul Cireșarilor, cu Constantin Chiriță, *căci el era acela ce-mi ieșise în întîmpinare, a prins a se înfiripa. De îndată ce a început să-mi povestească, mi-am dat seama că autorul nu era nici zgîrcit la vorbă, nici așa cum mi se păruse, înnegurat. Își iubea Cireșarii și vorbind despre ei privirile i se luminau, cuvintele căpătau culoare și discuția se însuflețea.*

— Știți cît de iubite sînt cărțile dv...

— Da, asta mă bucură, cărțile trăiesc și se citesc. Este, dacă vreți, examenul meu în fața tinerilor cititori. Socotesc că o literatură care se adresează vîrstei frumosului — așa numesc eu copilăria — trebuie să fie sinceră. Și eu am încercat să fiu astfel. Tinerii citesc de predilecție cărțile pline de mișcare, în care aventura ocupă un loc larg. Dar aceasta nu înseamnă că dintr-o astfel de literatură trebuie alungată gingășia, duioșia, meditația...

— Eu cred că tocmai prin aceste însușiri trăiesc și te cuceresc Cireșarii. V-aș ruga să ne povestiți istoria lor.

— Primul volum l-am început prin anul 1954 și a pornit de la dorința de a scrie o carte așa cum aș fi vrut eu să citesc în copilărie. Voiam ca tinerii să se regăsească în eroii cărții și să-i îndrăgească pentru totdeauna. Nenumăratele scrisori pe care le-am primit după apariția primului volum, discuțiile purtate cu cititorii m-au făcut să cred că n-am greșit. La această primă confruntare, izbutisem deci. Atunci m-am hotărît să scriu volumul al doilea. El poartă numele: «Castelul fetei în alb». Ideea mă cucerise. Cireșarii mei erau inteligenți, îndrăzneți, sinceri, generoși, cu fantezie, uniți printr-o solidaritate plină de farmecul vîrstei. Îi iubeam. Erau copiii mei. Mă cuceriseră și atunci am scris volumul al treilea, «Drum bun, Cireșari». Era o carte de adio. Eroii mei crescuseră, deveniseră tineri în toată puterea cuvîntului și porniseră în lume, fiecare pe drumul său propriu. Sosise momentul despărțirii. Atunci mi-am dat seama cît sînt de legat de ei. Erau creația mea. Eram mîhnit că au plecat, dar, undeva, un gînd tainic îmi șoptea că voi mai reveni la ei. Punînd ultimul punct la ultima frază a «Drumului bun» nu bănuiam nici pe departe reacția cititorilor. Puțin timp după ce cartea a intrat în circuitul lecturii, am fost pur și simplu tras la răspundere de cititori, fiindcă părăsisem pe Cireșari. Am văzut în asta o asemenea dovadă de credință pentru eroii mei, încît m-am simțit tulburat. Nu, nu puteam

ONSTANTIN
HIRIȚĂ
eroarea
eagră
CIREȘARII

CONSTANTIN
CHIRIȚĂ
castelul
fetei în alb
CIREȘARII

CONSTANTIN
CHIRIȚĂ
roata
norocului
CIREȘARII

CONSTANTIN
CHIRIȚĂ
teroarea
albă
CIREȘARII

CONSTANTIN
CHIRIȚĂ
drum bun,
cireșari!
CIREȘARII

să-mi trădez cititorii, mi-am spus, cărţile copilăriei nu se uită niciodată. Şi-atunci m-am hotărît să scriu «Roata norocului».

— Este o carte interesantă, care solicită inteligenţa eroilor, pune în funcţie toate resorturile gîndirii lor. Cred că n-a fost uşor să descoperiţi enigma în jurul căreia aţi construit subiectul.

— Aşa este, am căutat o enigmă a cărei dezlegare să fie aidoma cu aceea a unei probleme de matematică. Şi cred că unul din personaje, anume Victor are aici deplina capacitate de a-şi arăta inteligenţa.

— Fiindcă veni vorba despre Victor vă rog să-mi spuneţi care din personajele cărţilor vă este cel mai drag?

— Greu de spus. Fiecare are o anumită valoare, fiecare ocupă un anumit loc. Şi aş vrea ca cititorul să înţeleagă că, pe rînd, fiecare din personaje are partea sa de strălucire, de glorie, în decursul povestirii. Nu neg că faţă de poznaşul şi simpaticul Tic am fost adeseori părtinitor şi l-am scos basma curată, din multe încurcături...

— Dar nu credeţi, oare, că eroii cărţilor dv. alcătuiesc o lume ideală?

— Îi cunosc bine pe copii şi ştiu că te pot cuceri prin potenţialul de vis din sufletele lor, prin inteligenţă şi generozitate. Pe eroii mei i-am întîlnit în viaţă, ei trăiesc, deci lumea Cireşarilor nu este o lume imaginară, scornită de mine, este o lume aievea, ea există, aici, la noi.

— Spuneţi-mi, vă rog, cîteva cuvinte despre ultima ediţie a ciclului Cireşarii.

— Am muncit mult la această ediţie. Au trecut ani de la apariţia primului volum şi am devenit mai pretenţios. Pe acesta m-am simţit obligat să-l rescriu în întregime. Celelalte le-am revăzut de la un capăt la altul. Am lucrat din greu, uneori pînă la 16 ore pe zi, fără întrerupere,

Plecînd de la casa Cireşarilor am înţeles că din cărţile lui Constantin Chiriţă se desprinde un farmec unic — farmecul întîlnirii cu adolescenţa.

LA ÎNCHEIEREA EDIŢIEI, AFLĂM CĂ UN GRUP DE PATRU STUDENŢI DIN BUCUREŞTI AU PLECAT CU MAŞINA ÎNTR-O CĂLĂTORIE DE 100 DE ZILE PRIN EUROPA. EXPEDIŢIA CIREŞARILOR, **AŞA ŞI-AU DENUMIT EI CĂLĂTORIA. DE CE? ADRIAN SIMIONESCU, UNUL DIN PARTICIPANŢI, EXPLICĂ:**

— SÎNTEM PATRU PRIETENI. DIN COPILĂRIE I-AM ÎNDRĂGIT PE CIREŞARI, PENTRU SETEA LOR DE CUNOAŞTERE, PENTRU CUTEZANŢA LOR, PENTRU FRUMUSEŢEA LOR DE CARACTER.

N.R. CITIŢI ÎNCEPÎND DIN NUMĂRUL VIITOR: CELE 100 DE ZILE ALE CIREŞARILOR.

SERGIU MIHAIL DIN CLASA A VIII-A, DE LA ŞCOALA 119 BUCUREŞTI, NE-A TRIMIS MAI MULTE SCHIŢE FOARTE SCURTE, SCRISE ÎN ZILELE DE VACANŢĂ. NE-A SURPRINS PLĂCUT ECONOMIA DE MIJLOACE DE CARE AUTORUL LOR DĂ DOVADĂ CÎND VREA SĂ POVESTEASCĂ CEVA, UMORUL UNOR SCHIŢE ŞI NOTA GRAVĂ A ALTORA. IATĂ CÎTEVA DINTRE CELE PE CARE LE-AM CONSIDERAT MAI REUŞITE:

PRIVIREA

O maşină aleargă pe o şosea. Deodată îi apare în faţă o altă maşină. Se opresc amîndouă şi se privesc îndelung. Peste o clipă se dau înapoi şi... pleacă. S-au confundat reciproc.

REZULTATUL

Un fort este asediat. Se duc lupte grele.

În fine, asediaţii cer armistiţiu.

Asediatorii îl acceptă.

Asediaţii au plecat.

Asediatorii au plecat.

Au rămas fortificaţiile. Şi morţii.

VACA

O vacă mergea la păscut. În drum se opreşte să culeagă nişte flori. Găseşte o garoafă, o smulge şi zice mulţumită: Muu.

VÎNĂTOREASCĂ

La o adunare a vînătorilor amatori, îmi vine şi mie, în sfîrşit, rîndul să spun cîte ceva.

— «Mă aflam odată într-o pădure mare şi întunecoasă. După o vînătoare fructuoasă, făcută împreună cu un prieten, mă întorceam acasă. În puşcă nu mai aveam nici un glonţ.

Deodată, mă bate cineva pe spate. Credeam că este prietenul meu. Cînd colo, ditamai matahala de urs.

Păstrîndu-mi sîngele rece, îi zic: Cuţu, cuţu, uite-acolo o găină.

Şi ursul se repede într-acolo, mănîncă găina şi pleacă lătrînd.

ROZETE

ROZETE

ROZETE

AU ÎNVINS CEI MAI BUNI

Aici, în tabăra de la Timişul de Sus, s-au întîlnit pionieri din patru colţuri ale ţării: Baia Mare, Bîrlad, Dej şi Medgidia. De la munte, şes şi mare.

Mă aflam şi eu în tabără împreună cu cîţiva dintre colegii mei. Era o după-amiază frumoasă cu un soare roşu spre asfinţit. Crestele munţilor erau învăluite în puful norilor. Pădurile de brad se vedeau pierdute departe, spre linia orizontului.

În tabără era o forfotă nespusă. În acea după-amiază avea să se desfăşoare proba artistică finală. Viorile erau acordate şi ultima margaretă fusese prinsă în părul solistei emoţionate.

Juriul se pregătea. Microfoanele fură potrivite şi crainicul anunţă începutul. Fiecare echipă ne purtă cu măiestria cîntecului prin mîndrele locuri natale. Sunetele se desprindeau încet, armonios, unele după altele.

Baia-Mare, din ţinutul Maramureşului, prin reprezentanta lor Moldovanu Rodica obţinu un succes deosebit. Nu se ştia totuşi cine vor fi premianţii. Veni şi clipa mult aşteptată. Juriul se hotărîse asupra notelor. Inimile tuturor băteau cu putere, mai să le spargă piepturile.

În sfîrşit glasul crainicului se auzi desluşit:

— Baia-Mare este cîştigătoare.

Seara se furişa încet, pe nesimţite, şi noi tot mai discutam despre concurs.

GIULIA POPA
Şcoala generală nr. 6, Bacău

DAN DĂNUŢ DIN ORADEA TRIMITE PENTRU CONCURSUL ROZETELE «CUTEZĂTORII» UN INTERVIU CU

HELEN SHAPIRO ŞI TONY BULTON

Zilele acestea, doi cîntăreţi englezi Helen Shapiro şi Tony Bulton au fost oaspeţii oraşului Oradea. Profitînd de faptul că ştiu limba engleză, le-am luat un interviu. Cei doi cîntăreţi de muzică uşoară au răspuns cu amabilitate întrebărilor mele. Iată cum a decurs interviul:

REP: Cînd v-aţi născut?

H. SHAPIRO: În anul 1947, şi deci am 21 de ani.

T. BULTON: M-am născut în anul 1944 şi am 24 de ani.

REP: Cînd aţi debutat?

H.S.: În 1961.

T.B.: În 1961.

REP: Ce părere aveţi despre ţara noastră?

H.S.: Este foarte, foarte frumoasă.

T.B.: Aveţi un popor foarte prietenos şi un public foarte cald.

REP: Ce doriţi cititorilor revistei «Cutezătorii»?

La această întrebare cei doi tineri cîntăreţi au răspuns în scris.

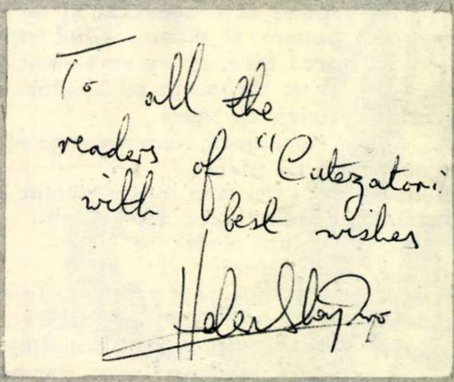

To all the
readers of "Cutezatori"
with best wishes
Helen Shapiro

Pentru toţi cititorii revistei «Cutezătorii», cu cele mai sincere urări, Helen Shapiro.

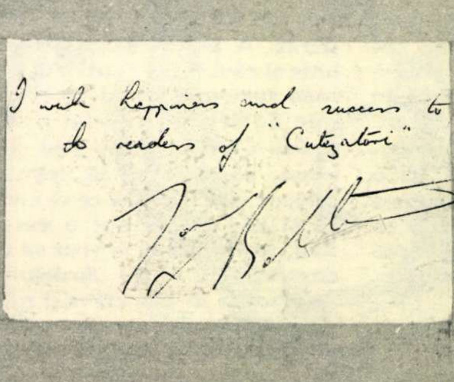

I wish happiness and success to
the readers of "Cutezatori"

Cititorilor revistei «Cutezătorii» fericire şi succes, Tony Bulton.

Planeta necunoscută

POVESTIRE DE COSTACHE ANTON

Vara a trecut. Cînd? Aproape că nu știu. Așa cum nu mai știu cînd am fost la bunici, cînd m-am întors și toate celelalte.

Băieții, aproape toți, se laudă că au făcut plajă, excursii, că s-au înnegrit, că s-au lungit, că au cîștigat în greutate, că și-au schimbat glasul. Mînălungă îmi face semn să mă uit la Nuțu. Îi netezește părul cu palma, apoi întreabă ironic:

— Ia spune, Nuțule, apa mării e chiar atît de neagră?

Nuțu parează elegant:

— Nu știu, că eu n-am fost la mare.

— Da' unde-ai fost?

— Departe. Pe o planetă necunoscută, o planetă de ciocolată.

Vîrvea care a stat (ca și mine) toată vara să învețe la geografie, rîde.

— Și eu, am fost pe o planetă de zahăr...

Mă urc pe bicicletă și încep să fac tot felul de acrobații. Merg pe spate, pe burtă, cu capul în jos, cu ochii legați. Asta-i numărul cel mai tare. Cu el îi dau gata pe toți. Îmi scot batista, o flutur și întreb:

— Cine vrea să meargă pe bicicletă legat la ochi?

Toți se uită la bicicletă, dar n-are nici unul curaj să încerce. Ca să-i ațîț, spun:

— Cine merge legat la ochi, se plimbă cu bicicleta o oră.

Mînălungă o face pe grozavul. Strigă:

— Merg eu!

Se apropie, stă să-l leg la ochi, întinde mîinile spre bicicletă, dar cînd să se urce pe ea, își smulge batista:

— Ce sînt prost? Vrei să-mi rup gîtul?

Nuțu rîde:

— Nu ți-l rupi, Mînălungă, fii fără grijă, că tu ai gît gros.

— Lasă, încearcă tu!

Uneori spun că le dau bicicleta cîte-o zi și cîte două, dar tot n-au curaj. Goanță își umflă obrajii și începe să lovească în ei cu pumnii. Scoate niște sunete grozave. Parcă ar bate toba. Îi dau batista lui Vîrvea. El o ia, o flutură, o arată și pe-o parte și pe alta să se vadă că n-are găuri, apoi se întoarce spre mine și mă întreabă:

— Strîns?

Eu înalț din umeri nepăsător:

— Cîți poți de strîns.

Mă urc pe bicicletă, merg două sute de metri, întorc și opresc exact pe locul din care am plecat. Mînălungă spune fără chef:

— Ai cîștigat!

De multe ori, cînd ajung înapoi, nu mă mai opresc. Smulg batista de pe ochi și le strig din mers:

— Am plecat!

O pornesc pe străzi, fără nici o țintă.

Seara, Georgel și Nuțu și Mînălungă și Goanță și ceilalți se strîng sub balconul nostru. Stăm de vorbă, cîntăm la chitare, ne ținem de șotii. Uneori, Nuțu povestește tot felul de lucruri despre planeta necunoscută. Noi îl ascultăm tăcuți. Nuțu inventează totul și noi îl ascultăm, ne prefacem că nu știm că inventează. Planeta necunoscută gravitează împreună cu opt sau nouă planete în jurul Stelei Albe, numită Lebăda. Toate sînt locuite, au bogății nenumărate, civilizații străvechi, flore și faune inedite. Acolo, pe planeta necunoscută, Nuțu s-a împrietenit cu un băiat care poate să se facă nevăzut cu ajutorul unor calcule cibernetice. De multe ori uităm că Nuțu inventează și credem că tot ce spune el e adevărat și ne minunăm și rîdem. Cînd rîdem prea tare, apare sora mea Cat și ne stropește cu apă ori mă strigă la masă.

Ieri seară, l-am rugat pe Nuțu să nu plece.

— Nu stau mult. Mănînc și-n cinci minute sînt înapoi.

Nuțu a rîs:

— Bine!

Masa a fost grozavă. În primul rînd, Cat n-a mai scos, ca în alte seri, țepi de doi stînjeni. Ori poate că o fi scos, dar n-am observat eu. Aveam dinainte tot ce-mi place mie: colțunași cu brînză, clătite cu dulceață de gutui, plăcintă cu nucă.

Nu m-am întors chiar după cinci minute așa cum i-am promis lui Nuțu și cred că s-a supărat. A plecat. Asta a fost și bine și rău. Bine, pentru că buna mea surioară a mai venit de o mie de ori cu tot felul de pretexte. Că a uitat nu știu ce pe masă, că vrea să ia ceva din scrin, că nu mai are ce să citească și să-i împrumut o carte... Rău, pentru că aș fi vrut să stau de vorbă cu Nuțu. Ardeam de nerăbdare să aflu cît mai multe despre băiatul de pe planeta necunoscută și despre calculele cibernetice care-l făceau nevăzut. Dar Nuțu n-a mai apărut și eu am adormit îmbrăcat. Ori poate nici n-am adormit, nu-mi dau seama. Știu doar că tot umblînd de ici-colo prin cameră, am văzut pe masă un cartonaș cu marginile aurii pe care am citit uimit următoarele cuvinte:

«Sînt la Casa pionierilor. Dacă ai nevoie de mine, telefonează-mi. Nuțu».

Am întors cartonașul pe o parte și pe alta zîmbind. Nuțu se ținea de glume. Ce putea să caute noaptea la Casa pionierilor? Și apoi de unde mai puteam să-i telefonez la o oră atît de tîrzie? Debitul din colț se închidea la 8. Mi-am aruncat privirea spre minutarele ceasului, dar pe masă în locul deșteptătorului se afla un telefon. Adică se afla și ceasul, dar era montat în locul unde sînt de obicei numerele. Mi-am zis că și asta era una dintre glumele lui Nuțu. M-am repezit spre masă, am ridicat receptorul și cînd mă așteptam mai puțin l-am auzit glasul. Mă întreba ce doresc. Am îngăimat:

— Nu doresc nimic, Nuțule. Vreau doar să te lași de glume.

Vocea din receptor mi-a răspuns prompt:

— Nu sînt Nuțu. Aici e dispecerul telefonic de pe planeta de zahăr. Vreți să vorbiți cu Nuțu?

Am rîs.

— Nu! Vreau să-l văd.

— E la Casa pionierilor. Puteți merge acolo cu Fluturele Albastru.

— Fluturele Albastru?! Cine mai e și Fluturele Albastru?

Elicopterul. Vă așteaptă pe balcon.

Am lăsat receptorul și m-am repezit spre ușa care dădea în balcon. În prag m-am oprit mut de uimire. Ce credeți? Pe balcon mă aștepta, într-adevăr, un elicopter. Îl priveam și nu-mi venea să cred. Și mai ales nu pricepeam cum și cînd ajunsesem pe planeta de zahăr. Nu pricepeam mai ales de ce îi zicea planeta de zahăr. Dincolo de elicopter se vedea orașul. Și era așa cum îl știam. Îl privisem doar de atîtea ori din balcon. În față, nu prea departe, se zărea turnul bisericii armenești, mai la stînga palatul poștei și telefoanelor, o clădire nouă, dreptunghiulară ca o cutie de chibrituri, iar spre marginea orașului se zărea turnul înalt, subțire și alb.

Acum turnul de apă avea altă culoare. Era galben. Iar orașul,

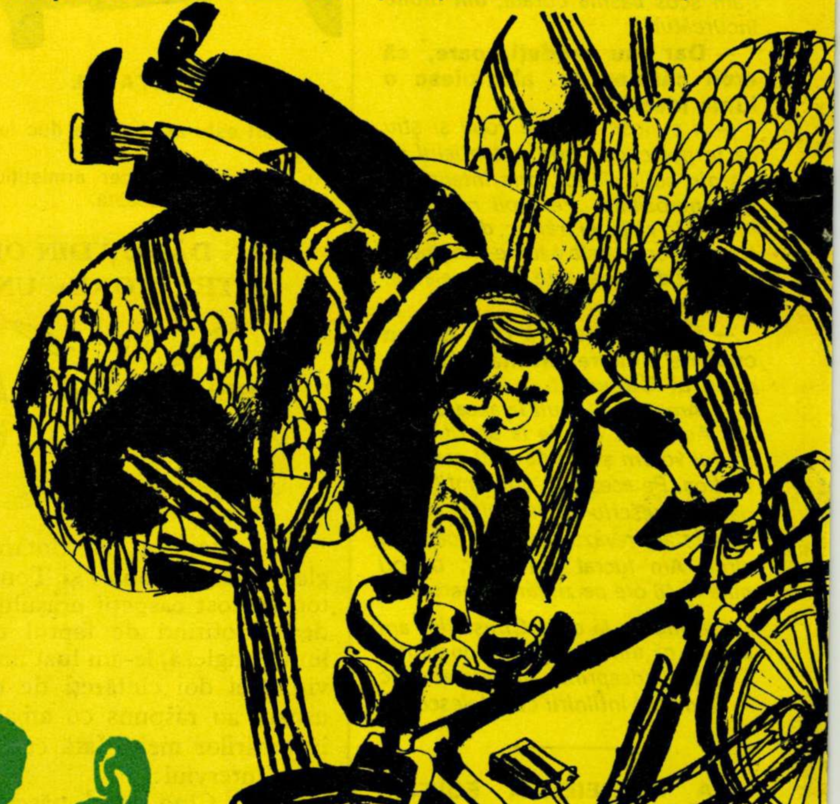

vreau să spun, toate celelalte clădiri, dar absolut toate, erau albe. În ferestre și pe străzi nu clipea nici o lumină. Și totuși orașul se vedea aproape ca ziua. Peste tot plutea o lumină albă-albastră, o lumină de argint.

Rămăsesem în mînă cu cartea de vizită a lui Nuțu, cartonașul acela cu marginile aurii. Am vrut să-l strecor în buzunar. Se topise însă pe jumătate, iar degetele îmi erau lipicioase și dulci. Cartea de vizită a lui Nuțu era din zahăr. Am mușcat de cîteva ori din ea, ca dintr-o bucată de turtă dulce și m-am repezit spre elicopter. Trebuia să-l găsesc pe Nuțu la Casa pionierilor să-mi dea explicații.

Elicopterul era gata de zbor. Cum am intrat în carlingă, s-au aprins două becușoare, unul alb, altul galben. O voce veselă, pornită pe năzdrăvănii, care semăna grozav cu vocea lui Cat, m-a întrebat:

— Mergeți la Casa pionierilor?

M-am uitat speriat în jur, m-am uitat și sub cele două fotolii așezate în fața pupitrului de comandă, dar n-am văzut pe nimeni.

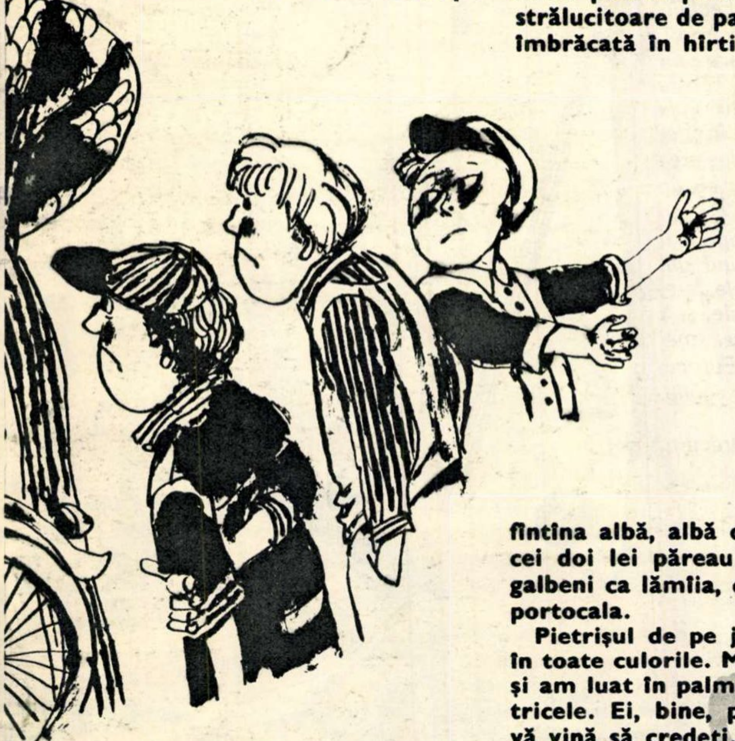

— Nu răspundeți?

Pe un ecran mare, cît o oglindă de buzunar a apărut Cat. Puteam să pun mîna în foc ori să pariez pe cinci porții de colțunași că era ea. Am strigat chiar:

— Cat, ce cauți pe planeta de zahăr?

Fata de pe ecran și-a arcuit sprîncenele mirată, spunînd:

— Nu sînt Cat!

Începuseră să mă mănînce palmele, dar m-am stăpînit. Am rîs neîncrezător:

— Nu ești Cat? Atunci cine ești?

— Sînt dispecera cu zborurile. V-am întrebat, mergeți la Casa pionierilor?

— Da. Merg să-l întîlnesc pe Nuțu.

— Luați loc. Elicopterul e teleghidat. Își ia zborul numai după ce vă puneți centura de siguranță.

Lumina de pe ecranul mare cît o oglindă de buzunar s-a stins și Cat, adică dispecera cu zborurile, a dispărut. Ce puteam să fac? Mi-am pus centura de siguranță. În aceeași clipă, elicopterul și-a luat zborul. Fără cel mai mic zgomot s-a ridicat drept în sus. Carlinga era ca un clopot de sticlă, așa că din locul unde stăteam, se vedeau toate ca în palmă: străzile, clădirile, coroanele copacilor. Aproape fără să știu cînd, am ajuns la Casa pionierilor. La prima vedere, toate apăreau așa cum le știam. Poarta înaltă cu acoperiș de tablă, fîntîna cu roată, cei doi lei, blînzi ca niște cățeluși, din fața bazinului de înot. Și aici însă, ca în tot orașul, numai lumina era alta. Din cauza luminii poarta părea albastră și strălucitoare de parcă ar fi fost îmbrăcată în hîrtie de staniol, fîntîna albă, albă ca frișca, iar cei doi lei păreau galbeni, nu galbeni ca lămîia, ci galbeni ca portocala.

Pietrișul de pe jos strălucea în toate culorile. M-am aplecat și am luat în palmă cîteva pietricele. Ei, bine, poate n-o să vă vină să credeți. Pietricelele din palma mea nu erau pietricele. Erau bomboane. Bomboane de mărimi și culori diferite. Albe, roșii, albastre, galbene. Am ronțăit cîteva, m-am ciupit de mînă ca să mă conving că nu visez, apoi m-am repezit lacom să-mi umplu buzunarele. Cred că aș fi fost în stare să-mi umplu și șapca, dar undeva, nu prea departe, am auzit un rîs. Am întors capul. Pe treptele de la intrare stătea Landi, care s-a prefăcut însă că nu mă cunoaște. Ba, mi-a întors chiar și spatele. Indignat, am aruncat pietricelele culese de pe jos și am vrut s-o prind de braț. Ce s-a întîmplat în clipa următoare, mi-e greu să precizez. Din brațul lui Landi au țîșnit două flăcări verzi am simțit o smucitură puternică, apoi m-am trezit întins cît sînt de lung, pe pietrișul acela colorat. Landi mă privea zîmbind. După ce m-am ridicat, m-a amenințat cu degetul:

— Ți-am spus că nu mă cheamă Landi. Numele meu e Alcesta.

Cu o mișcare a capului, Alcesta mi-a făcut semn s-o urmez. Am pornit după ea, de data asta însă, păstrînd prevăzător o distanță apreciabilă. Holul, scara largă de marmură, statuia în bronz a unui toboșar, așezată nu știu de ce în fața cercului de chimie, îmi erau extrem de cunoscute. Alcesta a deschis ușa la cercul de teatru, dar n-a intrat. M-a așteptat răbdătoare. Eu de felul meu nu prea sînt politicos cu fetele. Acum însă, cred că am fost cel mai politicos om din lume. I-am mulțumit înclinînd ușor capul și ca să nu se mai repete figura din curte, i-am făcut semn să intre ea întîi, eu păstrînd riguros distanța. Alcesta a zîmbit încîntată și a pășit pragul dreaptă, cu fruntea sus, ca o regină. Am urmat-o supus la cîțiva pași. Cînd s-a oprit ea, m-am oprit și eu. Am ridicat ochii și-o clipă am avut iar senzația că visez. La trei pași, se afla în carne și oase, bunul meu prieten, Georgel. M-am repezit spre el ca un cîine care și-a regăsit stăpînul:

— Noroc, Georgele! Ce faci pe-aici, băiatule?

Georgel m-a privit cîteva clipe așa cum privești un bondar sau altceva, un fluture cu două capete, exemplar rar pentru care ți-ai irosit întreaga vară să-l prinzi și să-l fixezi cu boldul în culcușul de naftalină din insectar. Și dacă ar fi fost numai asta! Dar nici n-a observat că stau cu mîna întinsă. A înălțat doar din umeri.

— Nu vă cunosc. Pe mine mă cheamă Onir. Cred că nu v-am mai văzut pînă acum.

Mi-am retras mîna uluit:

— Da?! Se poate...

M-am întors spre Alcesta, dar ea dispăruse undeva. În schimb, am dat cu ochii de Mînălungă. Lîngă el erau Goanță, Vîrvea și ceilalți. Nici Mînălungă, nici Goanță, nici Vîrvea nu m-au văzut. Adică m-au văzut, dar au trecut cu privirile peste mine de parcă nici n-aș fi existat. În mijlocul încăperii am zărit alți doi băieți de pe strada noastră. Se căzneau să pună unul peste altul niște scaune. Fără să mai am pretenția să mă recunoască, i-am întrebat:

— Ce vreți să faceți cu scaunele astea?

— Un măr de aur.

— Un măr de aur din niște scaune?

În locul băieților de data asta, a răspuns Alcesta, care răsărise iar lîngă mine.

— Da, de ce te miri? Trebuie să avem în mijloc un măr încărcat cu poame de aur. Așa cere piesa.

În clipa aceea, unul din băieți, care după-amiază se plimbase cu bicicleta mea, a strigat:

— Cine-i Adrian?

M-am întors bucuros:

— Eu!

Credeam că măcar el își adusese aminte de mine, dar mă grăbisem. Băiatul m-a privit așa cum mă privise și Onir și Alcesta și toți ceilalți. Mi-a făcut semn cu capul spre ușă:

— Ești chemat la telefon.

În receptor, din prima clipă, am recunoscut glasul lui Nuțu.

— Nuțule! Ce-i cu tine? Unde ești?

Nuțu a rîs.

— Sînt jos, pe terenul de sport.

Am lăsat receptorul în furcă și-am alergat să-l întîlnesc.

Dincolo de gardul viu, care închidea ca într-un cerc terenul de sport, se auzeau glasuri vesele, rîsete. Vreo patru sau cinci fete alergau după o minge. Mai încolo, se antrenau băieții de la grupa de volei. Nuțu însă nu se zărea nicăieri. Tot căutîndu-l cu privirea, m-am trezit lîngă Fluturele Albastru. De fapt întîi am auzit țîrîitul unui telefon. Ridicînd ochii, am văzut la cîțiva pași silueta zveltă a elicopterului. M-am apropiat și pe ecranul cît o oglindă de buzunar, l-am văzut pe Nuțu. Am întrebat cu reproș:

— Ce faci, Nuțule? Pe unde umbli iar?

Nuțu a zîmbit:

— Sînt la cercul naturaliștilor. Vino să vezi o specie rară de rodii.

— Sînt obosit. Am umblat azi atîta. Nu mai sînt în stare să fac nici trei pași.

Spunînd asta, am simțit în mîini și-n picioare o greutate de plumb. Am urcat în elicopter și m-am lăsat pe unul din cele două fotolii. De fapt, am căzut ca un butuc. Plumbul din mîini și picioare, își găsise acum alt loc. Îmi apăsa capul și umerii. Ca să nu cad din fotoliu mi-am pus centura de siguranță. De pe ecran Nuțu mă privea mirat:

— Ce faci? Unde pleci?

Am vrut să-i spun să vină acasă, dar și limba mi se făcuse de plumb. N-am reușit să rostesc decît un cuvînt:

— Acasă...

Și-am simțit ca prin vis că elicopterul se înalță. După aceea n-am mai știut nimic. Cred că am adormit.

M-am trezit tot în fotoliu, dar nu în fotoliul din elicopter, ci în unul dintre cele două fotolii din camera mea.

Se făcuse ziuă de mult.

DUNĂREA LA VÎRSTA EI DE AUR

de **VICTOR VÎNTU**

Desigur, apele n-au vîrstă. Dar fiindcă sîntem ispitiți să le comparăm cu datele vieții noastre, ne-am obișnuit să echivalăm timpul cu spațiul, vîrsta cu distanța. Zicem că la primii ei kilometri, în munții Pădurea Neagră — acolo unde două pîrîuri gemene, cu nume de legendă germană. Brege și Brigach, pun pe picioare viitorul fluviu — Dunărea își trăiește copilăria. Vorbim, apoi, de o adolescență viforoasă, alimentată de șuvoaiele rostogolite din Alpi. Iar fiindcă pe teritoriul țării **noastre mai are de străbătut, pînă la vărsare,** 1 075 de kilometri, mai mult de o treime din lungimea sa, ne-am obișnuit să vorbim de maturitatea viguroasă și de bătrînețea înțeleaptă prin care Dunărea, acest al doilea fluviu european ca mărime, dă peisajului românesc un farmec aparte. Avînd sub ochi imaginea acestor vîrste, îți vine greu să-ți închipui că există pe undeva o Dunăre fragilă ca o lacrimă, sau alta zvîcnind ca un cerb tînăr.

Zburînd cu avionul deasupra ei, am văzut-o în fel și chip. Contemplată de sus, printre clădirile de un cenușiu patinat ale Vienei, Dunărea, somptuoasă, strălucește ca pardoseala de marmură, cu irizări întunecate, a unei vaste săli de bal. La Budapesta, poduri albăstrii o sar cu zveltețe: acolo, Dunărea pare mai degrabă un mare bulevard al capitalei maghiare, decît un fluviu. Mult mai departe apoi, lenevită pe drumul prin cîmpie, lipsit de peripeții, Dunărea pare că visează, plimbîndu-se printre holde și livezi. Așa o vedem intrînd în țara noastră, la Baziaș: visînd și îngînînd în cîteva limbi, cuvintele celor cîteva cîntece care i-au întovărășit vîrstele.

Brusc, la o cotitură, se pomenește înșfăcată. Carpații și Balcanii i-au pregătit o capcană. Stînci îi ies în cale și parcă-i strigă amenințător:

— «Pînă aici ți-a fost! Nu mai apuci să vezi marea!» Apele se încordează: — «În lături!»

Dialogul dintre stînci și ape continuă pe un ton tot mai răstit.

«În vălmășagul acestei ciocniri, de titani, fiecare val pare că strigă, fiecare stîncă pare că se mișcă», scria Vlahuță. Din această sămînță de ceartă se nasc Cataractele — unul dintre acele locuri unde natura se dovedește năprasnică. Stîncile își scot colții (de fapt și-i ascund) ceea ce le face și mai primejdioase. Istoria Cataractelor e presărată cu naufragii, iar fundul lor de granit — populat cu epave, asemenea crucilor dintr-un cimitir.

Toate acestea i-au dat omului de gîndit... Cînd se întîmplă ca apele Dunării să scadă, navigația pe fluviu se transformă într-o adevărată echilibristică pe firul subțiratic al undelor și nu arareori, vreme de săptămîni, nici un vas nu mai trece prin Cataracte. Pustiu, defileul este straniu. Tăcere dinspre amonte, tăcere dinspre val. Nu vrea Dunărea, se împotrivesc munții. «Bine, vă încăierați voi — și-a spus omul, privind atent încleștarea uriașilor — dar de ce trebuie să pătimesc eu de pe urma voastră?». Și i-a trecut prin minte un gînd îndrăzneț. Nu numai de a putea naviga mai repede, mai ieftin și mai liniștit. Dar, văzînd cîtă zadarnică energie se irosește în marea încleștare, el, omul liber și puternic al epocii socialiste, și-a spus că aici, la Cataracte, e zăvorîtă cea mai concentrată sursă de energie hidraulică din Europa. Și că ea ar trebui pusă în slujba unei cauze nobile. A propriei lui cauze.

Cutezătorului gînd de a nu se mai strecura umil, ci de a le porunci uriașilor și de a scoate din ei scîntei, specialiștii îi spun: «Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier». Proiectul e grandios. De la expedițiile lui Traian încoace — de la sine înțeles că și înainte — omul n-a putut interveni în extraordinarul tablou natural de aici, decît pe la marginile lui. Cea mai de seamă ispravă de constructor petrecută vreodată aici a fost podul lui Apolodor din Damasc — cîțiva îndrăzneți pași de piatră într-o albie părînd de neatins. Glorioasele lor urme se mai văd astăzi la Turnu-Severin, fosta așezare romană Drobeta. Constructorii din zilele noastre, înzestrați cu forțele materiale ale socialismului și cu însuflețitoarea idee că omul poate transforma natura, săvîrșesc o faptă de o incomparabilă îndrăzneală: însuși cursul apelor va fi schimbat! Porțile de Fier se prefac în uriașe porți de beton.

Pe Dunăre în sus, îndărătul barajului, a celor două hidrocentrale gemene, se va întinde oglinda **unui lac de acumulare lung de vreo 150 de kilometri, în apele căruia se vor privi, deopotrivă,** Carpații și Balcanii, prin uriașul efort constructiv a două țări prietene: România și Jugoslavia. Frumuseți nebănuite, omenești, îmbogățesc astfel contururile și culorile peisajului de la Cataracte; deasupra locurilor ce vor fi înghițite de ape s-au săpat în stîncă o nouă cale ferată și o nouă șosea — «magistrala soarelui» — presărate cu numeroase tuneluri și viaducte.

În atîtea locuri, din cîmpia bănățeană pînă în Deltă, întîlnești Dunărea «în haine de lucru». Malul ei s-a prefăcut într-un fremătător șantier, leagăn de siluete industriale, din rîndul cărora răsar cei doi semeți piloni, înfipți fiecare în cîte un capăt de țară: la Porțile de Fier — hidrocentrala, la Galați — Combinatul siderurgic. Cele două viitoare și cele mai puternice cetăți industriale. Combinate de îngrășăminte chimice (la Turnu-Măgurele), de celuloză și hîrtie (la Călărași), de industrializare a stufului și lemnului (la Brăila). Se înșiră, de asemenea, o salbă de șantiere navale, în plină modernizare, sfîrșind cu cel mai vestit — leagănul cargourilor de la Galați.

La Turnu-Măgurele, bunăoară, unde se înalță Combinatul de îngrășăminte azotoase, Dunărea a fost angajată chiar de la început în calitate de... constructor. Într-adevăr, pe locul uzinelor de astăzi era baltă. Părea de necrezut că tocmai pe un asemenea teren vor putea fi înălțați giganți de metal și de beton. Dar o idee îndrăzneață a răpit apelor aceste pămînturi, le-a ridicat ca pe o adevărată insulă, transformîndu-le, cu ajutorul Dunării însăși, într-o platformă de cîteva zeci de hectare de pămînt. Cum? Prin hidromecanizare. Drage puternice au început să înghită apă cu nisip. Apa a fost lăsată să se reîntoarcă în matca ei, în vreme ce nisipul a rămas să alcătuiască uriașa platformă unde s-au înălțat noi uzine.

Iar în alte locuri de pe țărmul dunărean, alte bălți au devenit imense «hambare». Căci dacă privim Dunărea pe hartă, ea ni se înfățișează ca o șerpuitoare și pronunțată linie de cerneală pe «sugativa» cîmpiei. Aceasta e lunca inundabilă a Dunării. Acolo unde apăsarea pare că a fost mai puternică, între Călărași și Brăila, vîrfurile imaginarei penițe s-au desfăcut, lăsînd între Bărăgan și Dobrogea două prelungi pete de sugativă: balta Ialomiței și balta Brăilei. Pe aceste locuri, în anii din urmă s-au desfășurat vaste lucrări de îndiguire și desecări. Zeci de mii de hectare de pămînt. Smulsă Dunării, bălții, stufărișului, lunca se preschimbă într-o adevărată împărăție a porumbului.

Între balta Ialomiței și a Brăilei, un alt mare șantier își împrăștie ecourile peste ape. Se arcuiește un nou pod deasupra fluviului, legînd malul Bărăganului de cel al Dobrogei. Replică peste vremuri la îndrăznețele poduri: al lui Apollodor (de la Turnu Severin), al marelui inginer român Anghel Saligny, (la Cernavodă) și, în sfîrșit, replica celui de la Giurgiu, «podul prieteniei», construit în zilele noastre.

Și iată-ne la confluența Dunării cu Siretul, pe platoul Smîrdanului. Aici, la marginea Galaților, cu cîțiva ani în urmă, într-o zi de iulie, un excavator a mușcat din löess prima cupă de pămînt. Folosind un termen naval, atît de familiar oamenilor portului gălățean, o dată cu acea cupă de pămînt, avusese loc «lansarea» construcției celui mai mare combinat siderurgic al țării. O «lansare» spre orizonturile incandescente ale celui mai mare fluviu de oțel românesc.

De la un capăt al țării la celălalt, Dunărea își sporește faima cu noi bogății, rod al unor cutezătoare minți și brațe. Oțel și kilowați, porumb și îngrășăminte chimice, Dunărea, albastra Dunăre, care se contopește cu însăși existența milenară a poporului nostru, ne dezvăluie astăzi vîrsta ei de aur.

Nunta lui Libuşe

LEGENDĂ CEHĂ REPOVESTITĂ DE MIOARA CREMENE

...Veacuri nenumărate s-au scurs din vremea, cînd pe malul Vîltavei, nu departe de dealul Hracin, unde se înalță astăzi Praga, a poposit o seminție de oameni bălai, plugari și păstori, dar mai ales meșteșugari buni, pricepuți să făurească și să născocească unelte menite să le facă traiul mai ușor. Iar femeile lor, nu mai puțin îndemînatice, erau înțelepte și ascultate.

Într-o vreme, norodul a hotărît să-și aleagă un cneaz și el s-a numit Ceh. Lui Ceh, oamenii i-au clădit o cetate pe o altă coamă împădurită de lîngă Vîltava, numită Vîșe Hrad; iar în cetate au pus un castel și aceasta a fost prima așezare a cnejilor.

Cînd a murit Ceh, s-a strîns o mare mulțime la poalele Vîșe Hradului și s-a hotărît că nimeni altul nu se poate așeza în jețul aurit și nu poate purta spada vitejească a bătrînului, în afara fiului său Crok. Crok însă nu a avut feciori, ci numai trei fete, Cazi, Teta și Libușe. Iar despre Libușe se spunea că are puterea să tămăduiască precum și darul de a privi în viitor — încît uitîndu-se într-o seară din turnul castelului lor către Hracin, se pare că ar fi întins mîna și ar fi zis:

— Prevăd pentru această culme împădurită, slavă mai multă și mai mult aur decît îi împrumută acum soarele...

Și, într-adevăr, peste veacuri, acolo s-a ridicat orașul Praga.

...Așa s-a făcut că murind Crok, dregătorii au hotărît să așeze în jețul lui o femeie — și anume pe fiica sa cea mai mică, Libușe. Iar Libușe a cîrmuit cu pricepere. Era pașnică — și în vremea ei multe femei din Vîșe Hrad ajunseseră la dregătorii de cinste.

Anii erau buni și liniștiți, glia rodea ca niciodată și nu erau alte dureri în afara celor firești ale vieții și ale morții... Ei, și totuși mai marii cnezatului nu erau mulțumiți, murmurau: Libușe nu voia să-și aleagă soț dintre ei... Nu voia să se mărite!

Într-o zi însă, în timp ce era înconjurată de sfetnice, Libușe privi în zare cu ochii ei care știau să vadă mai departe în timp, și spuse:

— Dragele mele, fiți pregătite... Vine vremea ca femeile să se plece dinaintea puterii bărbatului și să-i dea în mînă frînele...

— Dar pentru ce, scumpă Libușe, întrebă o fată voinică pe nume Vlasta. Nu sînt oamenii fericiți?... Și nu sîntem noi harnice și pașnice, fiindcă ne e gîndul nu numai la viața noastră, ci și la aceea a pruncilor?...

— Tocmai de aceea, draga mea, răspunse Libușe. Vremea e-a îndrăznelii, a brațelor tari și a inimilor fără șovăire cînd e vorba de luptă.

...S-a întîmplat, ca nu peste mult să aibă cneaghina de judecat o pricină. Pricina nu era prea încurcată — se certau doi dregători pentru un capăt de hotar — dar oricum hotăra Libușe, cu binecunoscuta ei înțelepciune, părțile nu erau mulțumite...

— Judecata e strîmbă, spuse cel bătrîn. Nu mă supun judecății femeiești în ruptul capului...

Iar cel tînăr adăugă:

— Ne trebuie un judecător adevărat. De ce nu-și alege Libușe soț dintre noi?

Auzind una ca asta și văzînd că nu o poate scoate la capăt în nici un fel, cneaghina lăsă pricina așa cum era și zise:

— Așteptați. Vă voi trimite alt judecător!

Se duse de aceea în grajd, porunci să-i fie adus un noaten alb, fără nici o pată, își chemă oștenii și le zise:

— Urmăriți calul acesta... El vă va purta pînă la omul în stare să cîrmuiască țara. Dar fiți cu băgare de seamă: înainte de a-l aduce la castel, ca să vă încredințați că e el, cereți-i un semn.

Zis și făcut. Încălecară oștenii și porniră. Iar călutul cel alb, alerga, alerga singur, peste pămînturi sălbatice, prin păduri neumblate, pînă cînd dădură într-o cîmpie de o bucată de loc, unde ara un țăran tînăr, pe nume Pșemisl. Atunci, calul se opri dinaintea lui, oștenii îl înconjurară și îi spuseră:

— Uite ce noroc te așteaptă: Vei fi cneaz peste oameni și mai ales peste inima frumoasei Libușe.

Pșemisl tocmai își curăța plugul cu un țăpuș. De mirare, înfipse țăpușul în pămînt și ce să vezi — acesta crescu și înflori...

Așa ajunse el soțul minunatei Libușe, și ea iubindu-l, trecu în mîinile sale spada tatălui împreună cu toată puterea... Și era cneazul Pșemisl soțul ei, așa cum sînt toți țăranii care grăiesc aproape de glie și au învățat de la ea liniștea și răbdarea înțeleaptă.

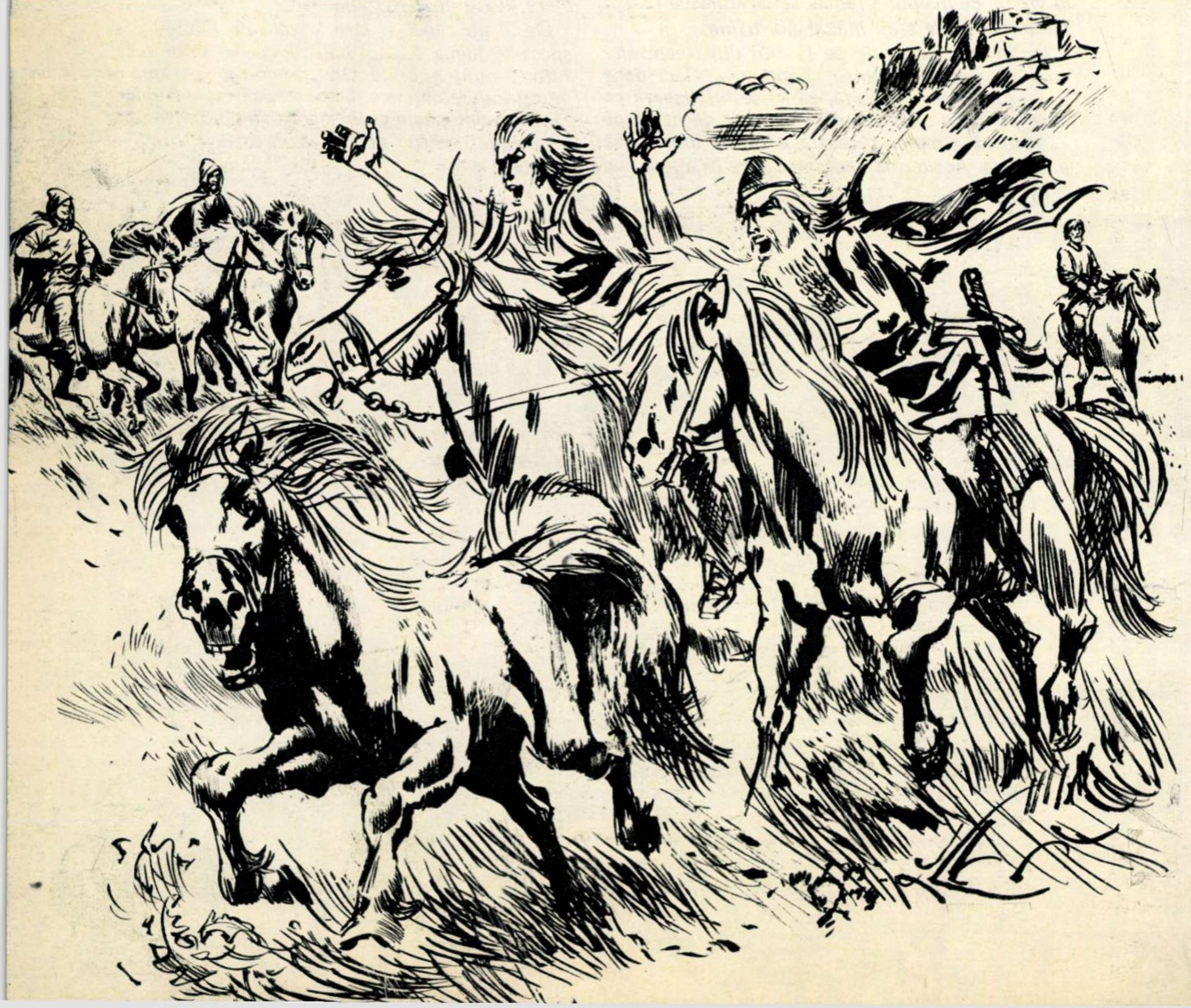

MICRO ENCICLOPEDIE

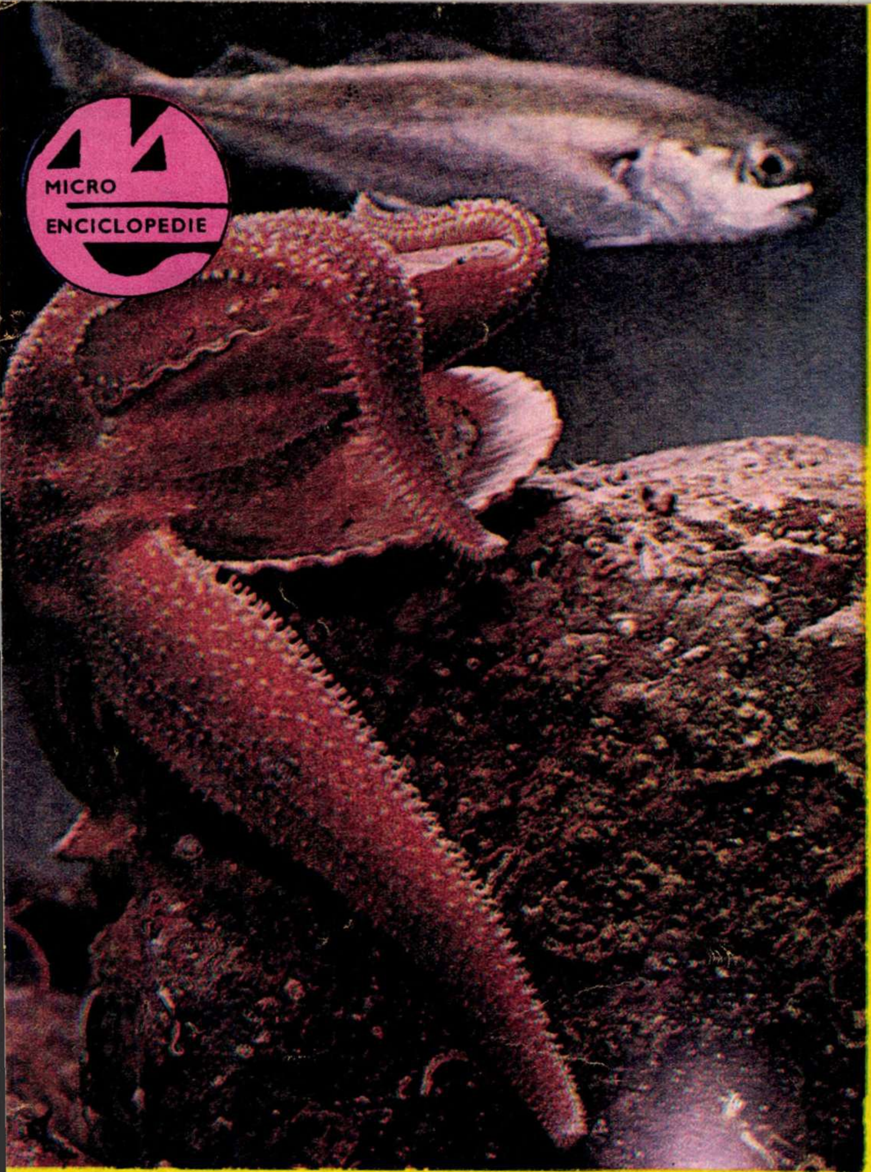
2

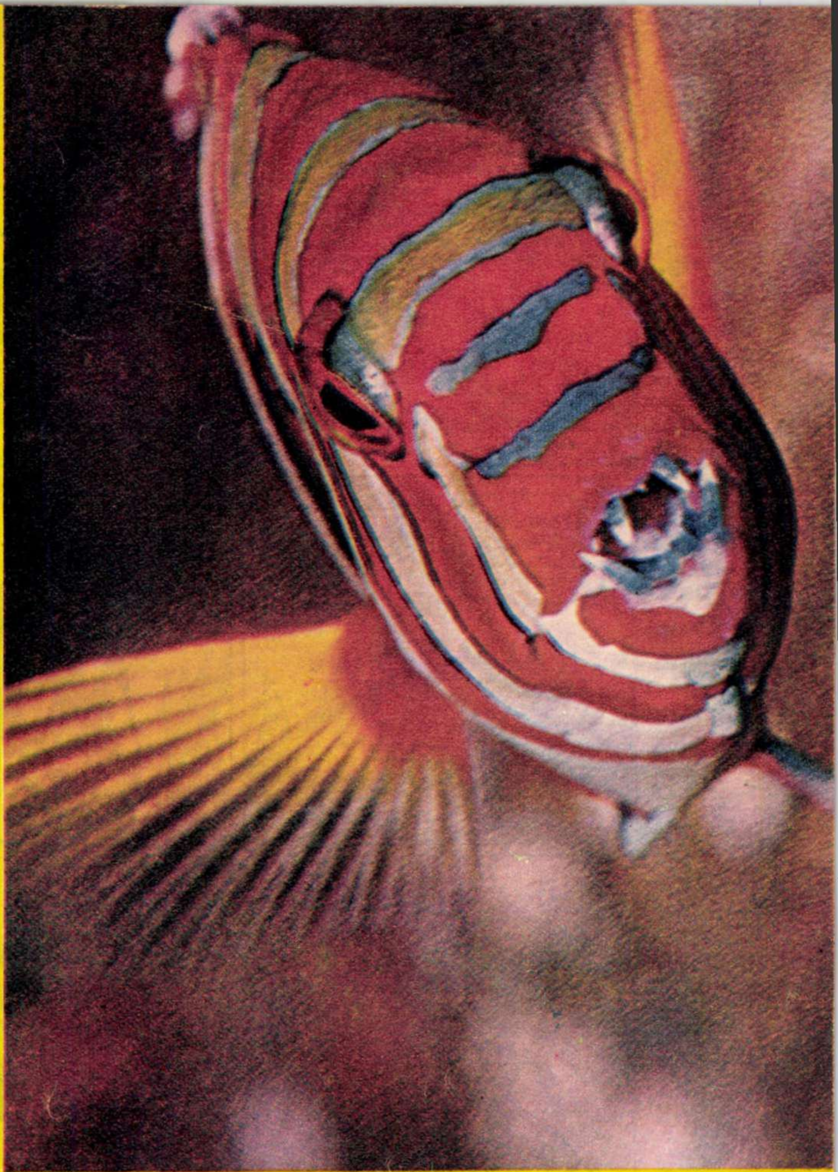
3

DIN LUMEA ADÎNCURILOR

MAREA, LUMEA TĂCERII, CUM A NUMIT-O CELEBRUL SCUFUNDĂTOR FRANCEZ JACQUES-IVES COUSTEAU, ZĂVOREŞTE ÎN ADÎNCURILE EI MISTERIOASE NENUMĂRATE TAINE ŞI TOT ATÎTEA FRUMUSEŢI. ACEASTĂ LUME APARTE, PE CARE OMUL ABIA ÎN ZILELE NOASTRE ÎNCEPE S-O CUNOASCĂ MAI BINE, ÎŞI ARE LEGILE EI ASPRE ŞI NECRUŢĂTOARE, ÎN CARE FIECARE INDIVID TREBUIE SĂ-ŞI APERE EXISTENŢA CEAS DE CEAS, CLIPĂ DE CLIPĂ. AICI APARENŢA ESTE CÎT SE POATE DE AMĂGITOARE.

Într-una din imaginile alăturate zărim o superbă floare a adîncurilor (foto 1). Petalele ei unduiesc graţioase, atente la cel mai fin curent. Cine ar putea bănui că avem înainte un carnivor plin de cruzime? Această anemonă stă la pîndă, aşteptînd trecerea unui peşte. Cînd imprudenta victimă se apropie suficient, braţele-petale se încolăcesc într-o ultimă îmbrăţişare. Aceeaşi soartă o au şi racii sau scoicile care se aventurează spre această corolă carnivoră. Sînt însă cazuri în care foştii adversari încheie un pact de amiciţie şi vîneaza împreună. Asemenea simbioze realizează anemonele **Sagartia parasitica** şi **Adamsia palliata** care trăiesc în bună convieţuire pe raci sau scoici. De multe ori racul ia iniţiativa şi, folosind puternicile lui foarfece, apucă anemona şi o aşază pe scoica în care locuieşte Dacă racul se dezvoltă şi nu mai încape în vechea locuinţă, se mută într-o scoică mai mare, neuitînd să-şi ia şi anemona, care suportă stoic această strămutare.

Iată şi steaua de mare, (foto 2), viu colorată, atacînd cu puternicele ei braţe o scoică. Observaţi modul în care procedează. Cu un braţ înconjoară carapacea scoicii, măruntele ventuze se lipesc puternic de pereţii calcaroşi, apoi, cu un alt braţ, fixează carapacea simetrică. Urmează o presiune puternică, în care cel de-al treilea braţ este chemat în ajutor. Steaua de mare este unul din cele mai străvechi nevertebrate, urmele ei găsindu-se chiar în cambrian. Trăiesc pînă la adîncimea de 5 000 m. Sînt colorate în mod diferit: brun, violet sau roşu.

(Continuare în pag. 15.)

1
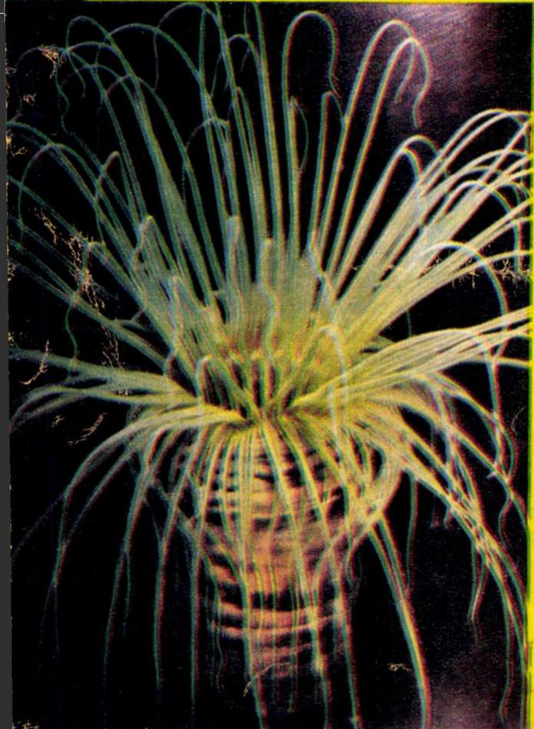

4

5

VACANȚELE UNUI TÎNĂR liniștit

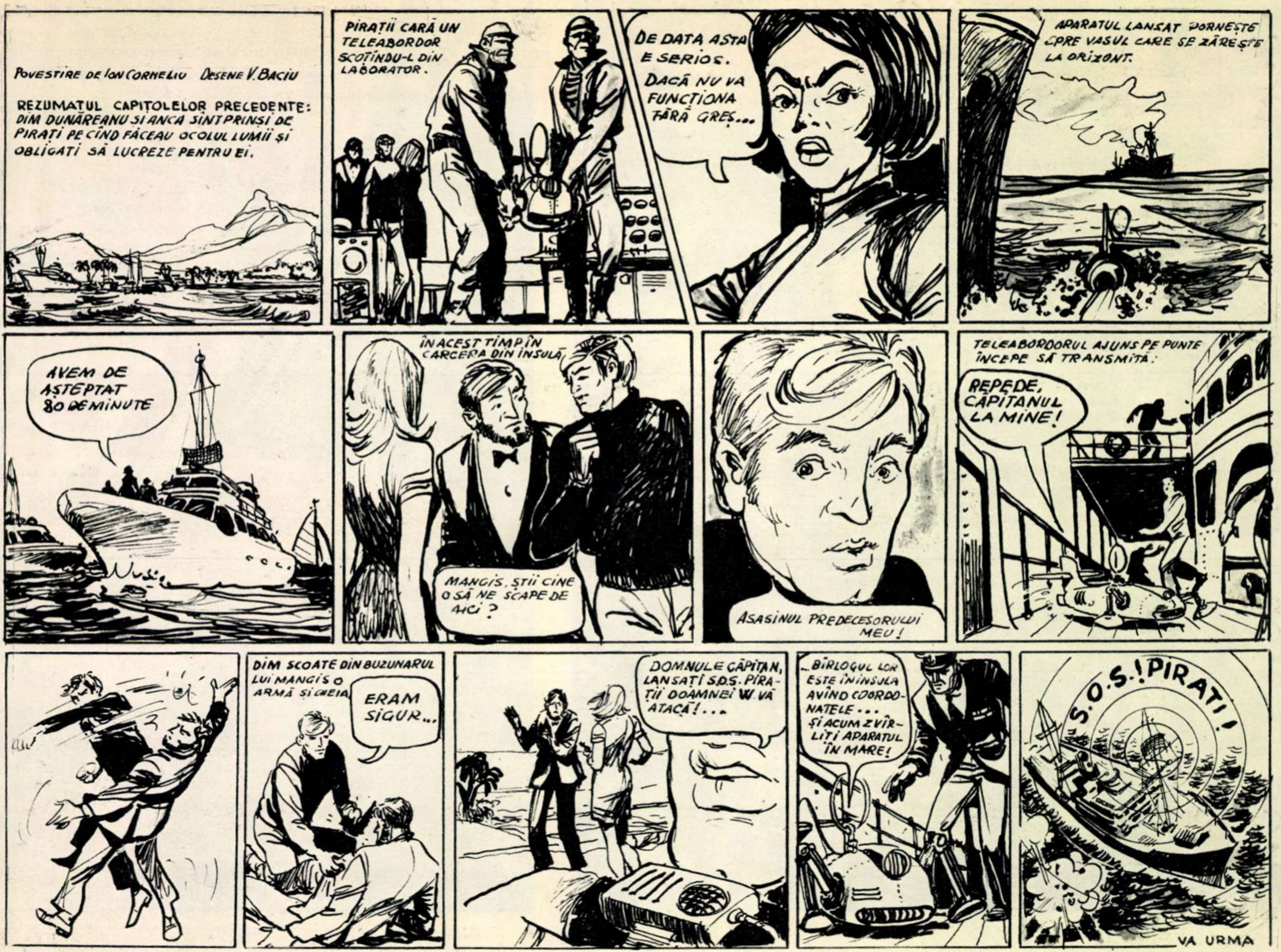
POVESTIRE DE ION CORNELIU DESENE V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: DIM DUNĂREANU ȘI ANCA SÎNT PRINȘI DE PIRAȚI PE CÎND FĂCEAU OCOLUL LUMII ȘI OBLIGAȚI SĂ LUCREZE PENTRU EI.
PIRAȚII CARĂ UN TELEABORDOR SCOȚÎNDU-L DIN LABORATOR.
DE DATA ASTA E SERIOS. DACĂ NU VA FUNCȚIONA FĂRĂ GREȘ...
APARATUL LANSAT PORNEȘTE SPRE VASUL CARE SE ZĂREȘTE LA ORIZONT.
AVEM DE AȘTEPTAT 80 DE MINUTE
ÎN ACEST TIMP ÎN CARCERA DIN INSULĂ
MANGIS, ȘTII CINE O SĂ NE SCAPE DE AICI?
ASASINUL PREDECESORULUI MEU!
TELEABORDORUL AJUNS PE PUNTE ÎNCEPE SĂ TRANSMITĂ:
REPEDE, CĂPITANUL LA MINE!
DIM SCOATE DIN BUZUNARUL LUI MANGIS O ARMĂ ȘI CHEIA
ERAM SIGUR...
DOMNULE CĂPITAN, LANSAȚI S.O.S. PIRAȚII DOAMNEI W. VĂ ATACĂ!...
...BÎRLOGUL LOR ESTE ÎN INSULA AVÎND COORDONATELE... ȘI ACUM ZVÎRLIȚI APARATUL ÎN MARE!
S.O.S.! PIRAȚI!
VA URMA

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Max se apropie de Vînător și scoțînd revolverul din buzunar, se vîrî pe jumătate în căminul dărăpănat. Tocmai se pregătea să-și descarce pistolul în întunecimea hornului cînd Vînătorul îl apucă de braț și îi strigă la ureche, cu o voce șuierătoare:

— Ești nebun? Oprește-te Max! Vrei să ne pui vecinii pe cap? Și îl trase afară cu putere pe Bărbos, smulgîndu-i revolverul din mînă.

— Dacă ajung sus pe acoperiș, ce-o să facem? se apără cu îndîrjire celălalt, o să dăm un spectacol în aer liber?

— N-o să ajungă sus! mîrîi Vînătorul și-apoi vîrîndu-și capul în cămin, îl răsuci în sus și strigă:

— Hei, voi ăia doi de-acolo. Coborîți jos. Altfel o să vă afumăm de aici. S-a înțeles?

Băieții tăceau. Vînătorul așteptă cîteva clipe și-apoi întorcînd capul spre Bărbos ordonă sec:

— Lemne uscate, Max! Repede! Sparge scaunele! Desfundă dușumeaua! Repede!

Bărbosul ieși ca o furtună din cameră, izbind ușa de perete. Apoi Scatiul și Babușcă, încremeniți în întunericul ce învăluia hornul, auziră o bufnitură puternică și trosnetul infernal al unui scaun trîntit la pămînt și care pesemne se sfărîmase în bucăți. Proptit bine cu mîinile și picioarele în peretele umed și lipicios al hornului, Babușcă ridică capul și privi bine la peticul albastru de cer, ce se zărea tremurînd în întuneric, departe, deasupra lor.

— N-o să ajungem, Scatiule, oftă el, privind spre credinciosul său prieten care spînzura în golul întunecat, la un metru sub el.

— Dă-i drumul, Babușcă. Dă-i drumul! strigă înăbușit Scatiul, în timp ce sub ei, jos, se-auzeau bufniturile uscate ale bucăților de lemn pe care cei doi răufăcători îi aruncau în cămin. Trebuie să-ajungem sus, mai înainte să se aprindă focul.

Și cățăratul reîncepu. Gîfîind, orbecăind pe întuneric, pipăind cu degete înfrigurate fiecare spărtură din zid, cu ochii ațintiți spre peticul albastru de cer, ce părea că dansează deasupra lor, cei doi băieți urcau încet, încet hornul salvator. Dar deodată se opriră și se uitară, cu răsuflarea tăiată, în jos, undeva în beznă, sub ei, departe, strălucea o luminiță. Apoi, din ea, crescu o flăcăruie jucăușă, cu reflexe galbene și roșii. Ea dansa mlădioasă și veselă, în bezna de sub ei, și deodată, ici-colo, parcă trezite din somn, încolțiră alte cîteva flăcărui albăstrui ce creșteau și se apropiau una de alta vertiginoase în trosnetul abia auzit al lemnelor uscate.

— Focul! gemu Babușcă, și peste o clipă, o boare de fum acru și înecăcios îi mîngîie fața. Ce facem, Scatiule? Ne afumă!

Scatiul vru să răspundă, dar o pală fierbinte și groasă de fum îl plesni peste față, îl zăpăci și el începu să tușească zgomotos:

— Coborîți sau nu? auziră ei de jos strigătul Vînătorului care bubui ca un tunet, în pîlnia de cărămidă a hornului. Alungînd ca pe un roi de țînțari fumul gros și fierbinte, care năvălea asupra lui din toate părțile înecîndu-l și orbindu-l, Babușcă gemu:

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR •

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

Un băiat, care a început să se ocupe cu fotografia, s-a dus la magazin și s-a adresat vînzătoarei:

— Am nevoie de un pachet de hîrtie-foto!

— Șase ori nouă? — întrebă vînzătoarea.

— Cincizeci și patru! — răspunse băiatul.

* * *

UMOR DE PESTE HOTARE

Desen de W. MOESE

R.D.G.

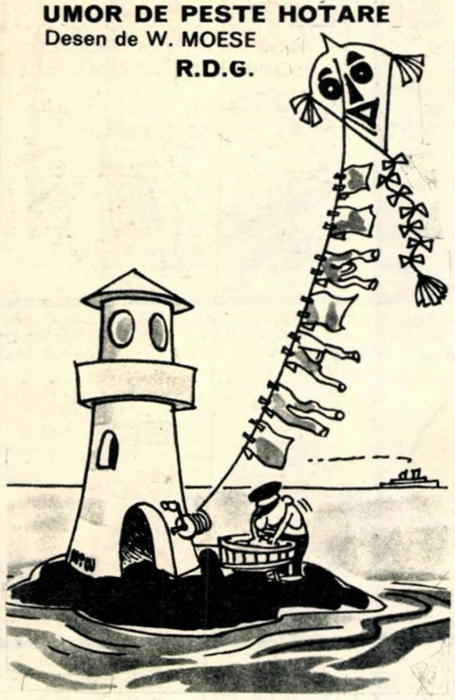

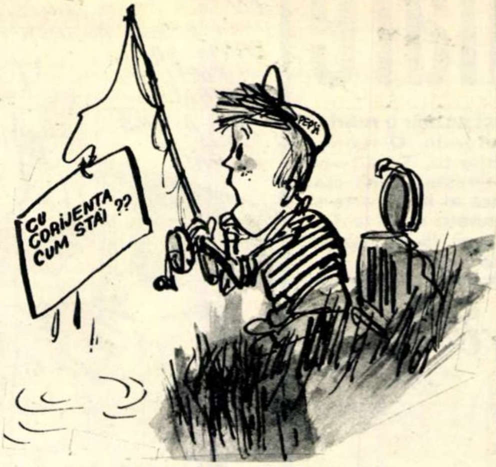

Desen de POMPILIU DUMITRESCU

Desen de ADRIAN ANDRONIC

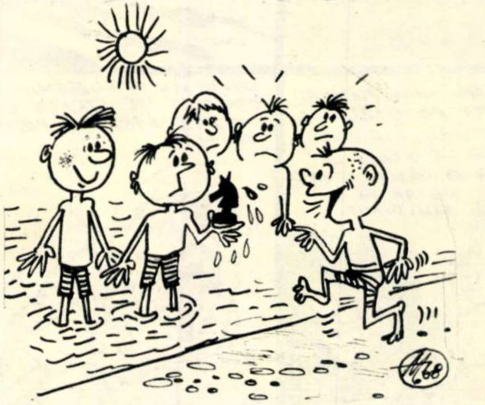

— Ce «Cal de mare» Costele, asta-i piesa de șah pe care-am pierdut-o în prima zi de plajă!!!

Fără cuvinte

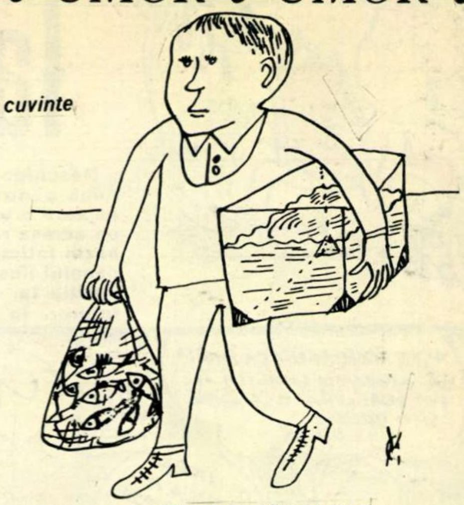

Desen de CRĂIȚĂ MÎNDRĂ VASILE

Desen de A. POCH

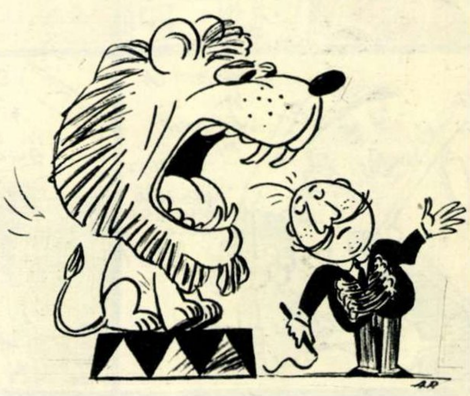

— Leul: Ce-i asta??? E un fir de păr în mîncare!

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR •

• OSTROVUL LUPILOR • 183

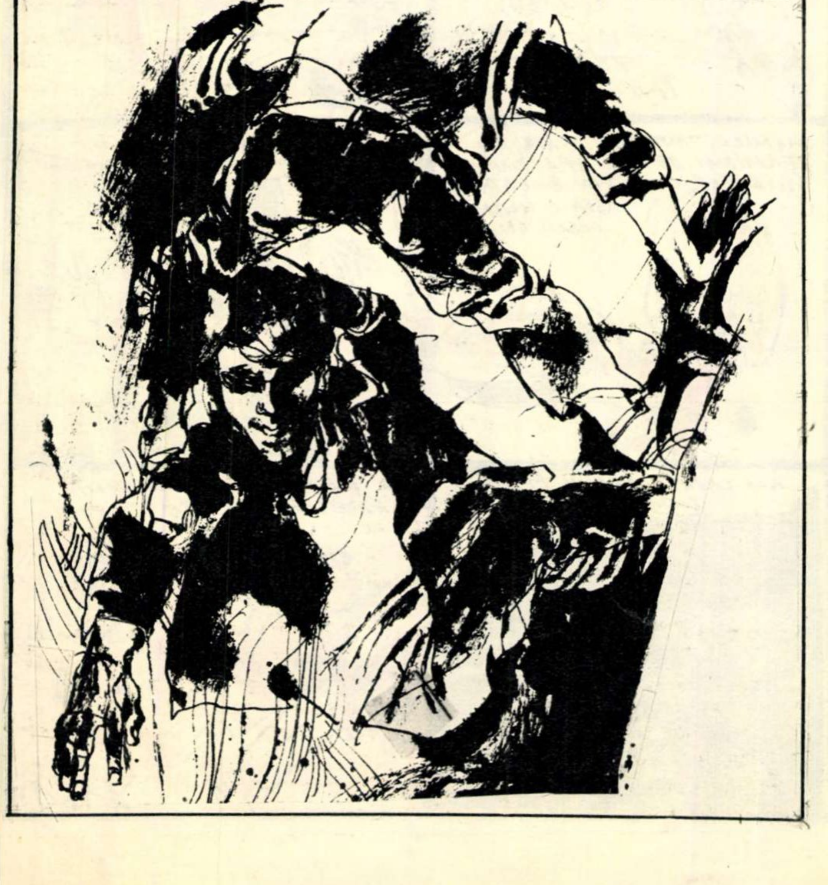

• OSTROVUL LUPILOR • 184

— Jos, să coborîm, Scatiule...

Continuînd să tușească, Scatiul făcu un salt și se opri lîngă Babușcă.

— Briceagul, Babușcă, repede briceagul, șopti el cu un glas înăbușit. Dă-mi briceagul și tu cațără-te în sus, cît poți!

Cu spatele lipit de peretele hornului și cu picioarele înfipte bine în peretele din fața lui, Babușcă se scotoci prin buzunare, și scoțînd briceagul, îl întinse celuilalt.

— Ține-l, îngăimă el, dar ce vrei să faci cu el, Scatiule?

— Ai să vezi, mormăi Scatiul, apucînd briceagul.

Și Scatiul dispăru ca o umbră în jos, prin vălătucii de fum. În cămin focul se întețea. Acum fumul fierbinte, amestecat cu petice de funingine și scîntei aprinse năvălea cu un vuiet surd în horn, măturînd pereții de cărămidă. Cu briceagul în mînă, Scatiul cobora mereu. Scîntei aprinse i se încurcau în păr, îi pîrleau sprîncenele, îl pișcau pe obraz, îi ciupeau poalele cămășii. Pereții hornului se încălzeau. Înecîndu-se, tușind, Scatiul cobora drept, spre flăcări. Deodată mîna lui întîlni ceva și băiatul scoase un țipăt înăbușit de bucurie. Găsise ceea ce căuta. Țeava! Scuturat de o tuse sălbatică, Scatiul desfăcu lama briceagului cu dinții și-apoi proptindu-se bine în pereții hornului, deasupra vulcanului de fum care cobora sub el, începu să sfredelească țeava de plumb cu vîrful briceagului. Jos, focul se întețise. Acum pereții hornului frigeau. Deodată Scatiul auzi un șuierat scurt, ceva îi smulse briceagul din mînă izbindu-l de peretele hornului și peste o clipă, un șuvoi rece de apă se năpusti înspumat asupra lui. Apoi spumegînd, șuierînd, șuvoiul de apă păru să explodeze și o ploaie de stropi greoi se năpusti în jos pe pîlnia hornului măturînd totul din drum. Scatiul ieși încet, încet din raza șuvoiului de apă, care se izbea acum ca turbat de peretele hornului și ud leoarcă, trase cu putere o gură de aer curat în piept, după care înălță capul și strigă vesel:

— Așteaptă-mă Babușcă, vin și eu!

(Va urma)

Povestea: **RODICA SIMION**, Școala generală 96, București
Desenele: **POMPILIU DUMITRESCU**

la mare

Deschidem din acest număr o rubrică nouă pentru tine, cititorule. O rubrică pe care o vei scrie chiar tu. Trimite-ne pe adresa redacției povestea celei mai hazlii întîmplări la care ai luat parte și penelul ilustratorilor noștri va fi la dispoziția ta, iar voia bună la dispoziția tuturor. În pagina de față:

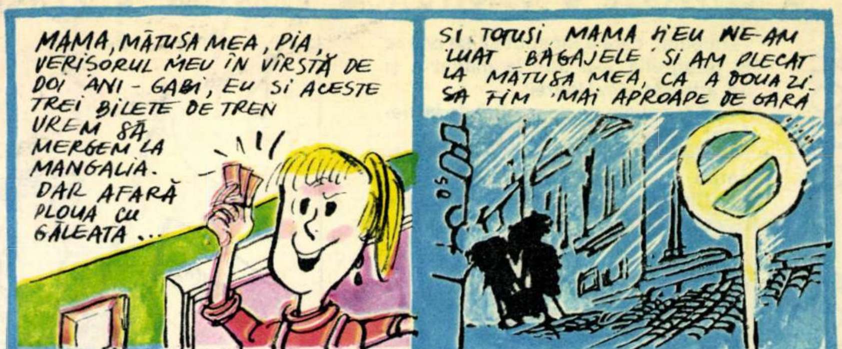
MAMA, MĂTUȘA MEA, PIA, VERIȘORUL MEU ÎN VÎRSTĂ DE DOI ANI - GABI, EU ȘI ACESTE TREI BILETE DE TREN UREM SĂ MERGEM LA MANGALIA. DAR AFARĂ PLOUA CU GĂLEATA...
ȘI TOTUȘI MAMA ȘI EU NE-AM LUAT BAGAJELE ȘI AM PLECAT LA MĂTUȘA MEA, CA A DOUA ZI SĂ FIM MAI APROAPE DE GARĂ

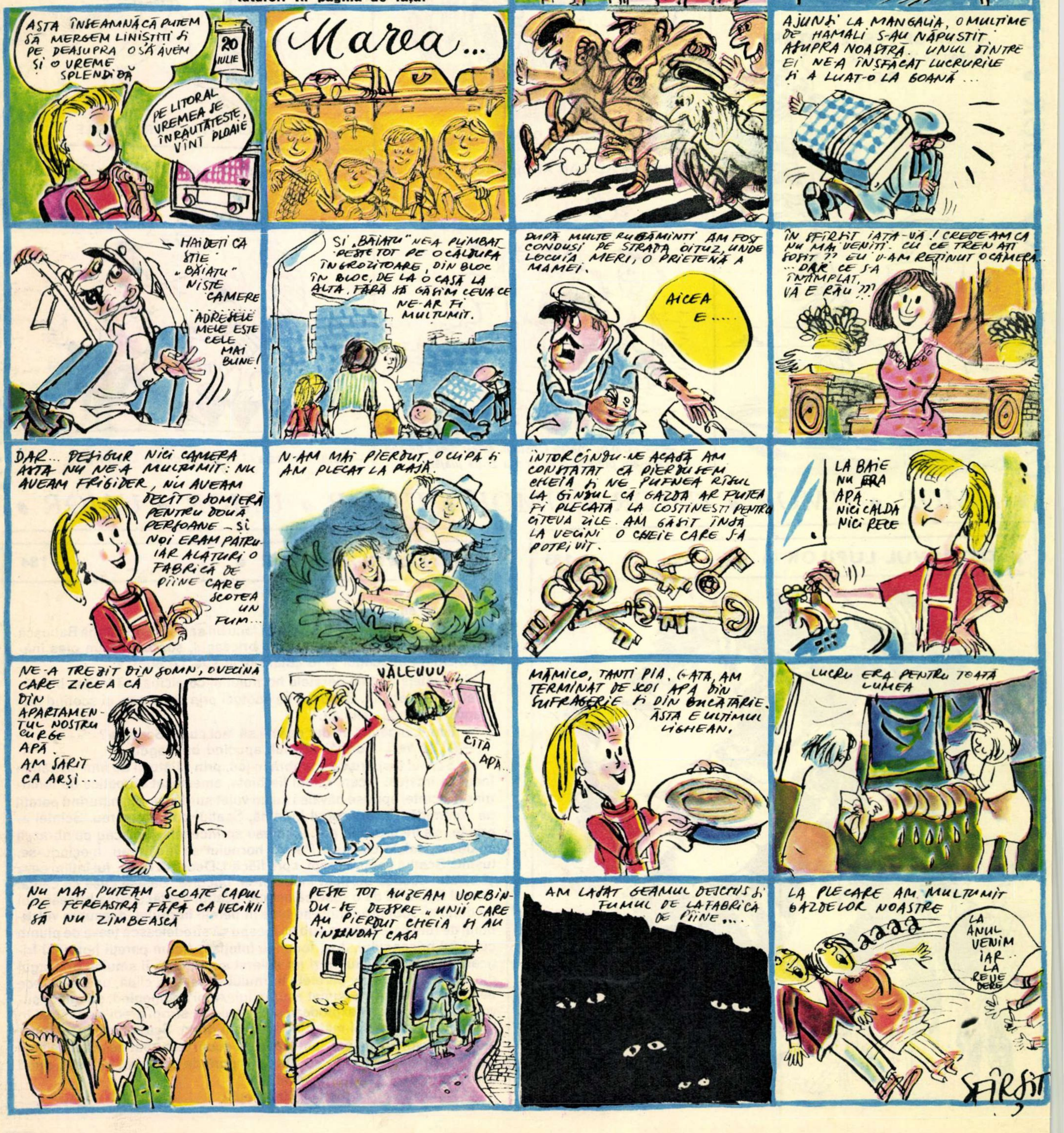
ASTA ÎNSEAMNĂ CĂ PUTEM SĂ MERGEM LINIȘTIȚI ȘI PE DEASUPRA O SĂ AVEM ȘI O VREME SPLENDIDĂ
20 IULIE
PE LITORAL VREMEA SE ÎNRĂUTĂȚEȘTE, VÎNT PLOAIE
Marea...
AJUNȘI LA MANGALIA, O MULȚIME DE HAMALI S-AU NĂPUSTIT ASUPRA NOASTRĂ. UNUL DINTRE EI NE-A ÎNȘFĂCAT LUCRURILE ȘI A LUAT-O LA GOANĂ...
HAIDEȚI CĂ ȘTIE „BĂIATU" NIȘTE CAMERE ... ADRESELE MELE ESTE CELE MAI BUNE!
ȘI „BĂIATU" NE-A PLIMBAT PESTE TOT PE O CĂLDURĂ ÎNGROZITOARE, DIN BLOC ÎN BLOC, DE LA O CASĂ LA ALTA, FĂRĂ SĂ GĂSIM CEVA CE NE-AR FI MULȚUMIT.
DUPĂ MULTE RUGĂMINȚI AM FOST CONDUȘI PE STRADA OITUZ, UNDE LOCUIA MERI, O PRIETENĂ A MAMEI.
AICEA E.....
ÎN SFÎRȘIT IATĂ-VĂ! CREDEAM CĂ NU MAI VENIȚI. CU CE TREN AȚI SOSIT?? EU V-AM REȚINUT O CAMERĂ... ...DAR CE S-A ÎNTÎMPLAT, VĂ E RĂU???
DAR... DESIGUR NICI CAMERA ASTA NU NE-A MULȚUMIT: NU AVEAM FRIGIDER, NU AVEAM DECÎT O SOMIERĂ PENTRU DOUĂ PERSOANE - ȘI NOI ERAM PATRU - IAR ALĂTURI O FABRICĂ DE PÎINE CARE SCOTEA UN FUM...
N-AM MAI PIERDUT O CLIPĂ ȘI AM PLECAT LA PLAJĂ.
ÎNTORCÎNDU-NE ACASĂ AM CONSTATAT CĂ PIERDUSEM CHEIA ȘI NE PUFNEA RÎSUL LA GÎNDUL CĂ GAZDA AR PUTEA FI PLECATĂ LA COSTINEȘTI PENTRU CÎTEVA ZILE. AM GĂSIT ÎNSĂ LA VECINI O CHEIE CARE S-A POTRIVIT.
LA BAIE NU ~~ERA~~ APĂ... NICI CALDĂ NICI RECE
NE-A TREZIT DIN SOMN, O VECINĂ CARE ZICEA CĂ DIN APARTAMENTUL NOSTRU CURGE APĂ. AM SĂRIT CA ARȘI...
VĂLEUUU
CÎTĂ APĂ...
MĂMICO, TANTI PIA, GATA, AM TERMINAT DE SCOS APA DIN SUFRAGERIE ȘI DIN BUCĂTĂRIE. ĂSTA E ULTIMUL LIGHEAN.
LUCRU ERA PENTRU TOATĂ LUMEA
NU MAI PUTEAM SCOATE CAPUL PE FEREASTRĂ FĂRĂ CA VECINII SĂ NU ZÎMBEASCĂ
PESTE TOT AUZEAM VORBINDU-SE DESPRE „UNII CARE AU PIERDUT CHEIA ȘI AU INUNDAT CASA
AM LĂSAT GEAMUL DESCHIS ȘI FUMUL DE LA FABRICA DE PÎINE...
LA PLECARE AM MULȚUMIT GAZDELOR NOASTRE
aaaa
LA ANUL VENIM IAR... LA REVEDERE
SFÎRȘIT

FANTEZIE MONOVOCALICĂ

ORIZONTAL: 1. Boală a viței de vie. — Luptător străvechi. 2. Înfățișat. — Comandant otoman. 3. «Volanul» călărețului». — Figură geometrică. 4. Cupru — O jumătate de pătrat! 5. Neam — Cu pete. 6. Element arhitectonic. 7. Medic! — ...Eventual de clasă! — — Între cal și călăreț. 8. Piatră semiprețioasă albă sau verzuie — Guvernator al unei provincii la vechii perși. 9. Cel care suportă atacul — Singurul lac vulcanic din țara noastră — 10. Negru — Nu e slab!

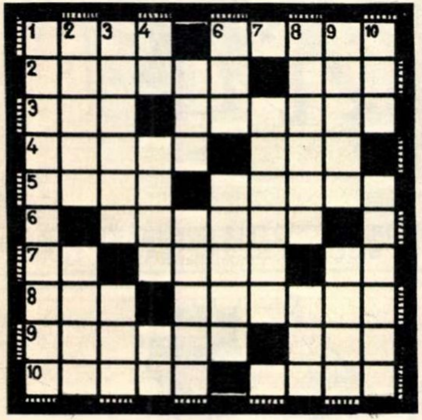

VERTICAL: 1. Cel mai înalt titlu de prinț în India veche. 2. Papagal american cu pete strălucitoare roșii — Științific se numește *anas*. — Nume feminin rusesc — Face plăcere oricui. 4. Acut! — Zeul războiului la romani — Simbolul calciului. 5. H2O — Om crud (fig.). 6. Frînghie liliputană — Edificiu. 7. Înșelat în buna credință. 8. Dusă — Din cînd în cînd. 9. Mineral dur, diferit colorat, folosit ca piatră prețioasă — «Mens... in corpore sano», cunoscut dicton al poetului satiric roman Juvenal. 10. Îndestulare — Cal de curse.

M. PĂTRAȘCU

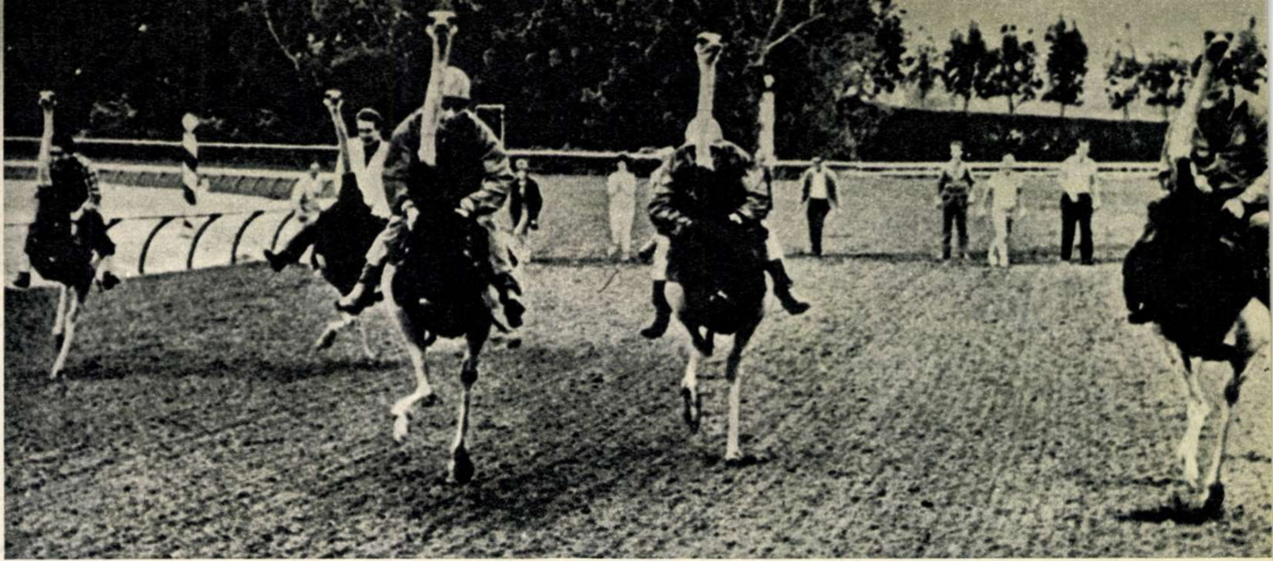

Struțo-concurs în California

CERCULEȚELE

AȘEZAȚI NUMERELE 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 și 15 în CERCULEȚELE DIN FIGURA ALĂTURATĂ, ÎN AȘA FEL CA ADUNÎNDU-LE, ÎN LINIE DREAPTĂ, SĂ DEA SUMA DE 25, FIE CĂ LINIA ARE DOUĂ SAU TREI CERCULEȚE.

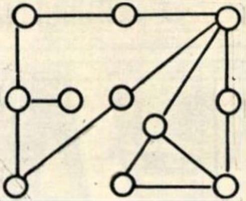

PAȘNICELE GIRAFE INTRĂ ȘI ELE UNEORI ÎN CONFLICT. NUMAI CĂ LUPTA LOR SEAMĂNĂ MAI MULT CU UN BALET ÎN CARE GRAȚIOASELE LOR GÎTURI JOACĂ UN ROL PRINCIPAL.

(Urmare din pag. 11)

GIUVAIERURILE LUI BASARAB

Scenariul: DUMITRU M. ION
Ilustrații: MIHAI SÎNZIANU

108

MARȘUL OȘTIRILOR LUI CAROL ROBERT DEVENISE O POVARĂ ȘI PENTRU CAVALERI; OAMENII MUREAU ȘI VOCILE MURMURAU PE ASCUNS.

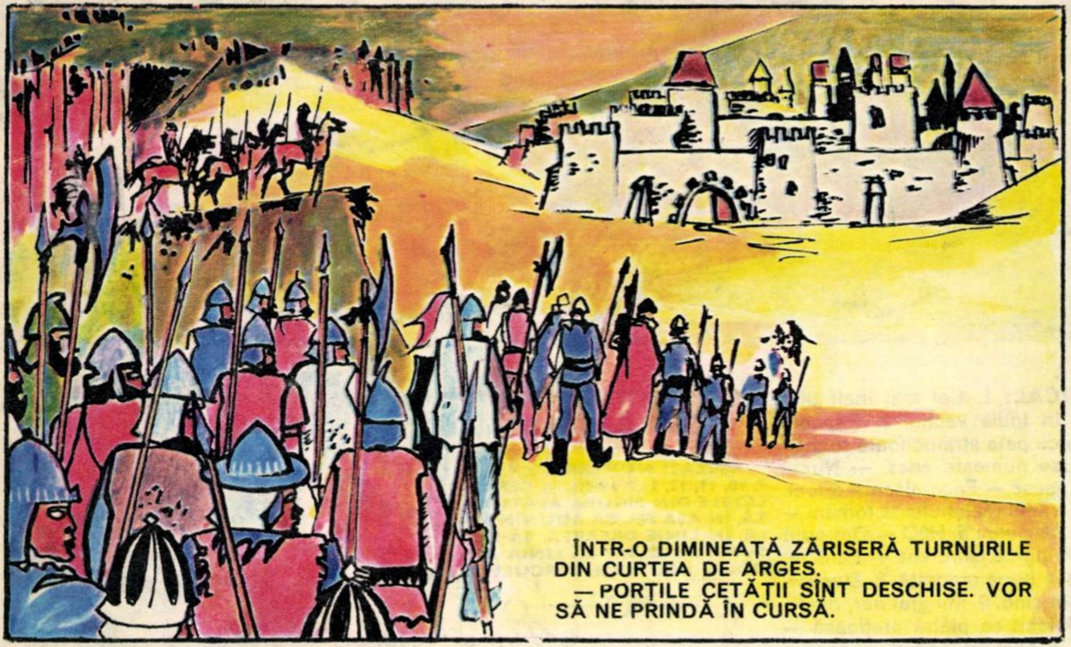

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ ZĂRISERĂ TURNURILE DIN CURTEA DE ARGEȘ.

— PORȚILE CETĂȚII SÎNT DESCHISE. VOR SĂ NE PRINDĂ ÎN CURSĂ.

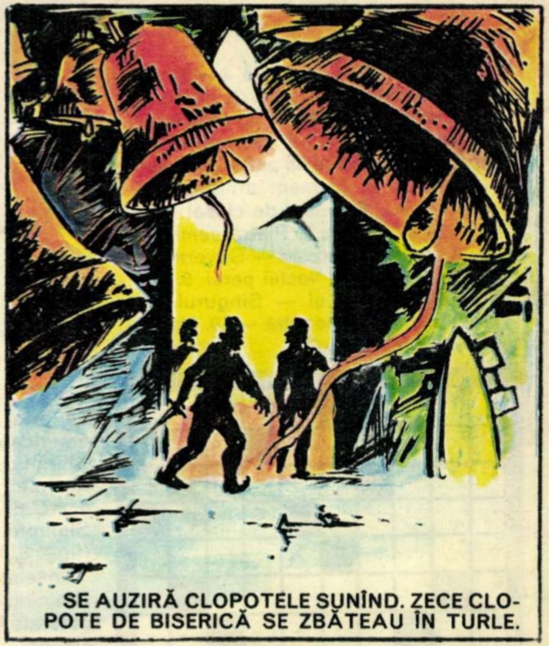

SE AUZIRĂ CLOPOTELE SUNÎND. ZECE CLOPOTE DE BISERICĂ SE ZBĂTEAU ÎN TURLE.

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

34

JOI, 22 AUGUST
1968, ANUL II

Biblioteca Regională

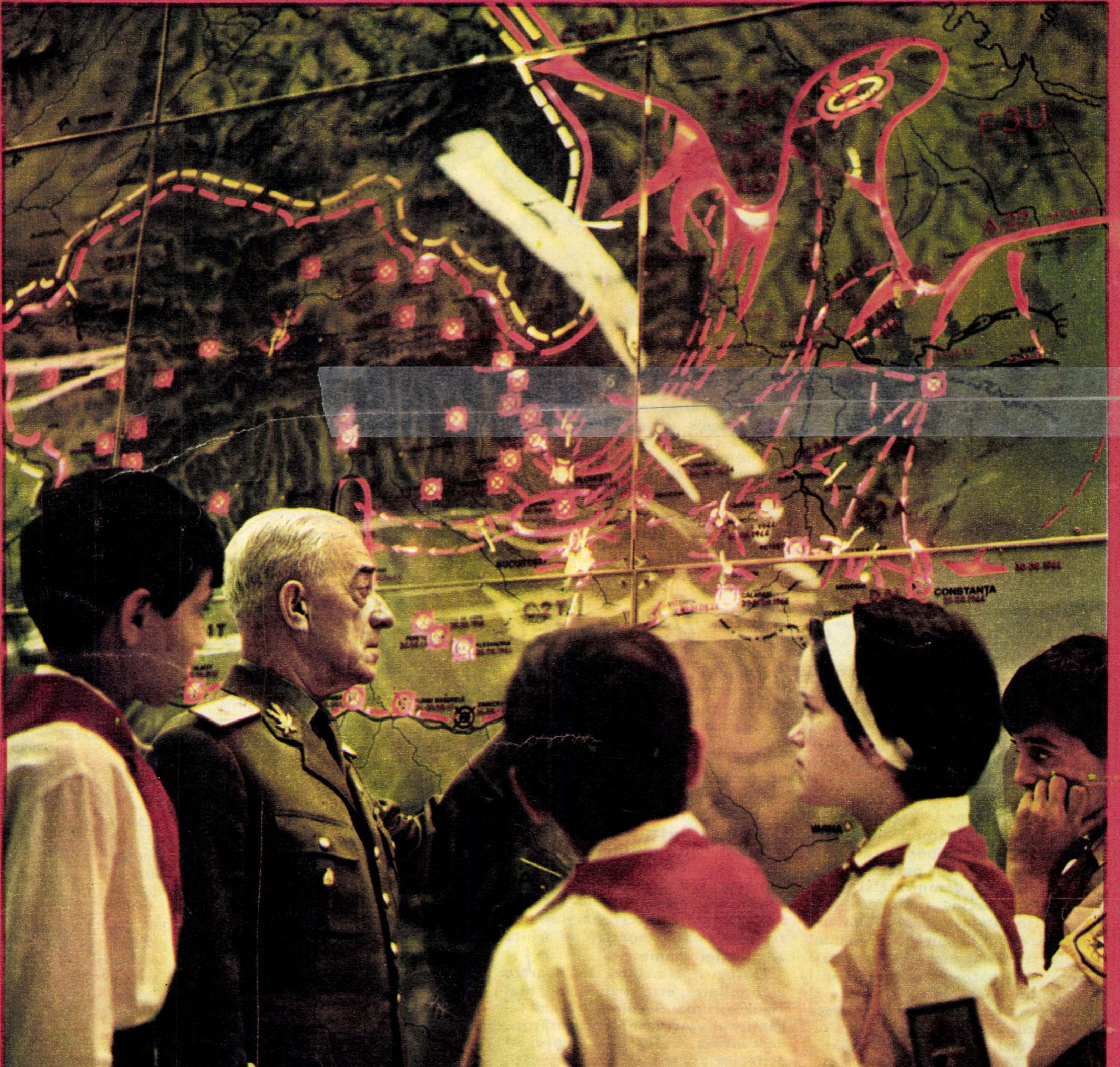

ÎNTÎLNIRE CU ISTORIA... **General maior în rezervă** DAN IONESCU, **veteran al războiului antifascist, comandantul comandamentului de sud al Capitalei pe timpul insurecției din august 1944, povestind copiilor despre eroicele fapte ale acelor zile.**

Foto: GH. CUCU

O nouă expresie a trainicei prietenii dintre România și Cehoslovacia

În zilele de 15—17 august, o delegație română de partid și de stat, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită în Republica Socialistă Cehoslovacă, la invitația președintelui Republicii Socialiste Cehoslovace și a Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia. Din delegație au făcut parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Virgil Trofin, Gheorghe Stoica, Corneliu Mănescu precum și ambasadorul Republicii Socialiste România la Praga, Ion Obradovici.

Dînd glas sentimentelor de prietenie și frăție față de poporul nostru, de înaltă stimă față de conducătorii de stat și de partid ai României, Praga a făcut o primire deosebit de cordială delegației române. Pretutindeni, pe aeroportul Ruzyne, pe străzile Pragăi, la palatul Hrad, la mitingul de la uzinele «Avia», delegația română a fost întîmpinată cu flori și aclamații. În cuvîntări care s-au referit la relațiile tradiționale de stimă și solidaritate dintre poporul român și cehoslovac, la multiple probleme internaționale, printre care faptul că semnarea — cu acest prilej — a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre R.S. România și R.S. Cehoslovacă reprezintă o nouă pagină remarcabilă în cronica relațiilor frățești româno-cehoslovace, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ludvik Svoboda și Alexander Dubcek au subliniat că întîlnirile și schimburile de vederi care au avut loc între delegația română și conducerea de partid și de stat cehoslovacă constituie o importantă manifestare a dorinței comune a popoarelor și partidelor noastre de a-și aduce și în viitor contribuția la cauza unității țărilor socialiste, la creșterea prestigiului socialismului în lume, la apărarea păcii.

Cronicar

Sărbătoarea anilor de lumină

Emoția unei dragoste unice ne copleșește de fiecare dată cînd, trăind bucuria sărbătorii de la 23 August, ne umplem sufletele de măreția acestei zile fără seamăn prin plenitudinea luminii și certitudinilor ei, a temerarelor visuri pe care le înaripează.

Piatră de hotar în existența milenară a acestui pămînt binecuvîntat, vatra unui popor dotat cu o rară și multilaterală putere de creație, cu o rară demnitate și generozitate, marcînd momentul declanșării colosalei energii umane care a condus la făurirea României socialiste, 23 August este, în același timp, o sărbătoare intimă a fiecăruia dintre noi. Ne celebrăm în această zi, fiecare dintre noi, vîrsta libertății, vîrsta marilor și trainicelor iubiri, vîrsta dăruirii înflăcărate și a idealurilor nobile. Ne sărbătorim, fiecare dintre noi, cu o profundă dragoste pentru patria socialistă, pentru poporul român, pentru încercatul nostru partid al comuniștilor, împlinirile, bucuriile, năzuințele.

Emoționați, atingem cu fruntea marmura în care sînt săpate numele glorioase ale înaintașilor, ne simțim pieptul vibrînd de frumusețea vieții pe care o trăim, ne lăsăm însuflețiți necontenit de giganticele zboruri cu care ne apropie de viitor planurile îndrăznețe de înflorire a patriei, creații ale întregului nostru popor, strălucită și realistă operă istorică a partidului.

Emoționați, rostim cu respect numele tuturor constructorilor care ne-au ridicat la înălțimea civilizației socialiste, numele tuturor acelora care, în acești ani -lumină, au înscris patria noastră pe orbita admirației unanime.

23 August, zi a cîntecelor noastre de împlinire, este și ziua cînd, mai viguros și mai fierbinte, răsună legămîntul vostru, iubiți cutezători, de a învăța cu sîrg, de a vă pregăti astfel încît să puteți dărui societății tot ce este în stare să dăruiască un om de azi, născut în libertate, trăind într-o țară bogată, puternică, bucurîndu-se de un înalt prestigiu.

Cutezătorii

Inscripție în august

de **PETRU ANGHEL**

Ce vară-nfierbîntată, o, ce vară,
că simți cum fierbe-n struguri aprig must;
din cîte veri mă tot cutreierară
n-o pot uita pe-aceea din August.
Ce vară revărsată-n cucuruze,
de parcă ceru-i astăzi prea îngust;
din cîte veri îmi dogoresc pe buze
n-o pot uita pe-aceea din August.
Era o noapte strînsă-n vîrful lunii
cu liniștea-ncordată de-așteptări,
foșneau de taine dese merii, prunii
și fumuri iuți se prelingeau din gări.
La ceasul cînd se-ntorc din somn cocoșii
și vînturi de pe ramuri se desfac
pe zările prinzînd contururi roșii
sună cuvîntul de-nceput de veac.
Și-a lunecat din vîrful lunii noaptea
în visul meu chinuitor, tîrziu,
puteam să trec de-acuma într-a șaptea
și trebuia să scriu, să scriu, să scriu.
Ce vară-nfierbîntată, o, ce vară,
numai copiii-s alții, mai frumoși;
mărire ție, tată, stîlp de țară,
mărire vouă, veacuri de strămoși...

PĂMÎNTURILE DIN CARPAŢI ŞI DE LA DUNĂRE

de GEO BOGZA

> DACĂ ZEIŢELE DIN FABULELE GRECEŞTI AR FI AFLAT DE ACESTE ŢINUTURI AR FI VENIT DESIGUR, AICI, DIN OLIMPUL LOR.
>
> MIRON COSTIN

Vedere din Retezat
emoria
MÎNTULUI
ROMÂNESC

Pămînturile pe care trăieşte poporul român nu au nimic spectaculos pe scară continentală, dar sînt o îmbinare atît de armonioasă de munţi, dealuri, ape şi cîmpii, încît alcătuiesc o ţară de sine stătătoare, menită a fi vatra neclintită a unei colectivităţi umane. Strămoşii românilor n-au rătăcit în căutarea unei patrii, ci din cele mai vechi timpuri — de peste două mii de ani — de la Dunăre, de la Marea Neagră şi din Carpaţi au privit răsăritul soarelui.

Nici Dunărea nu e cel mai lung fluviu din lume, nici Carpaţii nu au piscuri care să rivalizeze cu ale Himalaiei, iar pe întinderea globului pămîntesc, Marea Neagră abia poate fi băgată în seamă. Nici una din gloriile geografice ale pămîntului, cunoscute de oamenii din lumea întreagă, nu îşi ridică fruntea dintre hotarele ţării noastre.

Dar o ţară în care nu sînt munţi gigantici, nici fluvii sau întinderi imense, prin ce poate fi caracterizată? În cazul nostru, prin ritmul atît de viu al inimii sale. O vrabie, de pildă, este mai mică decît un vultur. Dar oricine a luat în pumnul său o vrabie, nu va uita surprinzătoarea senzaţie de viaţă — intensă, nemijlocită, tulburătoare — transmisă de zvîcnetul acelui trup mic, încăput în podul palmei. O senzaţie asemănătoare pune stăpînire pe oricine cuprinde cu privirea armonioasa şi via îmbinare de pămînturi care alcătuiesc patria poporului român.

Ceea ce trebuie ştiut în primul rînd despre ţara noastră e că are forma unei cetăţi.

De mult, valurile tot mai mari ale istoriei au pus în umbră importanţa şi rolul pe care cetăţile îl aveau în trecut. Dar pînă la ora aceasta puterea lor de evocare a rămas întreagă în ochii tuturor popoarelor. Şi multă vreme de acum înainte, prin oricît de mari prefaceri va trece societatea omenească, poeţii şi scriitorii — şi nu numai ei — se vor referi la cetăţi, ori de cîte ori vor voi să sugereze ideea unei alcătuiri durabile. Ori, pentru cine priveşte patria poporului român, ideea care i se impune este aceea a asemănării cu o cetate, cu tot ceea ce putea fi ideal într-o asemenea construcţie, născută din dorinţa popoarelor de a-şi păstra fiinţa.

Dar înainte de a privi cetatea cea mare — ţara întreagă — să ne uităm la una din micile cetăţi cu care e presărată, pentru a ne putea da apoi mai bine seama de surprinzătoarea, aproape necrezuta asemănare. Sînt pe pămînturile ţării noastre, în Transilvania mai ales, destule cetăţi.

Să luăm, de pildă, nu departe de apele Oltului, Feldioara. Căţăraţi pe zidurile ei, bine proptiţi în lespezi mari de piatră, din care urcă în noi senzaţia neclintirii, ne rotim privirile peste un uimitor peisaj. De jur-împrejur, vedem contraforturile naturale ale cetăţii, sălbatic conglomerat de stînci, enormă contribuţie a geologiei la alcătuirea unui adăpost trainic. Treptat, senzaţia neclintirii se transformă într-un sentiment durabil.

Puţin mai jos, tot de jur-împrejur, privirile noastre întîlnesc o domoală tălăzuire de coline. Coborînd încă o treaptă, zărim netezimea unei cîmpii, la marginea căreia, mai joase încă, rîuri lucesc sub razele soarelui. Dincolo de ele ar putea fi alte lumi.

Dar noi ne dăm deodată seama că tot ceea ce zărim aici alcătuieşte un tot organic, ţinîndu-se strîns în jurul trainicei cetăţi de piatră. Uimiţi sîntem, din clipa acestei revelaţii, de armonia pămînturilor care ne înconjoară, şi parcă le simţim zvîcnind de viaţă, în contact cu cele mai intime fibre ale fiinţei noastre.

Aşa arată pămînturile locuite de poporul român şi în felul acesta, privind de pe crenelurile Carpaţilor, generaţii de-a rîndul, se va fi născut în el sentimentul inalienabil al patriei.

27 iulie 1968

Şi eu am fost mirat
că mai sînt un cutezător

Geo Bogza

ȘITE DIN COMUN: ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERIST, PRINTRE SUTELE DE MII DE OSTAȘI AI ARMATEI ROMÂNE S-AU AFLAT ȘI NUMEROȘI ADOLESCENȚI ȘI CHIAR COPII. NIMENI NU I-A OBLIGAT SĂ-NFRUNTE GLOANȚELE, GREUTĂȚILE ȘI PRIMEJDIILE LUPTELOR CARE SE DUCEAU PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE PENTRU ZDROBIREA GERMANIEI FASCISTE. S-AU ARUNCAT ÎN VÎLTOAREA LOR DIN PROPRIE INIȚIATIVĂ. AVENTURĂ? NU! TENTAȚIA UNIFORMEI, A ARMELOR? NICI ASTA. COPIII ȘI ADOLESCENȚII ACEȘTIA, CA ÎNTREG POPORUL NOSTRU, AU TRĂIT VREMURILE GRELE ALE RĂZBOIULUI DEZLĂNȚUIT DE HITLERIȘTI, AU CUNOSCUT MIZERIA MATERIALĂ CAUZATĂ DE RĂZBOI, BRUTALITATEA ȘI CRUZIMEA HITLERIȘTILOR ȘI URAU DE MOARTE PE HITLERIȘTI. DE ACEEA, CÎND S-A IVIT PRILEJUL, N-AU PREGETAT SĂ SE ALĂTURE ARMATEI ROMÂNE, SĂ LUPTE, ÎN FELUL ȘI CU POSIBILITĂȚILE LOR, RISCÎNDU-ȘI VIAȚA, UNEORI CHIAR PLĂTIND CU PREȚUL EI HOTĂRÎREA LOR TEMERARĂ DAR ANIMATĂ DE UN FIERBINTE PATRIOTISM.

IATĂ, ÎN RÎNDURILE DE MAI JOS, VĂ VOM VORBI DESPRE DOI DINTRE EI.

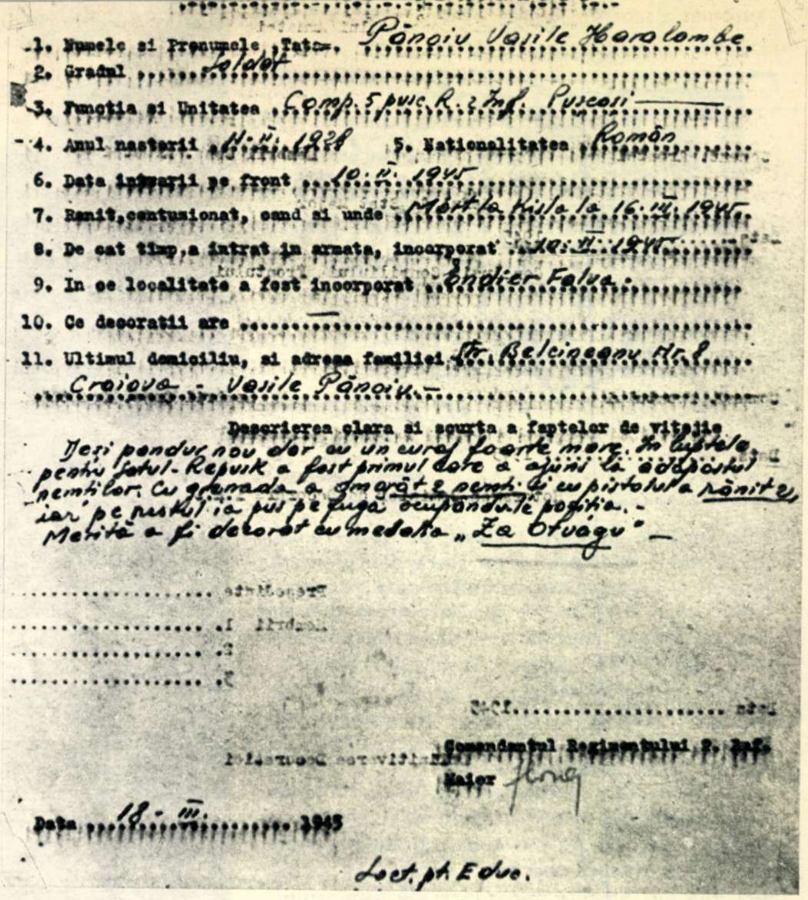

1. Numele si Pronumele ,Tata. Pănoiu Vasile Haralambe
2. Gradul Soldat
3. Functia si Unitatea Comp. 5 puic. R. 2 Inf. Pușcași
4. Anul nasterii 11. II. 1928 5. Nationalitatea Român
6. Data intrarii pe front 10. II. 1945
7. Ranit, contuzionat, cand si unde Mort la Kiila la 16. III. 1945
8. De cat timp, a intrat in armata, incorporat 10. II. 1945
9. In ce localitate a fost incorporat Endier Falva
10. Ce decoratii are —
11. Ultimul domiciliu, si adresa familiei Str. Belcineanu Nr. 8 Craiova – Vasile Pănoiu.–

Descrierea clara si scurta a faptelor de vitejie

Deși pandur nou dar cu un curaj foarte mare. În luptele pentru satul-Repuik a fost primul care a ajuns la adăpostul nemților. Cu grenada a omorât 2 nemți și cu pistolul a rănit, iar pe restul i-a pus pe fugă ocupându-le poziția.–
Merită a fi decorat cu medalia „Za Otvagu" —

Comandantul Regimentului 2. Inf.
Maior

Data 18 - III. 1945

Loct. pt. Edve.

DOCUMENT — 1945. PROPUNEREA DE DECORARE POST MORTEM A VOLUNTARULUI HARALAMBIE PĂNOIU CU MEDALIA «PENTRU VITEJIE».

CUTEZĂTORI DE VÎRSTA VOASTRĂ

COPII ȘI ADOLESCENȚI — participanți la războiul antihitlerist

NICA GHEORGHE ÎMPREUNĂ CU PLUTONUL DE ARTIȘTI, ÎN MIJLOCUL RANIȚILOR, INTERPRETÎND ROLUL UNUI HITLERIST CARE-ȘI CÎNTĂ PROHODUL.

EROU LA 16 ANI

Haralambie Pănoiu era un băiat puțintel la trup, cu ochi albaștri și pistruiat. Fiind sărac și orfan de tată, de mic copil a fost nevoit să argățească la stăpîni.

Într-o seară de la sfîrșitul anului 1944, *Lambie* (cum i se spunea în sat), a aflat că la chemarea partidului comunist mulți tineri plecau pe front să lupte împotriva cotropitorilor hitleriști. A doua zi, împreună cu doi flăcăi din sat, se afla la sediul organizației județene de partid din Tîrgu Jiu:

— Noi sîntem din Budieni și am venit pentru a pleca pe front...

Secretarul județean le-a vorbit tinerilor despre drumul aspru al luptei, i-a întrebat dacă sînt hotărîți să pornească pe acest drum greu și i-a lăudat pentru gestul lor. În scurta convorbire, *Haralambie* i-a dezvăluit secretarului o seamă de amănunte din viața lui. Un singur lucru nu i-a mărturisit: adevărata vîrstă pe care o avea, 16 ani și 10 luni. El a susținut sus și tare că are 18 ani împliniți. La fel a declarat apoi și ofițerilor din unitatea în care s-a înrolat voluntar...

Cînd a ajuns pe front era în plină iarnă. Munții Cehoslovaciei erau potopiți de zăpezi, dar și de explozii. Acolo se duceau lupte grele împotriva trupelor fasciste.

Unitatea din care făcea parte *Haralambie* se afla în apropiere de orașul Banska Stiavnica, în zona satelor Iablonovce și Badan. Haralambie era cel mai tînăr dintre voluntarii companiei. El a primit botezul focului în luptele grele de la cota 568. Din primele acțiuni s-a remarcat a fi un bun pistolar și în același timp un grenadier iscusit. În toiul unei lupte, subunitatea din care făcea parte fusese oprită de focul unor arme automate dușmane.

— Să tragă artileria! strigau unii ostași. Comandantul însă era de altă părere. Știa că armele automate puteau fi nimicite și de infanteriști, cu grenade.

— Cine se oferă să nimicească cuiburile de dușmani? a întrebat comandantul.

Printre ostașii care s-au prezentat pentru această misiune se număra și *Haralambie Pănoiu*. În timp ce subunitatea a dezlănțuit frontal un foc năprasnic, mănunchiul de grenadieri care făcuse un ocol prin spatele poziției dușmane s-a năpustit asupra rezistențelor inamice. În scurt timp, armele automate ale fasciștilor și-au încetat răpăitul. Astfel subunitatea și-a putut relua înaintarea.

La începutul lunii martie, unitatea pornise la ofensivă pe direcția rîului Hron. Luptele aveau să dureze zile și nopți de-a rîndul. Ostașii nu mai știau ce-i odihna. Prin clocotul exploziilor, ei se avîntau în atacuri îndrăznețe, apropiindu-se tot mai mult de apele învolburate ale rîului. În zorii zilei de 14 martie, compania 5, în strînsă legătură cu subunitățile vecine, a dezlănțuit un nou atac asupra pozițiilor dușmane, un atac prin surprindere, fără sprijinul artileriei. *Haralambie Pănoiu* se afla ca întotdeauna în rîndul celor din frunte. Pentru a ajunge neobservați, cît mai aproape de amplasamentele inamice, ostașii noștri au început urcușul tîrîndu-se prin omăt. Dar tocmai atunci, de la distanță mică, au fost întîmpinați de rafale trase cu gloanțe trasoare. Cei care dezlănțuiseră focul erau pîndarii din posturile înaintate dușmane. Voluntarul *Pănoiu* a fost primul care a sărit la asalt. Ajungînd în poziția inamică, din cîteva grenade azvîrlite cu dibăcie el a doborît pe doi dintre fasciști. A sărit apoi în primul amplasament al inamicului de unde a început să împroaște cu rafale de automat și grenade cuiburile de rezistență dușmane. Treptat, treptat, pînza de foc care stăvilea înaintarea ostașilor români a început să se destrame.

Ostașii companiei 5 făceau ultimele salturi. Pe un dîmb mai îndepărtat, fasciștii continuau să mai reziste, trăgînd cu înverșunare. Soldatul *Pănoiu* azvîrli într-acolo ultimele grenade, dar fără efect. Distanța era prea mare. S-a aruncat atunci într-un iureș năvalnic, cu strigăte de «ura» asupra inamicului. Gloanțele țiuiau în jurul lui, dar el nu s-a oprit pînă n-a ajuns aproape de hitleriști. Cu rafale de automat a scos din luptă doi dintre ei, iar pe restul i-a pus pe fugă. Exemplul soldatului *Pănoiu* a fost urmat și de ceilalți ostași ai companiei. Fasciștii au părăsit pozițiile urmăriți de ostașii români. Pentru faptele sale eroice, voluntarul *Haralambie Pănoiu* a fost felicitat de comandantul regimentului și decorat cu medalia sovietică «Pentru vitejie».

...Bătălia de la Hron avea să mai dureze cîteva zile. Soldatul *Pănoiu* însă n-a apucat să vadă sfîrșitul încrîncenării și izbînda deplină. El a căzut eroic în aceste lupte. Foștii luptători ai regimentului 2 infanterie păstrează și astăzi amintirea copilului acela inimos, puțintel la trup, cu ochi albaștri și pistruiat...

MICUL ARTIST

Citind aceste rînduri, **Nica Gheorghe,** ofițerul de azi, va rămîne probabil o vreme pe gînduri...

...A avut o copilărie lipsită de bucurii. Părinții lui au muncit din greu pe moșia unui baron din Oradea. Mai tîrziu, stabilindu-se la Brașov, tatăl s-a angajat salahor la o fabrică, iar mama lucra prin casele celor avuți.

În primăvara anului 1944, *Nica Gheorghe* a rămas orfan de mamă. Tot atunci a fost dat copil de trupă la un batalion de vînători de munte. Aici a primit haine militare și niște bocanci mari, amîndoi pentru piciorul stîng, după care a fost repartizat la fanfara unității.

— Ai să te instruiești ca toboșar! l-a luat în primire un majur.

Copilul a fost pus să «cînte» la tobă. Tobă într-un fel spus, pentru că toată ziua trebuia să bată cu două lemne într-un pietroi pentru «exersare», după metoda pe care majurul i-o indicase cu aer de mare dirijor:

— Bați cu bețele-n pietroi, măi, nepotul cazanului, și spui cum te învăț eu: Ta-ta-ta! Ma-ma-ma!

Într-o seară din toamna anului 1944 *Nica Gheorghe* se afla în gară la Brașov. Deodată a auzit șuieratul unei locomotive. Sosise un' tren militar. Cîțiva ostași au coborît din vagoane să caute apă și țigări.

▲
COPILUL NICA GHEORGHE. **ÎN ZIUA CÎND A DEPUS JURĂMÎNTUL MILITAR**

AȘA ARĂTA HARALAMBIE PĂNOIU **ÎNAINTE DE A PLECA PE FRONT.**
▼

— Unde mergeți voi? i-a întrebat, curios, micul vînător de munte.

— Pe front.

— Merg și eu cu voi.

Soldații au rîs.

— Ce să cauți tu pe front?

Dar pînă la urmă i-a convins. Cînd a pornit trenul, în el se afla și toboșarul care «dezertase» de la fanfară.

În pusta Ungariei, *Nica Gheorghe* a făcut cunoștință cu niște ostași din Divizia «Tudor Vladimirescu». Aceștia l-au prezentat la comandamentul marii unități. Copilul a cerut să fie primit voluntar.

...Viscolul șuiera pustiitor, ridicînd în vîrtejuri zăpada geruită pe care o izbea apoi în gropi și viroage. Hăuitul proiectilelor de artilerie nu mai contenea. În pivnița înghețată a unei case bombardate se auzea, ca un clopoțel, o voce de copil cîntînd:

«La luptă, căci viața va fi fericită
Cînd fiara fascistă va fi nimicită!...»

Voluntarul *Nica Gheorghe* făcea repetiție acompaniat de un chitarist. A doua zi, plutonul de artiști urma să prezinte programul pe linia I-a.

...Care dintre foștii luptători ai Diviziei «Tudor Vladimirescu» nu-și mai amintește de puștiul zglobiu și plin de viață, cu căciula așezată ștrengărește pe-o sprînceană? În felul lui, cu cîntecul, acest mic pandur a luptat și el alături de încercații ostași români. Încadrat în plutonul de artiști al diviziei, el a trecut prin toate greutățile și primejdiile frontului. Din pusta ungară a ajuns în munții Cehoslovaciei. Cu cîntecul lui încălzea inimile și îmbărbăta sufletele ostașilor istoviți, le descrețea frunțile. Mergea pe jos kilometri întregi, zile și nopți, prin viscol și zăpadă, fără să se plîngă de oboseală. Pe lîngă el au trecut, șuierînd, sute, mii de gloanțe și ghiulele pe cînd se strecura la bordeiele din linia I-a și cînta ostașilor sau juca interpretînd diferite roluri în scenetele militare de front.

În ajunul atacului de la 1 martie 1945, într-o casă părăsită din comuna Bohonice, *Nica Gheorghe* a cîntat mai mult ca oricînd ostașilor din subunitatea care în noaptea aceea trebuia să asalteze cota 498. Luptătorii l-au aplaudat îndelung, iar el, zîmbind sub exploziile artileriei vrăjmașe, a încheiat spectacolul cu marșul «La luptă»:

«Încrezător în viitor,
Voinicul luptător
Așteaptă ordin de asalt
Cu brațul înarmat...»

Cînta solo acompaniat de chitară, iar ceilalți cîțiva artiști intonau refrenul, răscolind în sufletele ostașilor ura împotriva fasciștilor, credința în victorie.

În acea seară, a ultimei zile din luna februarie 1945, cîntecul lui *Nica* a răsunat ca un preludiu al victoriei depline din acea noapte și din ziua următoare. Ostașii s-au bătut vitejește și-au cucerit poziția inamică. Numai ei știau că la această izbîndă a contribuit cu cîntecul său și micul artist care avea doar 11 ani...

VASILE BÎRZA

BUTURUGA MICĂ...

Scenariu de M. CENUȘĂ, după un fapt real.
Desene de GH. CĂLĂRASU

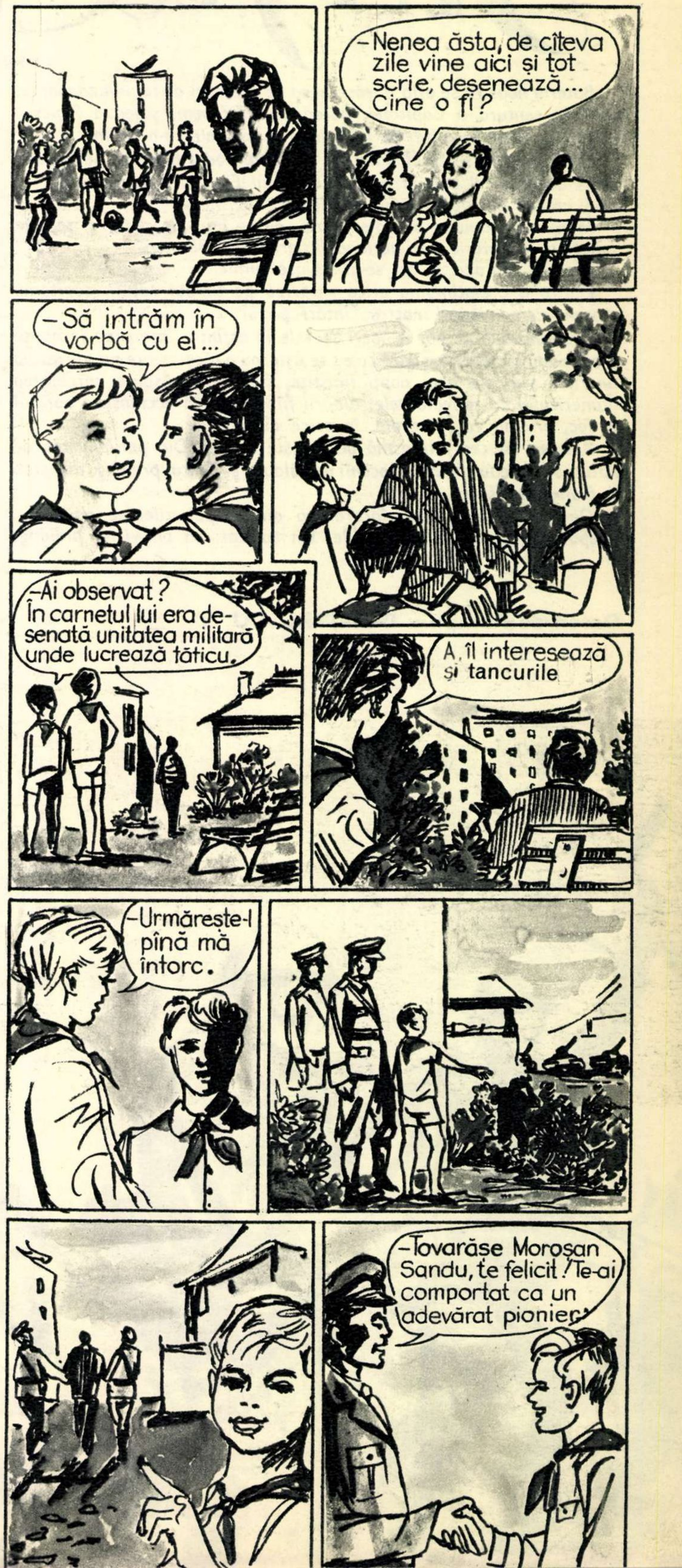

-Nenea ăsta, de cîteva zile vine aici și tot scrie, desenează... Cine o fi?
-Să intrăm în vorbă cu el...
-Ai observat? În carnetul lui era desenată unitatea militară unde lucrează tăticu.
A, îl interesează și tancurile
-Urmărește-l pînă mă întorc.
-Tovarăse Moroșan Sandu, te felicit! Te-ai comportat ca un adevărat pionier

Sîngele voinicului

evocare de general-maior în rezervă **MARCEL OLTEANU**

Bateria noastră se afla la răscrucea de drumuri de la miazănoapte. Linia de centură a Capitalei, aerodromul Otopeni, şoseaua Ploieşti-Bucureşti, toate folosite de hitlerişti, se vedeau ca-n palmă.

Era linişte în sectorul bateriei, dar spre podul Băneasa se auzeau focuri de armă şi bubuia tunul. Căpitanul Epuran aştepta în fiecare clipă atacul inamic. Timpul se tîra ca un melc.

În zona cantonului de cale ferată, de pe linia de centură, se afla camuflată o baterie anti-aeriană hitleristă de 88 mm.

Trecuse amiaza şi nu se-ntîmplase nimic.

Pentru a preîntîmpina orice surpriză pe timpul nopţii, căpitanul Epuran, comandantul nostru, întări paza.

O sprînceană de nor acoperi soarele în asfinţit. Înserarea începuse să cuprindă cîmpul, şi o dată cu ea se aşternu o tăcere care nu prevestea tunarilor semnele unei nopţi liniştite. Căpitanul dispuse cercetarea întunericului cu reflectoarele, tunarii fiind gata să declanşeze barajul de foc, oricînd va fi nevoie, în orice direcţie.

Adierea aducea mireasmă de mirişte uscată. Din porumbiştea de alături se auzeau trosnind cocenii de căldură şi fîşîitul prelung, monoton al frunzelor uscate.

Oamenii obosiţi după încordarea din timpul zilei se odihneau. Începură să sosească bucătăriile. Un şuierat, ca un vîrtej prelung, cu sunet de sirenă răguşită, sfredeli deodată văzduhul. În clipa următoare se auzi o trosnitură puternică. O coloană uriaşă de praf şi de fum se ridicase, răspîndind un miros greu şi înecăcios de pucioasă. Explodase primul proiectil trimis de bateria hitleristă.

Urmară îndată alte patru lovituri.

Se înnopta şi, dinspre cazarma din Otopeni, se vedeau apropiindu-se două plutoane de infanterie duşmane.

Au fost lăsate să se apropie, apoi tunarii noştri le întîmpinară cu un baraj de foc nimicitor care-i zăpăci într-atîta pe atacatori încît îi puse pe fugă, lăsînd pe teren mulţi răniţi, arme şi două puşti mitraliere.

Artileria duşmană îşi încetă focul.

După această încercare nereuşită, era de aşteptat ca hitleriştii să monteze un atac în toată regula, cu forţe superioare, conform vechiului lor sistem, în zorii zilei, comod, pe lumină.

Dar pînă atunci comandantul bateriei noastre trebuia să reducă la tăcere bateria de 88 mm a hitleriştilor care-i sta în coastă. Era necesar un atac violent, declanşat prin surprindere. Cum efectivul bateriei româneşti era mic, iar acţiunea trebuia efectuată chiar în noaptea aceea, căpitanul Epuran se sfătui cu ofiţerii, subofiţerii şi gradaţii bateriei şi hotărî constituirea unui grup de voluntari, care să se stre-

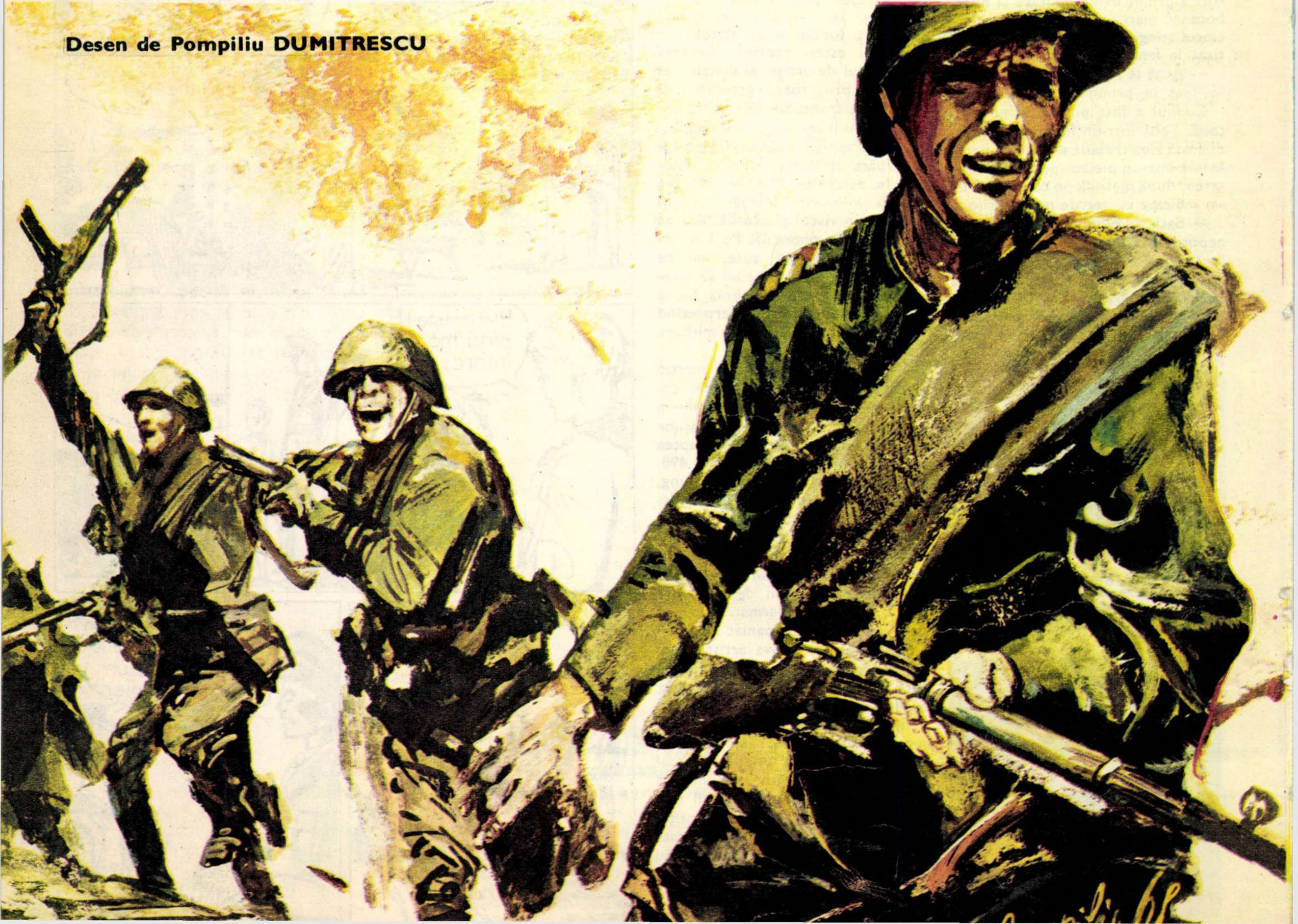

Desen de Pompiliu DUMITRESCU

Pe poziție — fotografie executată de autorul evocării de față.

coare în poziția inamică și să atace prin surprindere cu grenada și baioneta pe servanții dușmani.

Ceferistul de la cantonul de cale ferată din apropiere se oferi să facă parte din efectivul incursiunii:

— Cunosc locul ca-n palmă, merg cu ochii-nchiși. Vă conduc pe o viroagă pînă-n bîrlogul hitleriștilor, chiar acum în toiul nopții cînd dorm și cîinii...

Sergentul Castriș Nicolae, de fel din Băilești, ceru comanda grupului de voluntari. Treizeci de ostași se prezentară să ia parte la incursiune. Căpitanul, împreună cu Castriș, alese 25 de tunari, pe care îi împărți în cinci echipe. Primele patru trebuiau să atace, fiecare cîte o piesă inamică, iar sergentul cu cantonierul și a cincea echipă, să atace grupul de comandă al bateriei.

Voluntarii fură înarmați cu revolvere, grenade de mînă și pumnale pentru lupta corp la corp. Sergentul Castriș mai căpătă un pistol cu rachetele necesare pentru semnalizare.

Se hotărîse ca atacul să fie efectuat fulgerător. Oamenii urmau să se apropie pe nesimțite de inamic, pînă-n preajma bateriei. La un semnal (o rachetă albă, trasă de sergent) echipele trebuiau să se năpustească, fiecare, către obiectivul hotărît.

În caz de reușită, Castriș avea consemnul să lanseze o rachetă roșie; dacă incursiunea eșua, o rachetă verde însemna semnalul de retragere.

În liniștea desăvîrșită a nopții, tunarii porniră, încredințați de reușita acțiunii lor. Doi dintre șefii de echipe — caporalul Radu Voinea și fruntașul Ilie Ciupitu — cunoșteau bine interiorul amplasamentului bateriei fasciste.

*

...În tăcerea nopții, clipele de așteptare păreau ore nesfîrșite.

Oare cantonierul să fi rătăcit drumul? Să-i fi dibuit vreo patrulă fascistă?...

Fruntașul Mihnea Pîrjol se prezentă în fața căpitanului, rugîndu-l să-l învoiască să cerceteze și să raporteze ce se întîmplă. Deodată însă cerul se lumină ca ziua, în partea unde se afla bateria cu pricina. Umbrela unei rachete albe se clătina în aer, lunecînd domol în întunericul nopții, pînă se stinse.

Vitejii lui Castriș căzuseră în spatele hitleriștilor. Lupta se ducea pe tăcute, corp la corp, cu baioneta, o luptă pe viață și pe moarte. Ostașii de la bază așteptau a doua rachetă a sergentului. Racheta care însemna izbînda incursiunii.

Într-un tîrziu, cerul se înroși ca para focului.

Bucuria tunarilor nu mai cunoștea margini. Voluntarii lui Castriș izbutiseră să reducă la tăcere bateria nazistă.

A treia rachetă porni să lumineze cerul. Era tot roșie și păru tuturor mai strălucitoare.

Puțin după aceea începură să sosească voluntarii, cîți mai rămăseseră în viață, în frunte cu sergentul Castriș, care raportă căpitanului executarea întocmai a ordinului primit.

Cantonierul căzuse printre primii, lovit în cap de un glonț pornit din pistolul unui ofițer hitlerist, care țintise pe Castriș. Observînd la timp gestul, cantonierul îl salvase de la moarte — cu prețul vieții lui — pe comandantul incursiunii.

Rînd pe rînd, pînă în zorii zilei sosiră toți cîți mai erau în viață dintre cei care plecaseră în misiune. Trei dispăruți și opt răniți fu tributul nostru, pentru o întreagă baterie germană de 88 mm, cu un efectiv de 63 ostași și 3 ofițeri, capturați împreună cu întregul material.

*

În ziua aceea, tunarii bateriei românești stăteau la locurile lor. Deodată așa, ca din pămînt, apărură două grupe de muncitori, complet înarmați și cu provizii de hrană pe două zile. Făceau parte din Formațiunile de Luptă Patriotice și fuseseră trimiși de la Buftea, ca un prim sprijin pentru bateria care nimicise punctul de rezistență hitlerist. Muncitorii se strecuraseră noaptea prin dispozitivul inamic, iar acum se aflau în linia de apărare a bateriei, alături de tunari.

Nu încăpea îndoială că hitleriștii aveau să caute un mijloc ca să înfrîngă mica și eroica garnizoană românească, ce le sta de atîta vreme în cale.

Ajutoarele erau binevenite și tunarii așteptau și alte întăriri de la comandamentul român, deoarece era vădită intenția inamicului de a face un efort suprem și a lichida bateria.

Era la 26 august. Se luminase bine de ziuă. Să tot fi fost ora 6, cînd ai noștri observară o mișcare deosebită în porumbiștea din apropiere. Se părea că mișună oameni, dar din cauza porumbului înalt nu se putea distinge bine ce fel de trupe își croiau drum pe acolo.

Ai noștri au crezut, de bunăseamă, că soseau ajutoarele mult așteptate și erau bucuroși să le înlesnească apropierea, dar ostașii din porumb ezitau. Împinși din urmă, ei ieșiră în fine din porumbiște și înaintară pînă în fața primei linii de apărare a bateriei. Purtau uniforme românești și deodată ieși înainte un ofițer, care se adresă tunarilor noștri: «Necondiționat, dai arma jos și predai!»

In acest sector al bateriei nu se afla decît o grupă de pușcași și servanții tunului unu. Fasciștii izbutiseră să înșele ostașii din linia întîi, dar aci, românii le veniră de hac. Lupta corp la corp începu mai înainte ca restul bateriei să le sară în ajutor.

Încăierarea fu de scurtă durată, dar aprigă. Bîrsan se aruncă asupra ofițerului hitlerist căruia îi veni în ajutor un gradat voinic, dar cam greoi. Atunci, Mihnea Pîrjol cu Oarză Toma săriră pe ei, tocmai cînd hitleristul culcase la pămînt pe Vasile Bîrsan. Se năpustiră atunci asupra inamicului și alți tunari din baterie, care împreună cu grupa de muncitori din apropiere, începură să-i «judece» de mama focului. Aceștia, văzînd că cercul românilor se strînge mereu, aruncară o grenadă a cărei explozie răni grav cîțiva tunari. În acel moment, comandantul hitlerist încercă să fugă; dar viteazul Bîrsan, deși grav rănit, și doborît la pămînt, avu puterea să pună o piedică ofițerului, ce se rostogoli, prăbușindu-se lîngă el. În clipa următoare, însă, acesta se sculă, scoase revolverul și puse capăt vieții soldatului Bîrsan.

Atunci caporalul Radu Voinea dintr-un sat cu el, fără a mai sta în cumpănă, se năpusti asupra ofițerului, pe care-l doborî pentru totdeauna, repezindu-i baioneta-n pîntece.

Încăierarea aceasta aprigă, corp la corp, continuă și — cu toată rezistența înverșunată a românilor — hitleriștii tindeau să străpungă și ultima linie de apărare, amplasamentul tunului 2...

Dar tocmai în acele clipe de grea cumpănă se desluși, dinspre Mogoșoaia, zvon strașnic de motoare. Nu după mult timp, se înfățișară în linie de bătaie, tancurile și infanteriștii, trimiși în goană de generalul Nicolaescu să despresoare pe bravii tunari.

*

Cinstirea dîrzei rezistențe a bateriei căpitanului Epuran a avut loc peste un an, la 23 august 1945, cînd sătenii cătunului Odăile au ridicat în curtea școlii primare o troiță de stejar, în memoria celor ce și-au dăruit viața pentru eliberarea patriei, acolo, în preajma satului lor.

De atunci, copiii gospodarilor din Odăile, Otopeni și satele vecine, vin aici în fiecare an, de Ziua Eroilor, depunînd, la monumentul bateriei, prinosul lor de recunoștință: buchețele de flori de cîmp, din care nu lipsește niciodată floricica îmbujorată, botezată de străbunii noștri, de sute de ani, «Sîngele voinicului».

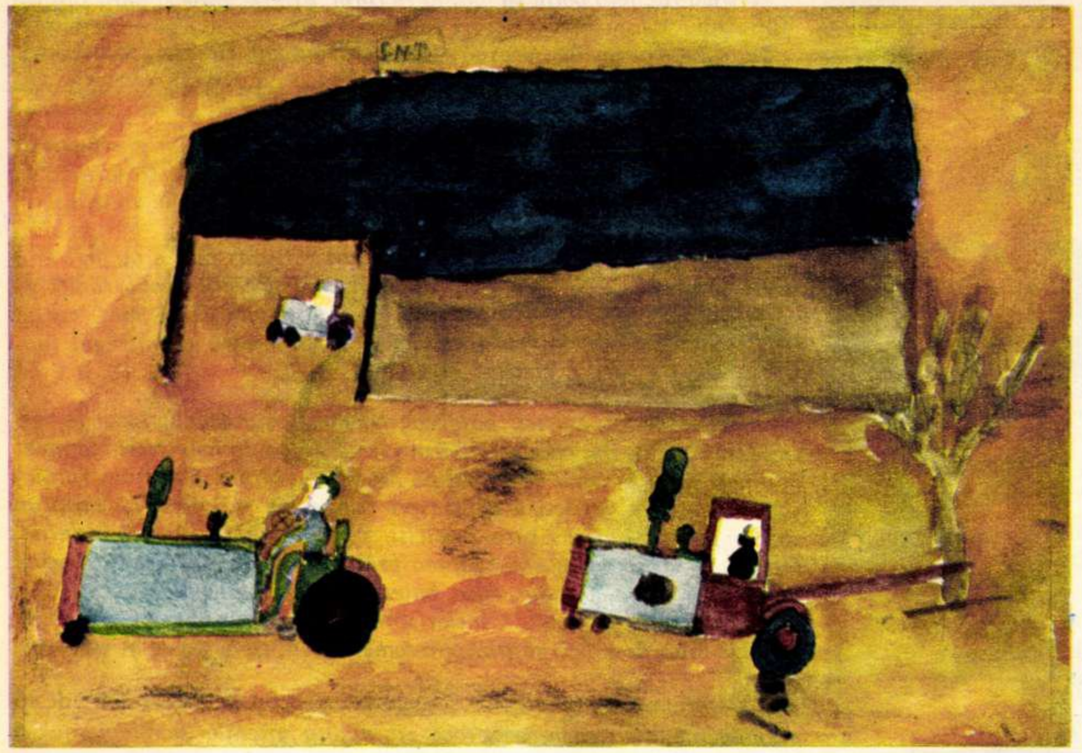

GHEORGHE ION, cl. a V-a — Buzău

Baladă maramureşeană

Aici, unde Iza coboară-n tumult,
Murmur balade din vremi de demult;
Pe măguri şi-n ape cu cîntec de mori
Văd umbra vitejilor descălecători.

Aici, la un capăt străvechi de hotar,
Meşteri scriu vremea cu barda-n stejar.
Cu mîinile, cu inima, cu mintea
Slăvesc amintirea lui Dragoş, a lui Bogdan şi
Pintea.

Vatră ţesută-n legende şi-n piatră
Cu laice-altare, cu porţi de-altădată;
Soare sub creste se scaldă în noile lacuri,
Balada ne-o trece din veacuri în veacuri...

MARIANA BERCIU, Sighetul Marmaţiei

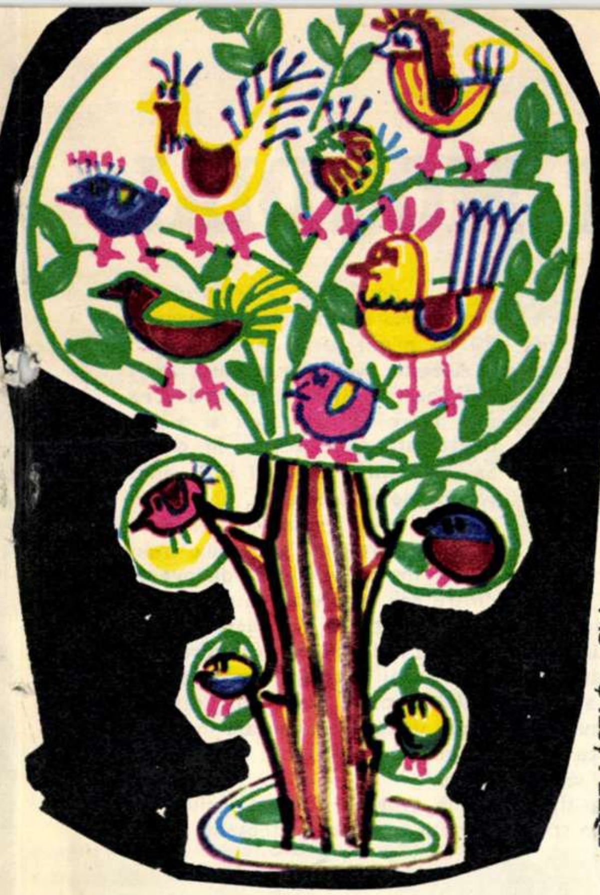

FESZT LÁSZLÓ — Cluj

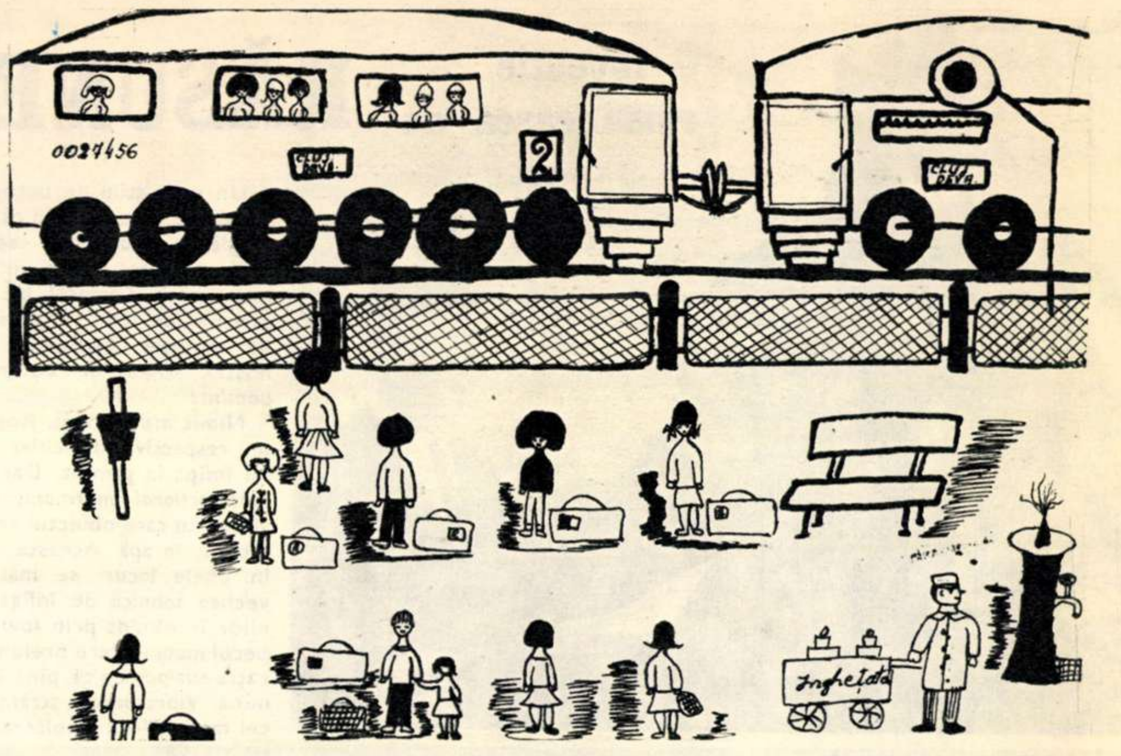

TURCU ADRIANA, cl. a VI-a.

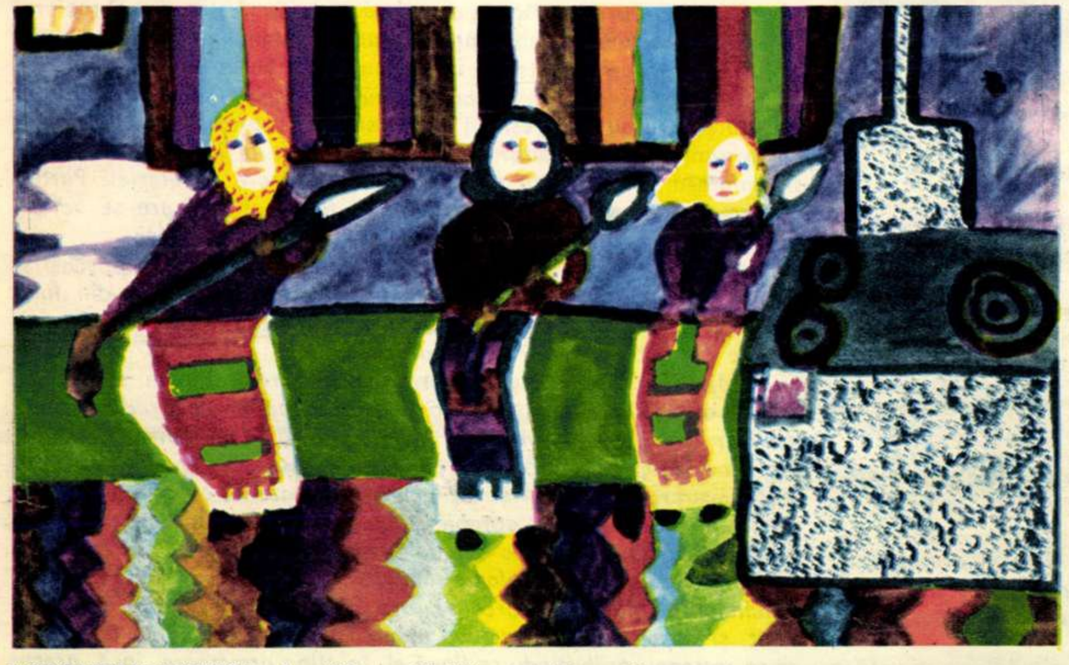

BOBOUŢAN VIORICA, cl. a VI-a, — Căpălău, Jud. Botoşani.

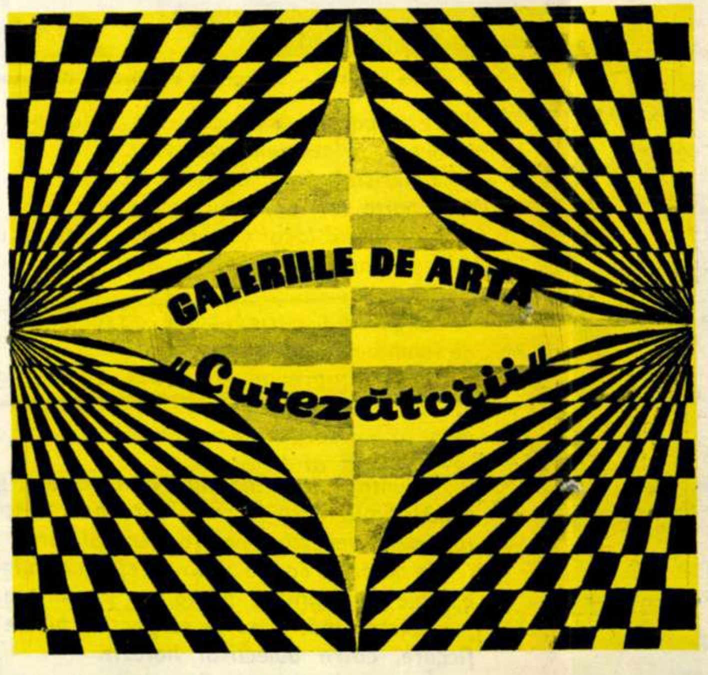

BUDEI EUGEN, cl. a VI-a

Fantezie

Hai să ne plimbăm
Cînd ard
Becuri mici de stele roşii
Pe cerescul bulevard.

De-om înfometa cumva,
Calea Laptelui ne-o da
Din imensul ei şiştar
Lapte străveziu, stelar.

Carul Mare desjugat
Îl vom pune la arat
Că tot stă nefolosit
Către nord înţepenit.

Şi să-i prindem cu arcanul
Lunii roşii, iataganul,
Să nu taie colo, sus,
Tîmpla soarelui apus.

MICHAELA OPRIŞ, Bucureşti

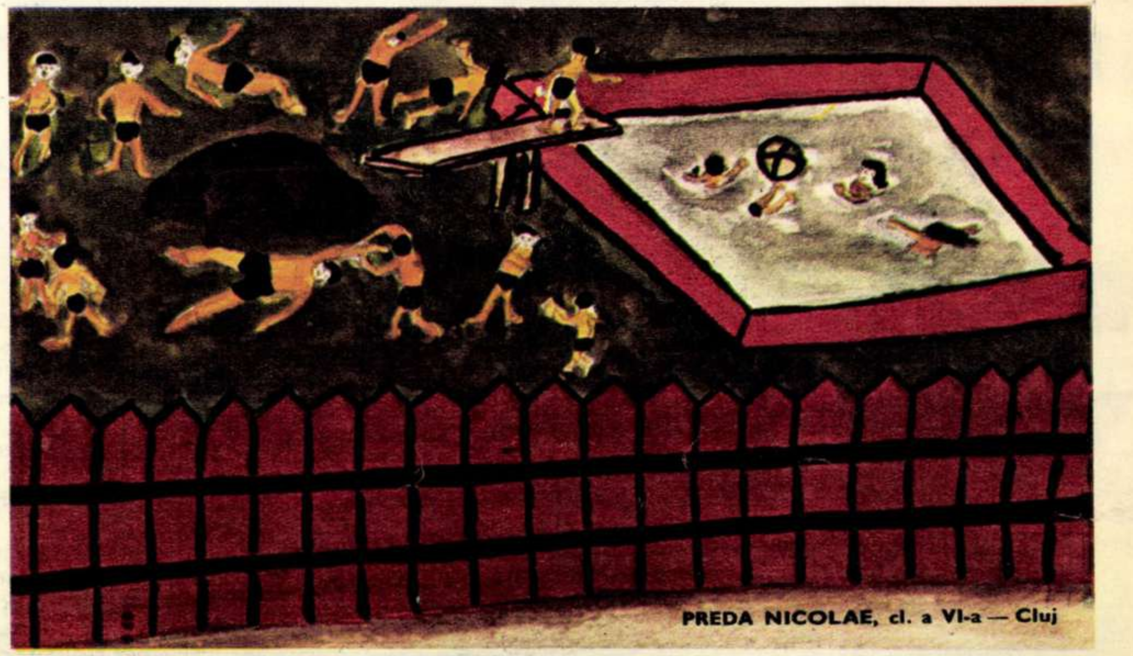

PREDA NICOLAE, cl. a VI-a — Cluj

SUNETUL ŞI CULORILE VACANŢEI

În jumătatea a doua a lunii iulie, cerul nu şi-a prea arătat chipul albastru peste fermecătoarea vale a Homorodului. În schimb a coborît în inimile celor cîteva sute de pionieri şi elevi, finalişti ai concursurilor de literatură şi artă plastică, răsplătiţi de către Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor pentru talentul şi frumoasele lor performanţe artistice.

Prima tabără pionierească cu profil literar a reuşit să înmănuncheze cele mai iscusite «pene» de pe cuprinsul ţării. Alături de plimbări, de competiţii sportive, de activităţi de club — preocupări obişnuite în tabără — în liniştea dormitoarelor sau a luminişurilor de pădure au foşnit zeci de condeie tinere.

Homorodul verii lui 1968 a fost o admirabilă şcoală de ucenicie literară, un prilej de confruntare a talentelor de pe diferite plaiuri româneşti, un izvor de stimulare şi creştere artistică.

Cenaclurile literare-model, de poezie şi proză, au avut darul să deschidă noi orizonturi activităţii literare din şcoli, să încurajeze promisiunile ei şi să dea încredere aripilor întinse spre tărîmul visului şi fanteziei.

Timp de două săptămîni am trăit în mijlocul acestui freamăt tînăr, uimit şi încîntat de revărsarea de talent din jurul meu.

Din tolba plină de manuscrise, am ales cîteva doar — flori homorodene închinate bucuriei de a deprinde tainele cîntului sub soarele lui 23 August.

Prof. Tudor OPRIŞ

Copiii noştri desenează. Zugrăvesc lumea aşa cum o văd ei, fantastică şi, poate, ciudată, dar dintotdeauna şi mereu mai pură, mai sensibilă, mai generoasă.

Copiii noştri desenează. Şi fiecare desen al lor, fiecare scînteie de lumină şi fiecare joc de umbre este cel puţin o mirare în faţa acestei lumi, cel puţin o invitaţie la meditaţie.

Copiii noştri desenează. În culorile lor se contopesc anotimpurile, calendarul îşi pierde substanţa logicii, în amestecul zilelor se obţine pasta uneia singure: splendida, unica, fără sfîrşit zi a bucuriei de a trăi pe acest pămînt, de a fi fiii şi fiicele acestui popor demn, înţelept, harnic, talentat.

Am ales pentru pagina de faţă cîteva jocuri de umbră şi lumină cărora li s-au dăruit, în această vacanţă, unii dintre pionierii şi şcolarii iubind culoarea şi însufleţind-o cu talentul lor.

Octav PANCU-IAŞI

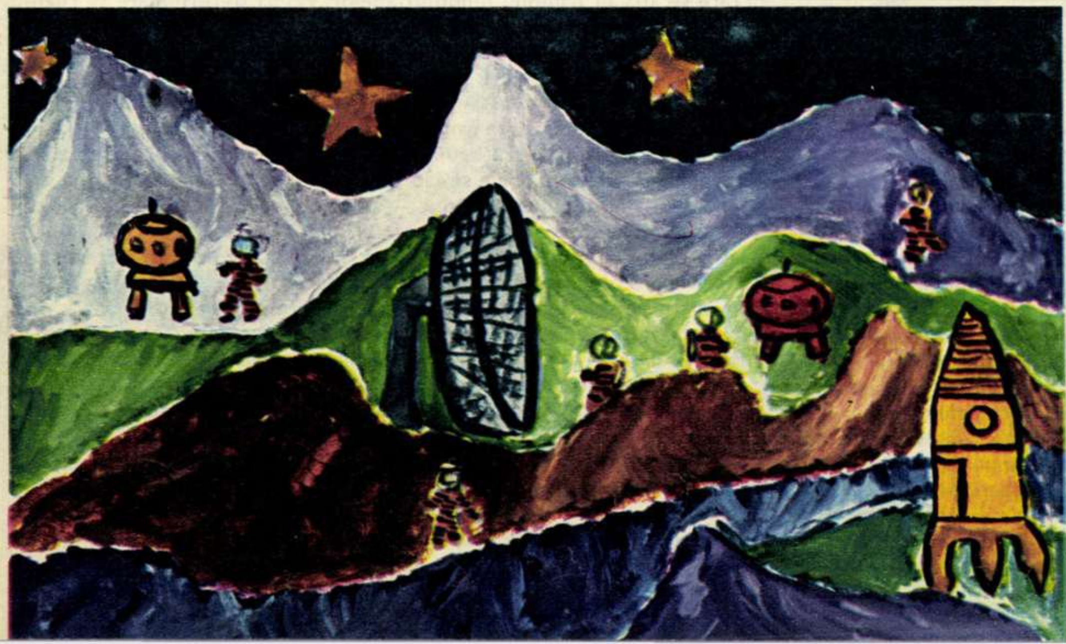

SOBEC GHEORGHE, cl. a VI-a.

Ţara mea

Munţii sub flacăra verdelui brad
Îşi spală tăciunii în rîuri;
Pe dealuri, întinse podgorii cu struguri şirag
Încing coapsa ţării cu brîuri.
Cîmpia e pîinea de nuntă-a miresei
Dospită sub soarele verii,
Adusă cu cinste în mijlocul mesei
Şi ruptă sub cerul vegherii.
Maramă de-argint pe umerii ţării —
Dunărea leagănă dragoste vie
Şi trece spre poarta cea largă a mării
Cîntîndu-te-n veac, Românie.

GELU ONOSE, Galaţi

O invenție românească de RĂSUNET MONDIAL

Un uriaș stîlp de beton plutește în aer. O macara îl ridică în poziție verticală. La unul din capetele stîlpului se poate vedea un aparat nu prea mare. *Contact!* În interiorul carcasei de fontă se aude zumzăit de motoare. Deodată, sub ochii noștri, stîlpul de beton *intră în pămînt!*

Nimic mai normal. Rostul stîlpului respectiv este chiar acesta, să fie înfipt în pămînt. Dar *vibratorul unidirecțional anarmonic* o face cu viteza cu care obiectul respectiv ar intra... în apă. Aceasta în timp ce în unele locuri se mai folosește vechea tehnică de înfigere a pilonilor în pămînt prin lovire cu berbecul metalic, care prelungeste operația sus-pomenită pînă la o săptămînă. Vibratoarele străine de tipul cel mai modern amplasează un stîlp în circa două ore. Vibratorul unidirecțional are o productivitate de 80 de piloni forați pe zi.

Această realizare tehnică originală aparține inginerului român **Traian Nicolae Gafencu** si a fost prezentată anul acesta în cadrul Salonului internațional al inventatorilor de la Bruxelles, una dintre cele mai prestigioase treceri în revistă ale progresului tehnic mondial. În întrecere cu sute de invenții dintre cele mai valoroase, semnate de specialiști din 20 de țări cu veche tradiție industrială, vibratorul unidirecțional a primit din partea juriului medalia «vermeil», cea mai înaltă distincție acordată în cadrul grupei de lucrări din care a făcut parte.

Am avut, de curînd, prilejul să purtăm o discuție deosebit de in-

BIOLOGII APĂRĂ RÎURILE

Industria modernă este din ce în ce mai «însetată». Un combinat chimic are nevoie de o cantitate de apă egală cu aceea necesară unui oraș cu sute de mii de locuitori. După utilizarea lor industrială, aceste ape își continuă drumul în albia unui rîu sau a unui fluviu, așadar trebuie să fie curate, nedăunătoare. Se cunosc cazuri în care deversarea în albiile rîurilor a unor ape poluate, adică a unor ape toxice pentru organismele vii, a provocat adevărate catastrofe: zeci de mii de pești au murit, practic a încetat orice viață în rîul respectiv, iar apele lui, folosite în irigații, în loc să fie o binefacere, au distrus recoltele.

Este lesne de înțeles de ce în toate țările cu un stadiu avansat de dezvoltare industrială se investesc sume însemnate, se creează institute de cercetări și laboratoare uriașe pentru protecția apelor, pentru găsirea unor mijloace rapide și eficiente de a semnala pericolul de poluare a rîurilor și fluviilor, pentru a-l combate și lichida. Majoritatea metodelor de analiză a apelor în vederea determinării foarte precise a purității lor solicită lucrări complicate, instalații numeroase, ultraperfecționate și timp. Cu atît mai bucuroși aflăm că un colectiv de cercetători români, condus de conferențiarul doctor DAN PETRESCU, *decanul Facultății de științe naturale a Institutului pedagogic din Pitești și de regretatul conferențiar universitar* MIHAI POPOVICI, *după o muncă de aproape cinci ani, a reușit să pună la punct o metodă simplă și rapidă pentru determinarea gradului de poluare a apei. Calea aleasă, absolut originală, este apreciată ca deschizînd largi perspective și considerată ca deosebit de valoroasă de către reputații savanți români* Mihai Băcescu *și* L. Rudescu, *membri corespondenți ai Academiei, și a stîrnit de pe acum un mare interes peste hotare.*

Profesorul dr. docent L. RUDESCU, *care a sprijinit îndeaproape echipa cercetătorilor condusă de conferențiarul Dan Petrescu, a prezentat astfel, pentru noi, caracteristicile și însemnătatea acestei invenții românești:*

«Metoda realizată constă în determinarea stării organismelor care plutesc în așa-numitul plancton, în determinarea stării organismelor care se află în nămolul fundului apelor. Prima determinare se realizează urmărind culoarea fluorescenței secundare obținută prin intermediul lămpii Wood, după tratarea probei de apă cu un colorant special. A doua determinare se face prin tratarea nămolurilor și a sedimentelor cu aceste substanțe, prin care nămolul, dacă conține organisme vii, se colorează în galben, iar dacă cuprinde organisme moarte se colorează în roșu sau brun, în funcție de proporția de substanțe organice moarte. Probele se iau de trei ori pe zi într-o plasă fină de laborator, iar reziduul obținut — planctonul format din animale și plante microscopice — este tratat cu un colorant special. O simplă agitare a eprubetelor și organismele din apă se colorează corespunzător. Pericolul poate fi astfel sesizat cu ușurință, luîndu-se măsuri imediate pentru prevenirea unor consecințe grave».

Simplitatea și eficiența metodei constituie valoarea ei principală. Pentru a ajunge însă la această soluție, colectivul condus de conferențiarul Dan Petrescu a trebuit să desfășoare un volum imens de muncă. Numai pentru găsirea colorantului special care să răspundă problemei puse au fost supuși la probe 39 de coloranți în peste 600 de variante.

Importanța economică și sanitară a noii metode pentru determinarea apelor poluate se poate deduce cu ușurință.

Invenția colectivului condus de conferențiarul doctor Dan Petrescu este menită unei cariere internaționale de prestigiu.

structivă cu inginerul T.N. Gafencu, care se află la cea de a noua invenție în domeniul construcției motoarelor vibratoare și a rotoarelor. Tema discuției: invenții și inventatori în general, vibratorul unidirecțional în special.

«*Inventatorul din zilele noastre*, ne mărturisește, pentru «Cutezătorii», inginerul Gafencu, — *nu mai poate fi doar un om dotat cu abilități practice, care meșterește o mașină sau o instalație după cîteva schițe sumare. Vremea invențiilor născute doar din încercări în atelier — mai adaugi aici o roată dințată, dincolo un sistem de bielă-manivelă — a apus definitiv. Progresele actuale, nivelul atins de dezvoltarea științei, tehnicii și producției industriale contemporane solicită din partea inventatorului capacități multiple, atît în domeniul tehnicii, cît și în al aplicațiilor științei în industrie*».

Invenția recentă a inginerului Gafencu, vibratorul unidirecțional, reprezintă o ilustrare elocventă a acestei afirmații. Inventatorul român a pornit de la principiul științific al autosincronizării, evidențiat cu decenii în urmă de matematicianul și fizicianul *Lagrange* și dezvoltat apoi prin formularea principiului minimei acțiuni de celebrul fizician englez *Hamilton*, găsindu-le, printre primii în lume, o aplicație de mare valoare industrială și economică.

Vibratorul unidirecțional poate aduce o deosebită contribuție la progresul tehnicii construcțiilor în adînc, a fundațiilor care, în momentul de față, reprezintă, în ceea ce privește durata și prețul de cost, 1/3 din întreaga construcție. Folosind tehnica pilonilor de beton montați cu ajutorul vibratoarelor unidirecționale, durata și costul infrastructurii construcțiilor ar deveni mult mai reduse, iar rezistența lucrărilor ar spori.

În variante diferite, vibratorul mai poate fi utilizat pentru consolidarea terenurilor cu ajutorul unor piloți de nisip infiltrați spre adînc, care drenează apa de suprafață, așa cum s-a procedat în vederea construirii căii ferate uzinale de la minele Rovinari din Oltenia și cum se execută în prezent consolidarea terenului pe traseul căii ferate Sărățel-Deta. O altă variantă a vibratorului permite executarea unor prefabricate de beton în greutate de 10—15 tone, adică de peste zece ori mai grele decît cele obținute prin alte procedee, și aceasta în timpul record de cîteva zeci de secunde. Asemenea piese uriașe de beton, realizate în momentul de față cu ajutorul vibratorului, sînt grinzile pentru viaductele nodului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. În sfîrșit, vibratorul permite executarea operației de bombare a cazanelor în 40 de secunde în loc de aproximativ trei ore pentru fiecare cazan, cît necesită efectuarea acestei lucrări prin procedeul clasic.

Valoarea tehnică a vibratorului unidirecțional anarmonic se vădește clar și în interesul manifestat pentru această invenție de cercurile industriale din străinătate. Ea a fost brevetată, pînă în prezent, în Franța, Anglia, Italia, S.U.A., R.F. a Germaniei și Suedia.

ATENȚIE, EMISIE!

Radu ANAGNOSTE
Secretar general de redacție
al Televiziunii Române

Semnalizatorul roșu de la intrarea studioului e categoric: intrarea e interzisă!

Emisie!

Cuvîntul magic, căruia i se supun toți lucrătorii noului telecentru, nu poate avea nici o putere asupra noastră. O vizită imaginară, în viitor, își poate permite orice! Își poate permite, de pildă, să pătrundă prin ușile ferecate — atît de groase încît opresc chiar și cele mai slabe zgomote venite dinafară — pînă în «inima» emisiei, în cabina de regie, în locul din care se naște sub ochii noștri programul pe care-l urmăresc în aceeași clipă milioane de telespectatori.

O cabină cu trei pereți de sticlă ocupată de un pupitru de comandă acoperit de butoane, microfoane și becuri semnalizatoare, iată neobișnuitul instrument artistic pe care-l mînuiește regizorul de televiziune. O apăsare de buton și — din cele 4 imagini primite pe monitor de la cele 4 camere de luat vederi ale studioului — a fost aleasă una să plece în emisie. O poruncă prin intercomunicație și alături, în stînga, din regia de sunet, inginerul sunetist mînuiește febril zecile de filtre și reglaje ale instalației ambiofonice, pînă ce vocile actorilor par rostite sub bolțile unei uriașe catedrale. O nouă poruncă și în dreapta, în regia «video», maestrul de lumini pune în funcțiune «memoria de program cu ferită» a «orgii electronice».

Să ne oprim o clipă asupra acestei instalații. În cursul unei singure emisii se impune adesea schimbarea completă a luminii. De la lumina de noapte la lumina de zi, de la contre — jour **la efecte speciale , gama de efecte artistice obținute prin lumină e largă și importantă în spectacolul de televiziune. Dar fiecare schimbare de lumină presupune aprinderea sau modificarea intensității luminoase a zeci de reflectoare, după o schemă precisă, dinainte stabilită. Cine poate memoriza zecile de scheme de lumină diferită care se aplică într-o singură emisie; și cine le poate executa aproape instantaneu, aprinzînd sau stingînd zeci de reflectoare? Acesta este rolul «memoriei de program cu ferită» cu care este dotat fiecare dintre studiourile noului telecentru. Schemele de lumini studiate și puse la punct în zeci de ore de repetiție sînt memorate de această instalație,astfel că, în timpul emisiei, o simplă manevră de butoane le face să se succeadă în ordinea cerută de regizor.**

Să pătrundem într-un domeniu mai liniștit: sala centrală de aparataj. Și aici, același pupitru cu multe ecrane și butoane, aceleași microfoane și becuri de semnalizare. Doar atmosfera e mai calmă; poate unde inginerii știu că oricîți «decibeli» ar avea strigătele lor, aparatele tot nu se vor lăsa impresionate.

Și aparate sînt destule în această sală! Aici e de fapt centrul nervos al întregului telecentru. Imaginea și sunetul din cele 6 studiouri și 11 instalații de telecinema sînt centralizate aici, măsurate și supuse unui ultim control și apoi distribuite în eter prin intermediul emițătorului, pînă la micul ecran al milioanelor de televizoare.

Ecranul pe care Hamlet din studioul 1 își plînge soarta e despărțit de numai cîțiva centimetri de cel pe care, din studioul 2, sau 3, sau 4, comici vestiți își deapănă arsenalul de ghidușii.

O simplă apăsare de buton și, în emisie, Stan și Bran ar putea întrerupe monologul prințului Danemarcei!

Să părăsim cît mai repede și aceste locuri, pentru că, dacă lucrurile se încurcă, sectorul tehnic va izbuti, desigur, să demonstreze că adevărații vinovați sîntem doar noi!

Plecînd, reținem că două dintre noile studiouri dispun de cîte o suprafață de 600 m^2, iar un al treilea se întinde pe 800 m^2. Numeroase săli de repetiție vor sta la dispoziția actorilor, cîntăreților, balerinilor pentru pregătirea programelor lor. Nenumărate perfecționări tehnice vor apare în noul telecentru. Printre ele amintim reflectoarele a căror lumină va fi dirijată prin turbine de aer comprimat. Camerele de luat vederi vor fi utilate cu transfocatoare. Aerul condiționat va elimina arșița specifică muncii în bătaia reflectoarelor.

Noul telecentru este plin de frumoase promisiuni pentru viitorul apropiat.

Pagini realizate de
HARALAMBIE LEREA

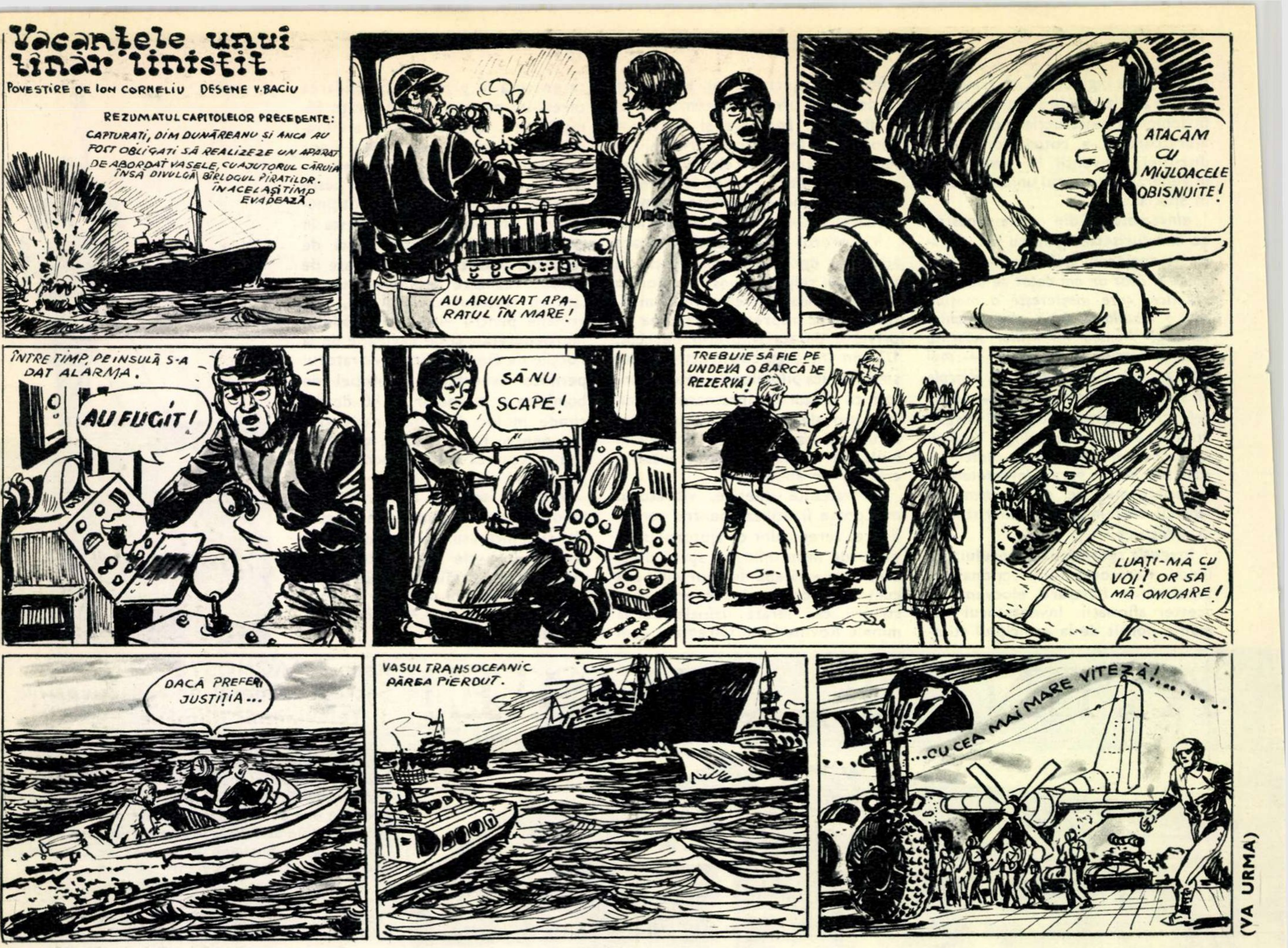
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE ION CORNELIU DESENE V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE:
CAPTURAȚI, DIM DUNĂREANU ȘI ANCA AU FOST OBLIGAȚI SĂ REALIZEZE UN APARAT DE ABORDAT VASELE, CU AJUTORUL CĂRUIA ÎNSĂ DIVULGĂ BÎRLOGUL PIRAȚILOR. ÎN ACELAȘI TIMP EVADEAZĂ.
AU ARUNCAT APARATUL ÎN MARE!
ATACĂM CU MIJLOACELE OBIȘNUITE!
ÎNTRE TIMP, PE INSULĂ S-A DAT ALARMA.
AU FUGIT!
SĂ NU SCAPE!
TREBUIE SĂ FIE PE UNDEVA O BARCĂ DE REZERVĂ!
LUAȚI-MĂ CU VOI! OR SĂ MĂ OMOARE!
DACĂ PREFERI JUSTIȚIA...
VASUL TRANSOCEANIC PĂREA PIERDUT.
...CU CEA MAI MARE VITEZĂ!.......
(VA URMA)

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Scatiul începu să se cațere cu repeziciune pe urmele lui Babușcă. În hăul de sub picioarele lui se auzea vîjîitul puternic al apei care țîșnea din țeavă, izbind cu putere în pereții hornului. Fumul încetase. Cînd Scatiul ajunse sus, Babușcă îl aștepta pe acoperișul de țiglă, aplecat deasupra coșului. Fața îi era neagră de funingine.

— Repede, dă-mi mîna, Scatiule, i se adresă Babușcă, întinzîndu-i mîna și ajutîndu-l să iasă afară din coș... Vînătorul și Bărbosul au intrat în pod. I-auzi? Urcă pe acoperiș...

Într-adevăr, printr-o ușiță care dădea pe acoperiș se auzea tropăitul puternic al pașilor celor doi răufăcători, care urcau în fugă scara din pod, spre acoperișul casei. Scatiul își roti cu repeziciune privirile în jur și descoperi un dud bătrîn și uscat, ce își înălța crengile goale, albite de ploi, la vreo doi metri depărtare de streașină.

— În dud, Babușcă, în dud! strigă Scatiul, și în clipa următoare își dădu drumul de pe acoperișul de țiglă. Babușcă îl urmă. O avalanșă de țigle hurui sub cei doi băieți și luînd-o înaintea celor doi, sări peste streașină și căzu cu un zgomot infernal pe pavajul de piatră al curții, undeva jos, departe. Sus, în urma lor, răsunară strigătele celor doi răufăcători care soseau. Nu mai era nici o clipă de pierdut.

— După mine, șopti Scatiul agățîndu-se cu amîndouă mîinile de o cracă a dudului. Sub greutatea trupului său, care se bălăbănea în aer, craca se încordă, se arcui, trosni și apoi îl săltă pe Scatiu de cîteva ori în văzduh. Scatiul îi dădu drumul și se prinse de altă cracă tocmai în clipa cînd Babușcă sărise și el de pe acoperiș și venea ca un bolid spre el. Dîndu-și drumul din cracă în cracă, cu o repeziciune amețitoare, cei doi băieți săriră la pămînt, și-acum fugeau rupînd pămîntul spre poarta care ducea afară din curte. Dar poarta era încuiată.

— Stați că trag! urla Bărbosul agitînd pistolul, sus pe acoperiș. Înapoi! Înapoi! Auziți?

— Dacă ne urcăm pe poartă, ne împușcă, strigă Scatiul. La dreapta, Babușcă! La dreapta, să sărim zidul!

Cei doi băieți schimbară direcția. Acum alergau aplecați printre buruienile înalte și uscate, spre zidul de cărămidă, acoperit de mușchi. Dar Bărbosul nu glumea. Două detunături scurte și puternice răsunară sus pe acoperiș — și-apoi gloanțele, ca două viespi înfuriate, trecură pe sus, pe deasupra băieților. Scatiul și Babușcă se trîntiră din fugă la pămînt, rostogolindu-se în buruieni. O ploaie de crenguțe uscate îi acoperi.

— Ce facem? gemu Babușcă, cu obrazul lipit de pămînt, în timp ce ochii lui exprimau de data asta o spaimă fără de margini. Chiar au tras în noi.

Dînd la o parte cu mîna buruienile uscate, Scatiul privi îndîrjit spre acoperișul casei pe care se vedeau siluetele celor doi răufăcători. Bărbia îi tremura ușor.

— Chiar au tras! șopti el cu o voce înnebunită de furie. Ah! Dacă aș avea praștia la mine, i-aș arăta eu Bărbosului cum se trage, adăugă el ciulind urechile. Auzi ceva, Babușcă?

Babușcă își dezlipi obrazul de la pămînt și ascultă încordat cîteva clipe. În fața porții se auzeau voci. Siluetele Vînătorului și

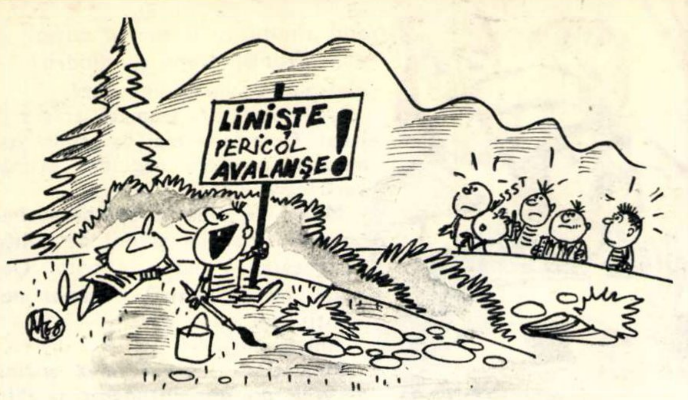

În sfîrşit, acuma putem trage şi noi un pui de somn în linişte!!!

Adrian ANDRONIC

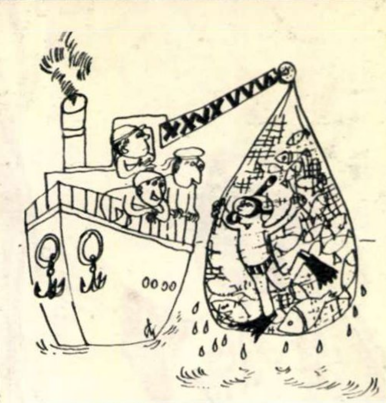

Fără cuvinte

Crăiţă MÎNDRĂ-VASILE

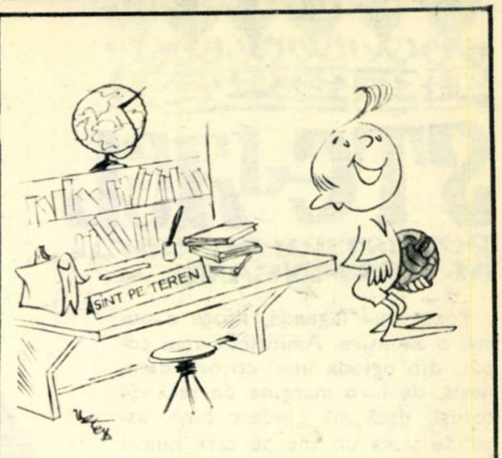

Fără cuvinte

N. CORNELIU

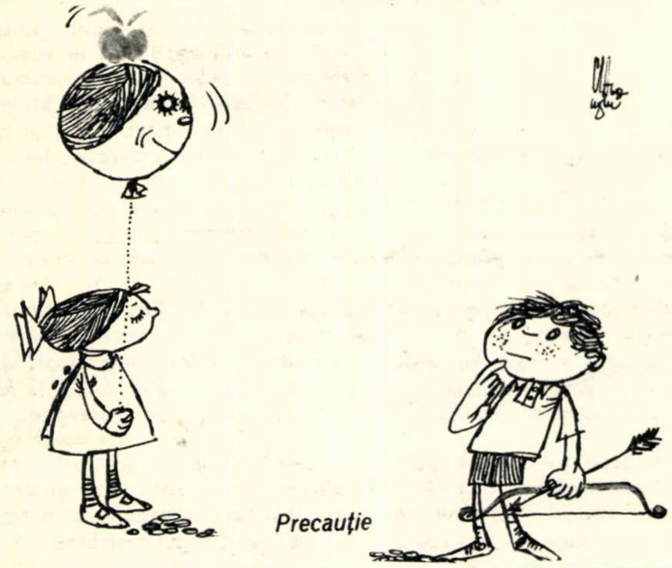

Precauţie

N. CLAUDIU

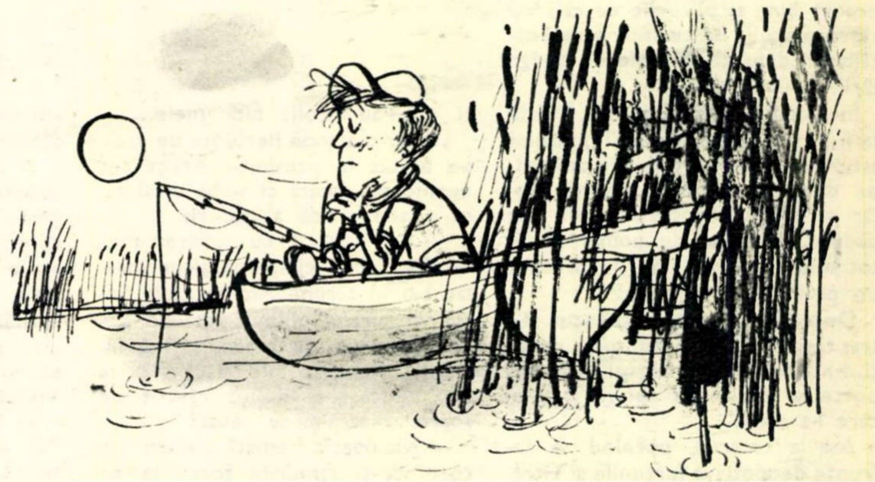

— Dacă prind o ştiucă... iau corigenţa!!! Dar dacă nu prind... ce mă fac???

Pompiliu DUMITRESCU

• OSTROVUL LUPILOR • 187

ale Bărbosului dispăruseră de pe acoperiş. In spatele porţii se auzi o voce puternică:

— Aici s-au tras două focuri de armă. Să spargem poarta, tovarăşi!

Lovituri grele, înfundate, răsunau în poartă. Apoi, poarta trosni şi zburînd din balamale se prăbuşi cu un zgomot asurzitor în praf. O ceată de bărbaţi, în majoritatea lor muncitori din port, năvăli în curte. Strigînd, vociferînd, arătînd cu mîinile spre acoperiş, ceata zgomotoasă se rostogoli spre casa tăcută şi pustie. Unul din muncitori, un flăcău în salopetă, probabil cel care strigase, se propti

• OSTROVUL LUPILOR • 188

bine în picioare în dreptul scării de intrare şi punîndu-şi mîinile în şold, întrebă cu acelaşi glas puternic şi sonor:

— Hei, care tragi cu puşca aici? Ia arată-te să te vedem la faţă frăţioare!

Nimeni nu-i răspunse.

— În noi au tras, nene, spuse Scatiul, care apăru urmat de Babuşcă dintre buruieni. Sînt doi contrabandişti, zău nene, adăugă el, întîlnind privirea neîncrezătoare a tînărului în salopetă... Sînt în pod... Vînătorul şi Bărbosul.

Tînărul îşi aruncă o clipă privirea uimit, spre mulţimea din jurul său:

— Vînătorul şi Bărbosul... murmură el, întrebător.

— Cine-or fi, spuse un muncitor bătrîn, dîndu-i şapca pe ceafă... Să punem mîna pe ei... Unde ziceţi că sînt ăia? În pod?

Mulţimea tocmai se pregătea să se repeadă pe scări, cînd un vuiet prelung de sirenă sparse liniştea ciudată a curţii năpădită de buruieni, şi o maşină sosind în viteză frînă în dreptul porţii prăbuşite de la intrare.

În aceeaşi clipă, trei ofiţeri săriră jos din ea, şi s-apropiară în fugă de mulţimea adunată în faţa casei.

— Unde sînt? strigă unul din ei, care nu era altcineva decît «Prinţul»...

— Sus, sus în pod, nene Prinţule! îi spuse Scatiul, apărînd din mulţime împreună cu Babuşcă. Au tras două focuri în noi... «Prinţul» îl privi o clipă surprins, şi-apoi un zîmbet larg îi flutură pe buze.

— Ah, voi eraţi? — spuse el, făcînd semn celorlalţi doi ofiţeri să forţeze uşa — Scatiul şi Babuşcă, se putea altfel?.

Peste o clipă, uşa sări din balamale şi «Prinţul», scoţîndu-şi revolverul, se năpusti în casă, urmat de cei doi ofiţeri.

(Va urma)

STEJARUL

POVESTIRE DE M. JEMĂNEANU

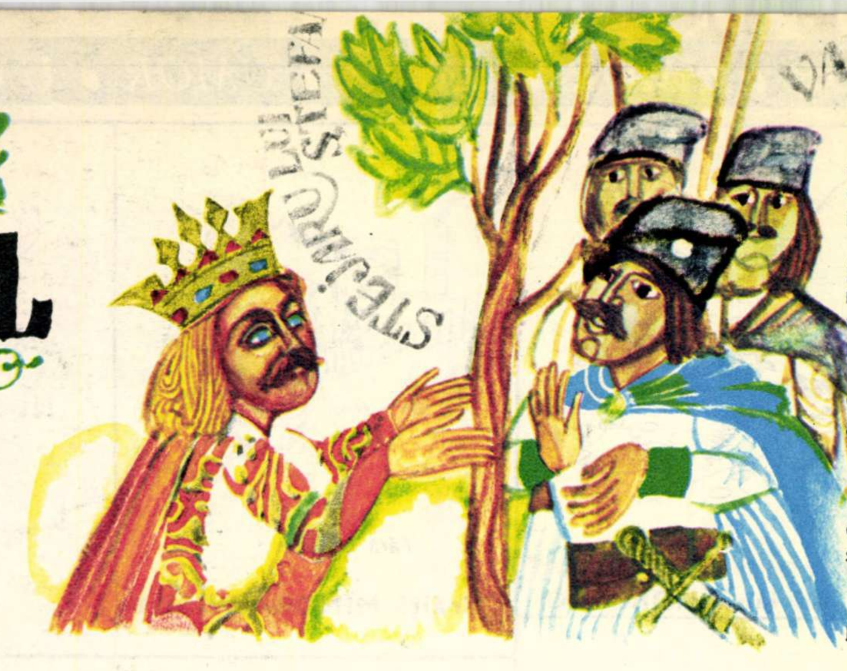

Poate nu-i legendă. Poate e numai o amintire. Amintirea unui copac, din ograda unei ctitorii domneşti, de la o margine de ţară. Şi totuşi, dacă mă gîndesc bine, ascunde şi ea un tîlc pe care numai legendele îl au.

...Măria sa Ştefan Voievod îi dovedise tocmai pe tătari la Valea Rece. Steagurile de răzeşi se ţinuseră bine şi pîlcurile de călăreţi ale hatmanului Raşcu împinseseră năvălitorii departe, dincolo de dunga zării.

În ceasul următor izbînzii, Măria Sa îi plînse pe cei morţi şi mulţumi oştenilor pentru vrednicia arătată. Iar după o străveche datină, hotărî să înalţe, în locul acela de sub pădure, un lăcaş de pomenire. Şi tot după obicei, răsădi în preajmă un puiet de stejar.

De-a lungul anilor, copacul şi-a tras tăria din tăria pămîntului, poate şi din sîngele celor căzuţi în luptă, poate şi din inima aprigă a celui care l-a sădit.

Aşa a crescut, pornind să înfrunte deopotrivă furtunile şi vitregiile veacurilor... Şi au fost destule şi nu l-au ocolit nici unele...

...Într-o amiază fierbinte de vară, s-a arătat în preajmă-i Arşiţa cea nemiloasă, uscată şi slabă şi slută, ca o altă mumă a pădurii:

— Am dogorit cu suflarea mea de foc iarba cîmpului şi-am prefăcut-o în scrum. Am secătuit fîntîni şi pîraie, ofilind petalele florilor... şi tu, tu cutezi să mă înfrunţi? Pleacă-te mie, dacă vrei să mai apuci şi-al doilea răsărit de soare. Pleacă-mi-te, auzi?

— Niciodată, fremătă stejarul încordîndu-şi ramurile toate ca pe nişte braţe de voinic. Unde-ar mai afla oamenii răcoarea alinătoare şi dătătoare de putere?

Şi cîte trîmbe de flacără n-a îndreptat asupră-i zgripţuroaica?! Degeaba însă. Stejarul a rămas neclintit ca un oştean, pe locul lui, acolo unde-i poruncise parcă să steie mîndrul voievod...

...Şi-ntr-o iarnă vineţie, cu omături puţine şi geruri năprasnice, se ivi — pe înălţimea dealului — Viscolul.

— Am îngheţat pădurile şi apele. Am ucis cîntecul păsărilor şi le-am frînt atîtora zborul. Oamenii se trag în sălaşurile lor — numai ce-mi aud chiotul... Şi tu, tu cutezi să mă înfrunţi, drept şi mîndru? — Pleacă-mi-te mie, pleacă-te!

— Niciodată! fremătă iarăşi stejarul. Cine le-ar mai da atunci oamenilor acestora nădejdea primăverii care vine?

Munţi de omăt a spulberat împotrivă-i Viscolul şi mii de suliţe de gheaţă i-a înfipt în trup. Degeaba însă! Stejarul a rămas neclintit, pe locul lui.

Ani şi ani...

Pînă cînd, într-un miez aprins de vară, doi nori întunecaţi la chip s-au oprit ameninţători:

— Pleacă-te nouă, stejarule!

— Niciodată! a vuit lung stejarul.

Tunete au răsunat atunci peste toată valea. Stejarul nu le auzea. Fulgere i-au săgetat scurt creştetul falnic. Stejarul nu le vedea. Stătea neclintit, drept, netemător.

A doua zi, pe creştetul lui, a poposit o rază de soare. Apoi alta, şi alta. Şi a venit şi-un pui de vînt.

Stejarul fremăta abia, ca un voinic ieşit dintr-o luptă lungă de poveste.

Şi iar au trecut ani. Şi iar s-au abătut asupra lui furtuni şi arşiţe şi viscole. Dar, necontenit, el s-a ţinut drept, dîrz, netemător, la fel ca acel ce l-a sădit acolo, la fel ca Măria sa Ştefan Voievodul.

*

...Uneori, cînd mi-i greu ori cîte-o supărare mă apleacă, mă gîndesc la stejarul din satul meu — şi, parcă, mi-i mai uşor, parcă mai bine.

MIRCEA VODĂ ŞI MOŞNEANU'

POVESTIRE DE ION CALOVIA

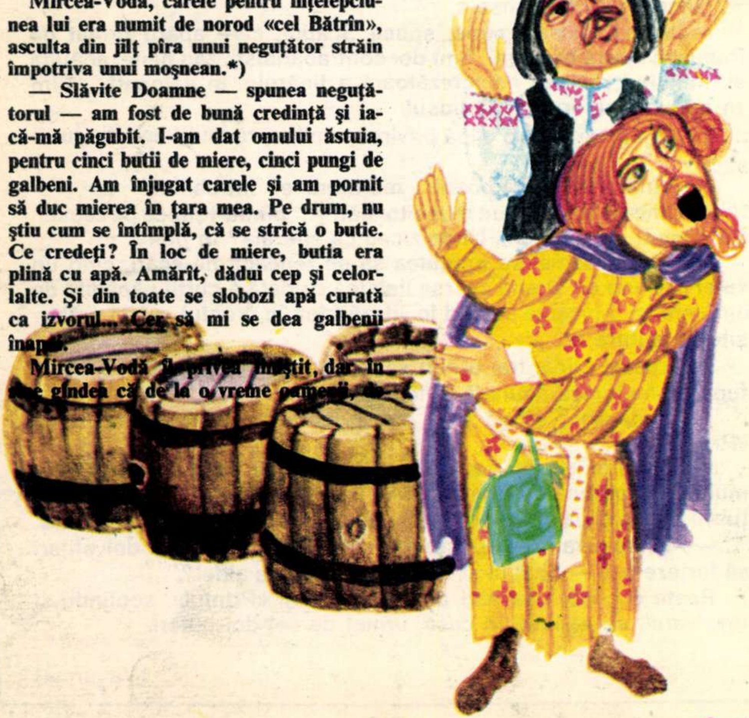

Mircea-Vodă, carele pentru înţelepciunea lui era numit de norod «cel Bătrîn», asculta din jilţ pîra unui neguţător străin împotriva unui moşnean.*)

— Slăvite Doamne — spunea neguţătorul — am fost de bună credinţă şi iacă-mă păgubit. I-am dat omului ăstuia, pentru cinci butii de miere, cinci pungi de galbeni. Am înjugat carele şi am pornit să duc mierea în ţara mea. Pe drum, nu ştiu cum se întîmplă, că se strică o butie. Ce credeţi? În loc de miere, butia era plină cu apă. Amărît, dădui cep şi celorlalte. Şi din toate se slobozi apă curată ca izvorul... Cer să mi se dea galbenii înapoi.

Mircea-Vodă îl privea liniştit, dar în sine gîndea că de la o vreme oamenii, de la munte şi mare, fac jalbe să-i arate că neguţătorii străini îi înşeală pe capete.

— Cum te numeşti, moşnene?

— Banu, Măria Ta!

— Adevărat e ce spune străinul acesta?

— Am să răspund, Doamne, cinstit. Dar rogu-vă întrebaţi-l, n-am bătut capacele la butii după ce «străinul» şi-a lins deştu' lăudînd mierea?

— Într-adevăr, Luminăţia-Ta — se repezi neguţătorul — gustai mierea, fără să mă aştept la nici un vicleşug.

— Ce vicleşug? se interesă Domnul.

— La butia spartă, mai spuse neguţătorul, găsii două capace. Pusese, afurisitul ăsta, un capac galben deasupra apei şi un strat subţire de miere închisă cu al doilea capac.

Domnul ţării se mînie foarte şi vrînd să dea o judecată pe măsura cuvenită, strigă:

— Cum, ticălosule, nu ţi-a fost teamă de mînia mea?

Şi îndată chemă să vie armaşul.)**

— Mărite-Doamne, eu nu sînt un ticălos... vorbi simplu moşneanul. Am făcut întocmai cum spune «străinul», dar nu puteam să-i dau decît miere falsă pentru galbenii lui falşi... La înşelăciune am răspuns cu înşelăciune. Asta e vina mea. Şi apoi trebuie să aveţi ştiinţă că mulţi oameni au fost înşelaţi ca mine.

Mircea-Vodă căzu pe gînduri. Cugeta că dacă va pedepsi pe neguţător, mulţi neguţători străini, cinstiţi, vor ocoli Ţara Românească pînă se va afla pricina, iar dacă îl va pedepsi pe moşnean va pierde încrederea norodului.

— Nu, luminate stăpîne, eu i-am dat galbeni cu zimţi! strigă neguţătorul îndîrjit.

— Cu zimţi, dar calpi*) răsună vocea moşneanului.**

— I-ai pe amîndoi, armaşe, şi unde le stau picioarele să le stea capetele! porunci Domnul cu prefăcută mînie, dar nu înainte de a-i şopti la ureche armaşului «să-i facă scăpaţi».

Doi sutaşi îi legară şi îi scoaseră din sala cea mare, în vreme ce neguţătorul străin, recunoscîndu-şi vina, se ruga tremurînd să fie iertat.

Mircea-Vodă rămase în jilţ multă vreme cu o mîhnire care-i îmbrăţişa o lume de gînduri. Trebuia să facă ceva să curme fărădelegile neguţătorilor pripăşiţi prin Ţara Românească. Îi suna la urechi numele moşneanului: Banu.

Şi fără întîrziere chemă să se înfăţişeze la sine toţi meşterii iscusiţi, ca să bată din argint moneda ţării, căreia îi dete numele de ban.

A doua zi intră armaşul să-i spună că îndeplinise porunca şi că are ştire că neguţătorul străin, de teamă, a şi trecut hotarul ţării.

***) moşnean=ţăran liber**

****) armaş=mai marele peste temniţi**

*****) calpi=falşi**

CLUBUL LOGICIENILOR

Încercați să dezlegați și aceste două probleme care vi le propune profesorul universitar EDMOND NICOLAU. Așteptăm ca totdeauna soluțiile voastre.

PRIETENII

Anton nu are prieteni decît printre prietenii lui Barbu, iar printre persoanele cu care Costel nu este prieten se află toți prietenii lui Anton și unii dintre prietenii lui Barbu. În schimb, toți prietenii lui Dan sînt printre prietenii lui Costel — dar nu și ai lui Barbu. Au oare Anton și Dan prieteni comuni?

Cît timp îi trebuie melcului?

În zorii unei zile, un melc pleacă din fundul unui puț, spre lumină. El înaintă astfel patru metri pînă seara. Apoi, înșelat de lumina Lunii, care se reflecta de oglinda apei, coborî toată noaptea doi metri în jos. Dacă puțul are opt metri, în cîte zile va ajunge el la suprafață, presupunînd că își păstrează aceeași viteză (de zi și de noapte) în zilele și nopțile următoare?

RĂSPUNSURILE LA CELE DOUĂ PROBLEME ANTERIOARE:

1. A și D
2. Una roșie și una verde

ENIGMA DRAMATICĂ

			10			
			8			
		2	11	9		
	2	1	12	4	16	
A/3	1	2	4	5	6	7 /B
	5	1	13	14	10	
	8	9	1	15	1	
		8	5	8		

În acest joc, fiecare cifră reprezintă o literă. Dacă veți înlocui cifrele prin literele corespunzătoare, veți afla pe coloanele verticale numele a cinci personaje din lucrările dramatice scrise de un cunoscut autor clasic român, iar între literele A—B, pe rîndul orizontal, veți obține titlul uneia dintre părțile trilogiei istorice scrise de acest autor.

În atenția participanților la „Concursul vacanței“

Trimiteți fișele voastre de concurs, pînă la data de 10 septembrie 1968 (data poștei) în plic închis, cu mențiunea «PENTRU CONCURSUL VACANȚEI». TRIMITEȚI PLICURILE PE URMĂTOAREA ADRESĂ: OFICIUL PTTR BUCUREȘTI — CĂSUȚA POȘTALĂ NR. 1515.

CUM SE ÎNFRUNTĂ ANIMALELE

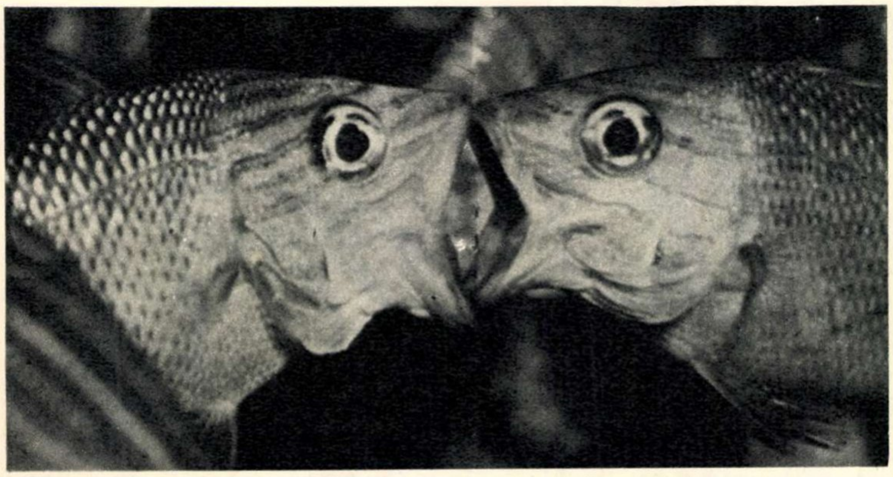

Acești peștișori au aerul că ar dori să se înghită unul pe celălalt, lucru destul de problematic după cum observați și voi.

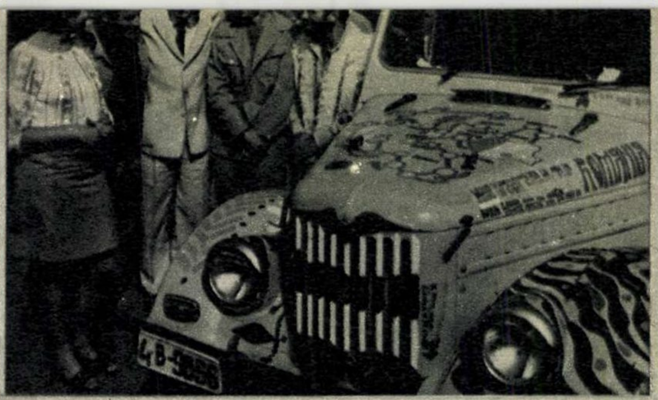

CELE 100 DE ZILE ALE CIREȘARILOR

«ȚIN SĂ VĂ UREZ DRUM BUN. VĂ ROG SĂ LUAȚI CU VOI CĂRȚILE CIREȘARILOR A CĂROR NUME LE-AȚI ALES PENTRU EXPEDIȚIA VOASTRĂ. PASIUNEA DE CARE DAȚI DOVADĂ MĂ EMOȚIONEAZĂ... ALĂTURI DE CĂRȚILE MELE SE AFLĂ INIMA MEA...

ȘI POATE ÎN CĂLĂTORIA VOASTRĂ, SE VA NAȘTE CEL DE-AL ȘASELEA VOLUM AL CIREȘARILOR».

Cuvintele acestea sînt rostite de către scriitorul CONSTANTIN CHIRIȚĂ, autorul cunoscutului ciclu «Cireșarii».

Unde și cînd? Vom vedea.

Miercuri, 7 august, la ora 9 dimineața, o mașină neobișnuită se oprește în fața redacției noastre, în Piața Scînteii. Este un autoturism I.M.S. cu exterioarele pictate în culori vii, care trădează fantezia tinerească a realizatorilor. Printre inscripțiile de pe pereții mașinii, se pot citi în limbile română, franceză, germană cuvintele: VENIȚI SĂ VEDEȚI ROMÂNIA! Atrage atenția, de asemenea, o inscripție mare: CIREȘARII. Din mașină coboară patru tineri, care se recomandă: ADRIAN SIMIONESCU, student la Politehnică; DANIELA GORENCIUC și ADRIAN BORCESCU, studenți la arhitectură și NICOLAE MĂRGINEANU, student la Institutul de artă teatrală și cinematografie. Sînt membrii expediției «Cireșarii», care timp de 100 de zile vor străbate Europa.

— Vom parcurge 20 000 de km și vom trece prin numeroase țări: Ungaria, Cehoslovacia, R.D.G., R.F.G., Danemarca, Suedia, Norvegia, Belgia, Franța, Italia ș.a., ne spune Adrian Simionescu, «comandantul» grupului. Sîntem turiști pasionați. După ce am străbătut țara în lung și-n lat, iată-ne acum gata să plecăm peste hotare. Mulțumim tuturor celor care ne-au ajutat.

Temerarii cireșari au scopuri precise pentru expediția lor. Astfel, cei doi studenți la arhitectură, vor avea prilejul să cunoască monumente de artă și construcții despre care au învățat la facultate. Nicolae Mărgineanu, care studiază la secția de operatorie a I.A.T.C. -ului, înarmat cu un aparat de filmat și cu peliculă colorată, va surprinde pe banda de celuloid imaginile locurilor pe unde vor trece. La întrebarea noastră dacă expediția este pregătită în toate amănuntele, ne răspunde Daniela Gorenciuc, care va purta și grija gospodăriei în tot timpul drumului poftindu-ne să vedem anexele mașinii.

Într-adevăr, rulota de tip camping atașată la I.M.S. are tot ce este necesar unei astfel de călătorii: saci de dormit, alimente, îmbrăcăminte de vară și de toamnă, truse medicale și celelalte ustensile. Toate sînt puse la locul lor și demonstrează nu numai fantezia, dar și spiritul gospodăresc al călătorilor.

În dimineața însorită de vară, într-un colț al Pieții Scînteii, lîngă mașină, membrii echipajului își iau rămas bun de la părinți și cunoscuți, și bineînțeles de la bunul lor prieten Constantin Chiriță. Lîngă volan se află volumele Cireșarilor, împreună cu păpușa care-l reprezintă pe năstrușnicul și simpaticul Tic, unul din cele mai plăcute personaje ale romanelor lui Chiriță, personaj ale cărui impresii și note de călătorie sînt promise cititorilor noștri în exclusivitate, chiar în dimineața plecării.

«Călătorie bună, dragi Cireșari. Să vă întoarceți bogați în impresii, veseli și sănătoși!»

O ultimă fluturare a năframei și mașina se pierde departe, pe șoseaua largă care se desface din Piața Scînteii.

B. CARAGIALE

108

GIUVAIERURILE LUI BASARAB

Scenariu: **DUMITRU M. ION**
Desene: **MIHAI SÎNZIANU**

O SINGURĂ ÎNTREBARE ÎI COPLEŞEA PE OŞTENII LUI CAROL ROBERT: ROMÂNII OR FI FANTOME? OASTEA ŢĂRII ROMÂNEŞTI AŞTEPTA LA POSADA. CETATEA DE PE VÎRFUL MUNTELUI POINAR SE RIDICA ÎN DREPTUL RÎULUI. DIN TOATE PĂRŢILE NUMAI POVÎRNIŞURI. SUS NU SE PUTEA AJUNGE. JOS ERA LOCUL NUMIT POSADA.

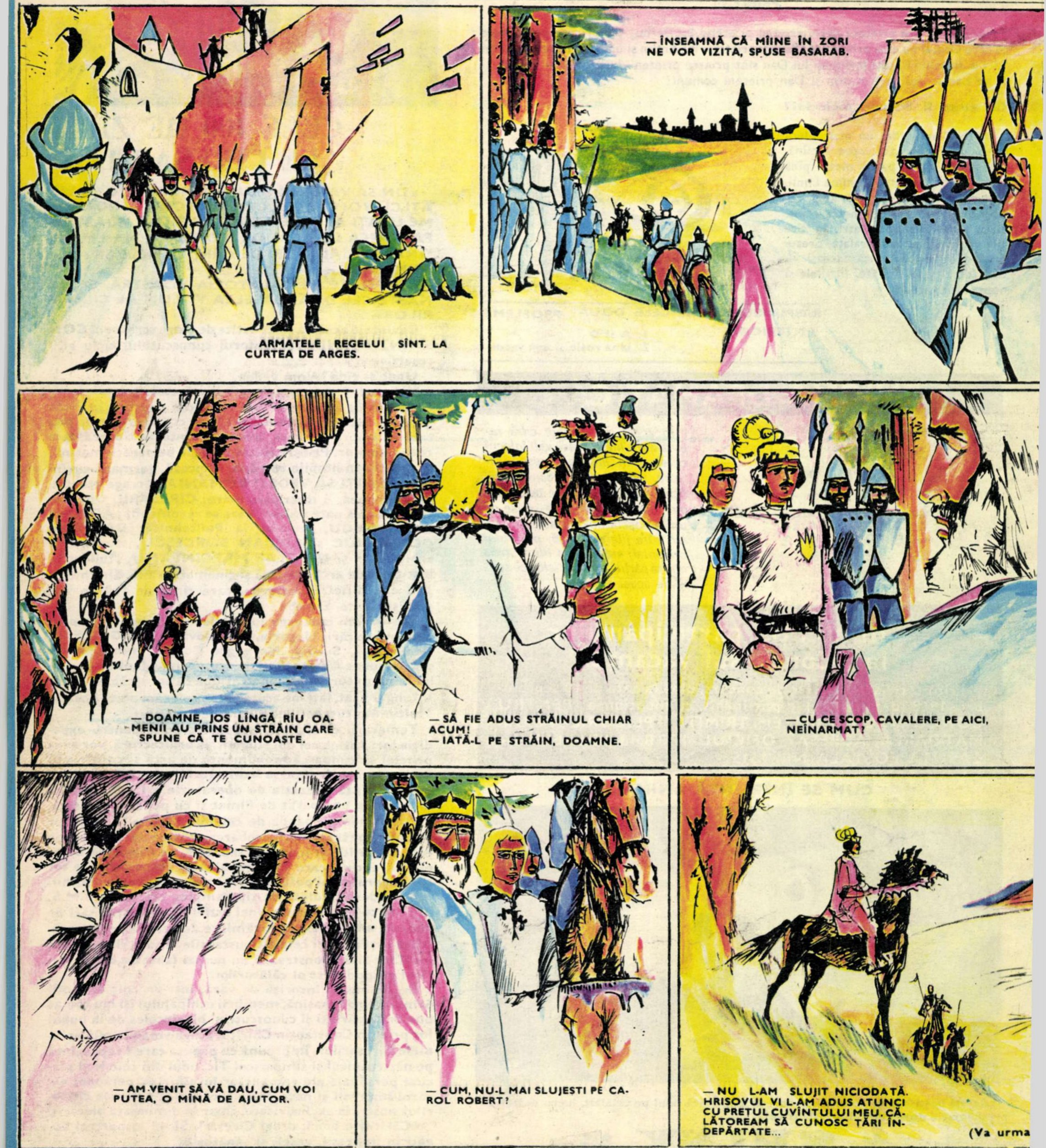
ARMATELE REGELUI SÎNT LA CURTEA DE ARGEŞ.
— ÎNSEAMNĂ CĂ MÎINE ÎN ZORI NE VOR VIZITA, SPUSE BASARAB.
— DOAMNE, JOS LÎNGĂ RÎU OAMENII AU PRINS UN STRĂIN CARE SPUNE CĂ TE CUNOAŞTE.
— SĂ FIE ADUS STRĂINUL CHIAR ACUM!
— IATĂ-L PE STRĂIN, DOAMNE.
— CU CE SCOP, CAVALERE, PE AICI, NEÎNARMAT?
— AM VENIT SĂ VĂ DAU, CUM VOI PUTEA, O MÎNĂ DE AJUTOR.
— CUM, NU-L MAI SLUJEŞTI PE CAROL ROBERT?
— NU L-AM SLUJIT NICIODATĂ. HRISOVUL VI L-AM ADUS ATUNCI CU PREŢUL CUVÎNTULUI MEU. CĂLĂTOREAM SĂ CUNOSC ŢĂRI ÎNDEPĂRTATE...
(Va urma

Cutezătorii 34 Revistă săptămînală. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor şef: MIHAI NEGULESCU. Redactor şef-adjunct: PETRE GHELMEZ. Secretar general de redacţie: OVIDIU ZOTTA. Administraţia: Editura SCÎNTEIA, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 20. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: ANCA ARGHIR. Tehnoredactor: ROZALIA BARANY.

PREŢUL 1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

35

JOI, 29 AUGUST
1968, ANUL II

ÎN PAGINA A 6-A „ARTA AFRICANĂ" (EXPOZIȚIA DE LA SALA DALLES).

Înalţii oaspeţi sînt primiţi cu puternice ovaţii de oamenii muncii din Miercurea Ciuc.

Peste 30 000 de cetăţeni au participat la adunarea populară care a avut loc în oraşul Sfîntul Gheorghe.

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN JUDEȚELE BRAȘOV, COVASNA ȘI HARGHITA

Luni 26 august, tovarăşii Nicolae Ceauşescu, secretar general al C.C. al P.C.R., preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., preşedintele Consiliului de Miniştri, Janos Fazekas, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri şi Vasile Patilineţ, secretar al C.C. al P.C.R., au făcut o vizită de lucru în judeţele Braşov, Covasna, Harghita.

La Braşov, în mijlocul constructorilor de tractoare, acolo unde, abia cu cîteva zile în urmă, se sărbătorise o importantă victorie — fabricarea tractorului «Universal 400» — în mijlocul populaţiei din judeţul Covasna, în faţa celor peste 30 000 de cetăţeni români, secui, germani adunaţi la mitingul din centrul oraşului Sfîntul Gheorghe, pe şoselele judeţului Harghita, la marile adunări cetăţeneşti din oraşele Miercurea Ciuc sau Odorheiul Secuiesc, conducătorii de partid şi de stat, în frunte cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, au rostit ample cuvîntări abordînd importante probleme ale politicii interne şi externe a României.

Pretutindeni, populaţia judeţelor Braşov, Covasna şi Harghita, români, maghiari, germani, vîrstnici şi tineri au făcut o primire caldă, entuziastă înalţilor oaspeţi, exprimîndu-şi adeziunea unanimă la politica înţeleaptă, realistă şi profund umanistă a partidului şi statului nostru.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ceilalţi conducători de partid şi de stat au felicitat pe oamenii muncii din această parte a ţării pentru succesele dobîndite în lupta plină de abnegaţie pentru dezvoltarea economică şi socială a patriei, le-au urat noi biruinţe.

«*Tot ceea ce am realizat* — **a spus secretarul general al C.C. al P.C.R. în faţa cetăţenilor din oraşul Sfîntul Gheorghe** — *este rodul muncii comune a românilor, maghiarilor şi germanilor care trăiesc în aceeaşi patrie, care au învins aceleaşi greutăţi... Vom face ca patria noastră să meargă cu paşi tot mai iuţi şi mai mari în desăvîrşirea socialismului, spre construcţia societăţii comuniste.*»

Cronicar

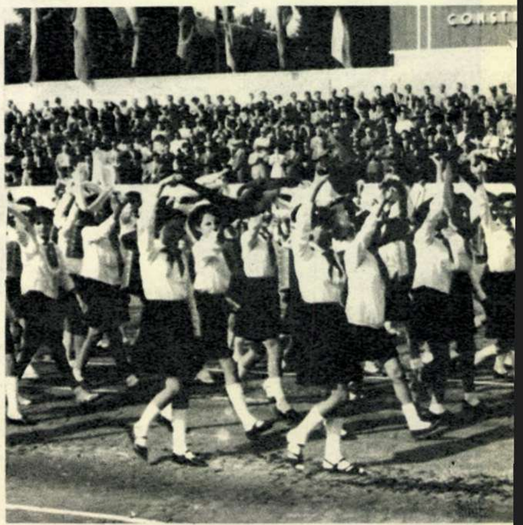

23 AUGUST

MÎNDRI ȘI LIBERI PE PĂMÎNTUL PATRIEI

AM ADUS ȘI ANUL ACESTA, LA MAREA SĂRBĂTOARE DE 23 AUGUST, PRINOSUL NOSTRU DE RECUNOȘTINȚĂ LUPTĂTORILOR CARE, ÎN ACEL FIERBINTE SFÎRȘIT DE VARĂ AL ANULUI 1944, SUB CONDUCEREA PARTIDULUI COMUNIȘTILOR, AU DECLANȘAT COLOSALA ENERGIE UMANĂ CONDUCÎND LA FĂURIREA ROMÂNIEI SOCIALISTE. NE-AM ANGAJAT, VÎRSTNICI ȘI TINERI, CU ȘI MAI MULTĂ VIGOARE, SĂ CONTINUĂM NEABĂTUȚI DRUMUL SOCIALISMULUI, EXPRIMÎNDU-NE SINCERA ADEZIUNE LA POLITICA INTERNĂ ȘI EXTERNĂ, PLINĂ DE DEMNITATE ȘI MÎNDRIE NAȚIONALĂ, A PARTIDULUI ȘI STATULUI NOSTRU.

ÎN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATE ORAȘELE REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ AU AVUT LOC MARI ȘI ENTUZIASTE MANIFESTAȚII TRADIȚIONALE. SUTE DE MII DE OAMENI AI MUNCII, ALĂTURI DE CARE AU FOST PREZENȚI ȘI PIONIERII, AU PREFĂCUT STRĂZILE ÎN NESFÎRȘITE, FRENETICE FLUVII UMANE.

MEMORIA APARATULUI DE FOTOGRAFIAT VĂ REDĂ ÎN ACEASTĂ PAGINĂ CÎTEVA ASPECTE DE LA PARADA MILITARĂ ȘI DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ.

SPORT

SPERANTE ALE ÎNOTULUI ROMÂNESC

Cu greu vom putea uita recenta ediție, a patra, a naționalelor de înot pentru copii care, reunind pe blocstarturile frumoasei piscine din parcul Dinamo peste 250 de tinere speranțe din 10 orașe ale țării, constituie fără îndoială un moment de răscruce al natației românești.

Veritabila «bandă rulantă» a recordurilor republicane (oficialii au consemnat în tabele 41 de asemenea recorduri), însoțind disputele acerbe pentru victorie, au conferit competiției o deosebită valoare. Adăugînd acestui fapt și prezența (la startul celor 70 de probe) a celor mai talentați copii din R.F. a Germaniei, țară în care acest sport cunoaște o largă dezvoltare, vom putea intui caracterul deosebit al competiției din aceste zile.

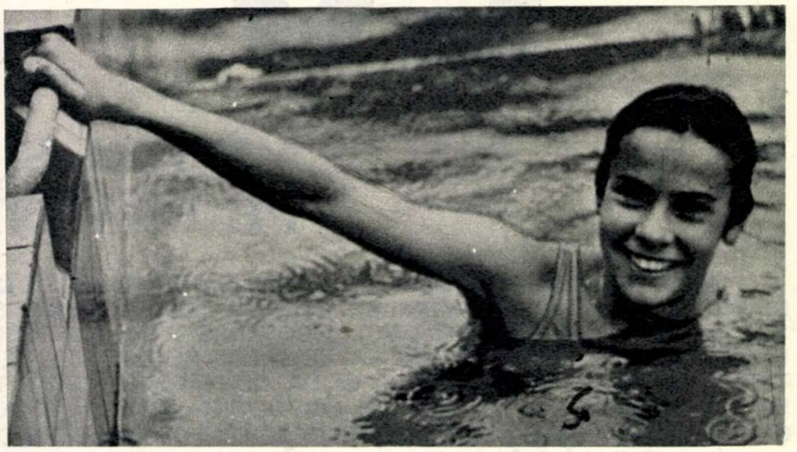

Două revelații ale acestor întreceri: ANCA GROZA și TEODOR NICOLAE.

Înotul (nu-i un secret pentru nimeni) este unul dintre sporturile complete, e sportul celor dîrji, curajoși, al celor care-și doresc un organism robust și perfect sănătos. Cifrele indicate de acele cronometrelor, la care apelăm atît de des, sînt mijloacele noastre de comparație. Subliniem cîteva dintre ele realizate în această competiție: *2:25,5* la 200 m delfin; *9:57,6* la 800 m liber; *59,4* la 100 m liber; *5:23.0* la 400 m mixt. Ei bine, cu numai 3—4 ani în urmă, asemenea performanțe, pe care **LIVIU COPCEALĂU** sau **ZENO OPRIȚESCU** (am citat doar două dintre «stelele» ultimei întreceri) le obțin astăzi cu o remarcabilă nonșalanță, erau cel mult la îndemîna seniorilor. Iar dacă acordăm credit anuarelor oferite de statisticieni la finele fiecărui an, teribilul cuplu dinamovist **ANCA GROZA — TEODOR NICOLAE,** recordman absolut al acestor campionate, ar putea figura cu acele *1:14,0* și, respectiv, *1:11,7* la 100 m delfin, printre cei mai buni performeri din lume la categoria 11—12 ani!

Anii de muncă intensă, cu antrenamente zilnice de cîte 3—4 ore însumînd zeci și sute de kilometri parcurși într-un ritm crescînd de la o săptămînă la alta, totala dăruire, fără de care marea performanță la înot este ca și imposibilă, încep să dea roade bogate, mai ales la cluburile Dinamo București, Școala sportivă Reșița, Școala sportivă nr. 2 și, mai recent, la Metalul Turda, Petrolul Ploiești, unde problema instruirii timpurii — de la 7—8 ani — a micilor înotători este privită cu toată seriozitatea. Cele patru zile de concurs la bazinul Dinamo ne-au dovedit că putem conta într-un viitor nu prea îndepărtat pe cîteva individualități de certă valoare, cu evidente resurse de a scoate definitiv natația românească din anonimat. În afara celor citați mai sus, au contribuit la frumoasa cunună de performanțe și **GHEORGHE LUPU (C.S. Scolar), LUCIA RADU, ANCA MIHĂESCU, SMARANDA NUȚEANU (Dinamo), ZITA ERDELI, GYONGY SOVAGO (C.S.M. Cluj),** și mai ales mezina **EUGENIA CRISTESCU (Dinamo),** autoarea unui rezultat de-a dreptul uimitor: *1:14,9* pe 100 m liber, la numai 9 ani!...

Mai mult, avem la ora actuală și posibilitatea de a alinia o selecționată demnă de a ne reprezenta în întîlniri internaționale, iar victoria băieților cu 69—63 în fața reprezentanților R.F. a Germaniei (la fete, oaspeții mult superiori au cîștigat fără dificultate), constituie pilda cea mai elocventă în acest sens.

Este, fără îndoială, un prim pas spre afirmare al tinerelor noastre speranțe. Și credem că lucrurile nu se vor opri aici. Oferind acestor talentați sportivi cele mai bune condiții de antrenament și urmărindu-se cu multă răbdare creșterea gradată a performanțelor (orice salt forțat poate deveni periculos), vor fi create premisele ca actualele speranțe să devină curînd certitudini.

Adrian VASILIU

P.S.

În ultimele zile ale campionatelor republicane de natație, pentru copii și juniori, la bazinul olimpic «Dinamo» au fost obținute numeroase alte recorduri republicane. Senzația acestei competiții, care în acest an s-a bucurat de o mare participare și de mult succes, a adus-o ANCA GROZA. Tînăra noastră înotătoare (12 ani!) a realizat 2:45,5 la 200 m. delfin, una dintre cele mai bune performanțe mondiale la copii.

În acești copii talentați, modești, perseverenți, capabili de realizarea unor asemenea rezultate, întrezărim natației noastre stelele de mîine, care vor străluci și pe firmamentul întrecerilor internaționale. Cu această speranță în suflet, le dorim mult succes exprimîndu-ne dorința de-a avea și altă dată posibilitatea să scriem despre ei.

Tinerețe, ritm, armonie, mișcare = sănătate, frumusețe. Gimnastica e unuldintre prietenii cei mai stimați și prețuiți ai elevil

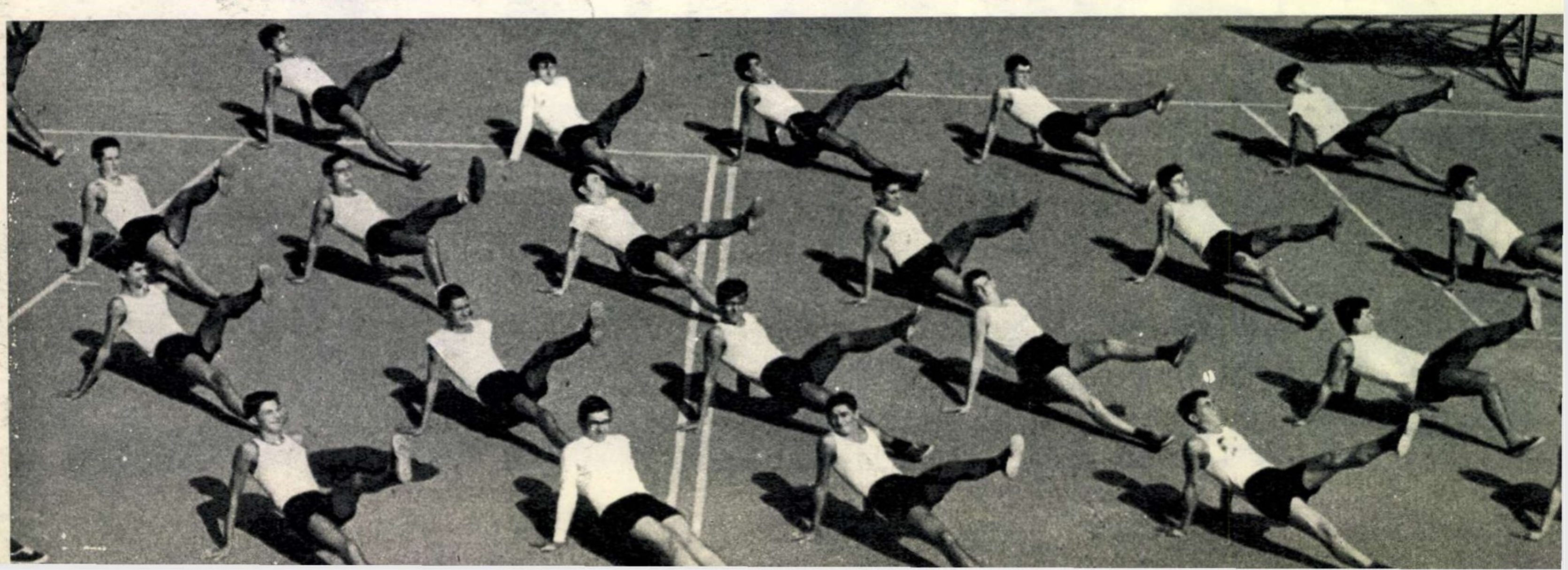

JOCURI DE ÎNDEMÎNARE

Ridicaţi cutia

Se aşază pe duşumea, lipită de perete, o cutie de chibrituri. Jucătorul se reazămă cu spatele de zid, cu picioarele depărtate, de o parte şi de alta a cutiei şi cu călcîiele lipite de zid. Apoi încearcă să ridice cutia. Pentru aceasta se apleacă foarte repede, apucă cutia cu o mînă şi înainte de a-şi pierde echilibrul face cîţiva paşi în faţă şi revine la poziţia normală. Condiţia principală e ca jucătorul să nu dezlipească deloc călcîiele de perete înainte de a ridica cutia şi nici să se sprijine cu mîna pe podea.

Jucătorul stă în genunchi pe duşumea, cu mîinile la spate. În faţa lui, la o distanţă egală cu lungimea antebraţului şi palmei întinse (se măsoară distanţa de către jucător, punînd cotul mîinii drepte lîngă genunchi şi întinzînd mîna cu palma desfăcută), se aşază o cutie de chibrituri pe cant. Jucătorul încearcă să ridice cu gura cutia de chibrituri, aplecîndu-se în faţă, fără să-şi ia mîinile de la spate.

Jocurile acestea sînt foarte grele, dar amuzante. Vă recomandăm să le exersaţi bine acasă, de unii singuri, pînă veţi căpăta îndemînarea necesară executării lor fără dificultăţi. Apoi, cînd vi se iveşte prilejul, într-un cerc de cunoscuţi neavizaţi, executaţi-le voi şi invitaţi-i şi pe ei să vă urmeze exemplul. Vor zice că-i uşor, dar nu vor reuşi din primele încercări..

Pescuitul păstrăvilor

Păstrăvii se confecţionează desenîndu-i pe un carton mai gros din care apoi sînt decupaţi. De gura fiecărui păstrăv se prinde un cerc de sîrmă cu diametrul de 2 cm. Astfel pregătiţi, păstrăvii sînt culcaţi pe o masă cu cercul de sîrmă îndoit în aşa fel încît să fie pe verticală. Undiţele se confecţionează dintr-un băţ lung de 1 m de care se prinde o sfoară lungă de 80 cm. La capătul sforii se prinde un ac cu gămălie îndoit, sub formă de cîrlig.

Jucătorii se aşază în jurul mesei, în cerc, la cel puţin 1 m de marginea mesei, cu undiţele în mînă, încercînd să agaţe păstrăvii cu cîrligele de cerculeţe.

Reguli:

a) păstrăvii trebuie să fie cu cel puţin 6 mai mulţi decît numărul jucătorilor;

b) cîştigă cel care, într-un timp stabilit de comun acord, reuşeşte să pescuiască mai mulţi păstrăvi.

Observaţie.

Jocul acesta se poate desfăşura şi afara, înlocuind masa cu o porţiune de teren neted, fără iarbă, pe care se desenează cu creta un cerc cu raza de 0,50 m pe suprafaţa căruia se răspîndesc păstrăvii. Concentric cu primul cerc, se desenează altul, cu raza de 1,50—2 m, în jurul căruia se aşază «pescarii».

Mingea pe verticală

Doi jucători stau faţă în faţă, fiecare într-un cerc cu raza de 0,50 m, la distanţă de 2 m unul de altul (distanţă măsurată între cele două circumferinţe). Fiecare jucător are în mînă cîte o minge elastică. De pe margine, un coleg va conduce jocul. Cînd acesta strigă gata!, jucătorii aruncă mingile în sus, pe verticală, după care imediat îşi schimbă locurile, trecînd în fugă unul în cercul celuilalt şi încercînd să prindă mingea care coboară.

Reguli:

a) mingea trebuie aruncată pe verticală, la o înălţime de cel puţin 5 m;

b) pentru a nu se lovi unul de altul, fiecare jucător aleargă pe partea dreaptă;

c) fiecare prindere a mingei se notează cu un punct, la fiecare scăpare a ei se scade un punct;

d) dacă un jucător n-a aruncat corect mingea, i se scade un punct.

IOANA POPA
asistent universitar I.C.F.

GIMNASTICĂ ŞI AUR

La Cluj, în cadrul «Cupei speranţelor olimpice» la gimnastică, la care au participat sportivi din numeroase ţări europene şi asiatice, tînăra gimnastă română ALINA GOREAC a avut o comportare excelentă, cucerind medalia de aur la sărituri. Un nume relativ nou, care s-a impus nu numai atenţiei specialiştilor noştri, ci şi a celor străini, încă o speranţă a sportului nostru de performanţă, care are darul să ne bucure.

ceului «Gheorghe Şincai» din Capitală.

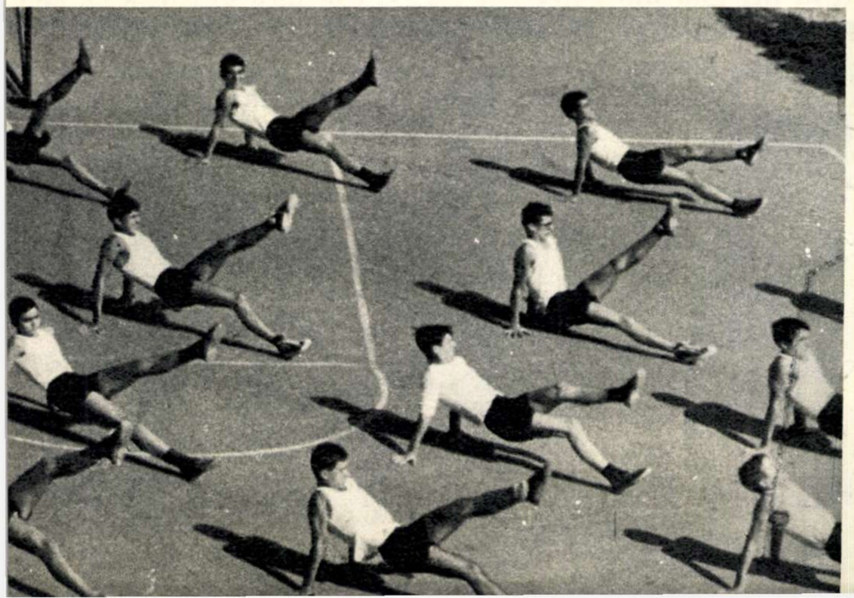

DIN ISTORIA SPORTULUI ŞCOLAR ROMÂNESC (III)

TENIS ŞI FOTBAL ACUM 70 DE ANI

În vara anului 1907, fraţii Ionel şi Mircea Iconomu, atunci întorşi de la studii din Franţa, înfiinţează primul club de tenis din ţara noastră, la Bucureşti. S-a numit mai tîrziu TENIS CLUB ROMÂN şi în 1908 a cîştigat campionatul României, disputat cu alte două echipe formate în perioada respectivă.

În 1909 iau fiinţă şi primele echipe de fotbal — OLIMPIA şi COLENTINA, care aveau să participe, în 1912, la primul campionat şcolar «Cupa Capitalei».

Acesta a fost începutul organizării tenisului şi al fotbalului în şcolile din ţara noastră. Dar introducerea lor se făcuse încă din 1898, la Iaşi. Două documente fotografice, păstrate în arhivele Liceului internat de băieţi din acest oraş, ne-o confirmă. La vremea aceea amintitul liceu (înfiinţat în 1895), se numără printre cele mai moderne instituţii de învăţămînt din Europa, dispunînd de un local confortabil, înzestrat cu lumină electrică şi cu încălzire centrală şi avînd un colectiv de profesori dintre cei mai renumiţi. Şi mai avea ceva deosebit: şase pedagogi aduşi din Franţa şi din Anglia, pentru meditarea elevilor la limbile străine. Acestia au dat o atentie deosebită educatiei fizice a elevilor, obţinînd introducerea tenisului şi a fotbalului în programul de învăţămînt al liceului respectiv. Nu ştim ce reguli de joc avea fotbalul practicat la Iaşi acum şaptezeci de ani, pentru că în fotografia păstrată nu se văd nici porţi, nici amplasarea jucătorilor. Dar inscripţia e clară: *football*.

Elevii Liceului internat (numit şi Liceul model), mai practicau la sfîrşitul secolului trecut: *gimnastica la aparate*, *scrima*, *exerciţii militare*, *oina*, *popicele* şi *crochetul*.

ION MUNTEANU

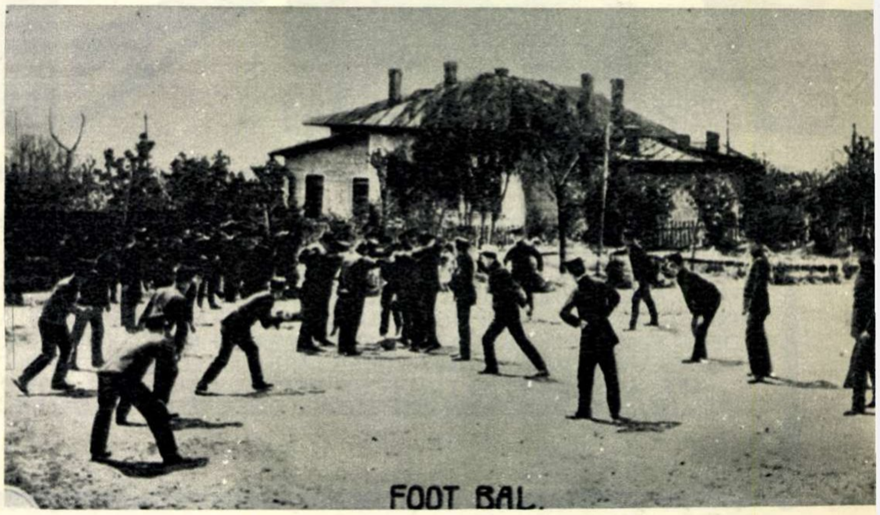

^ *Fotbal? Seamănă mai mult a rugbi. Să fi confundat fotoreporterul vremii un sport cu celălalt?...*

Aici totul e cît se poate de clar. Tenisul şi-a făcut apariţia la noi în aceleaşi «haine» pe care le poartă şi azi. ˅

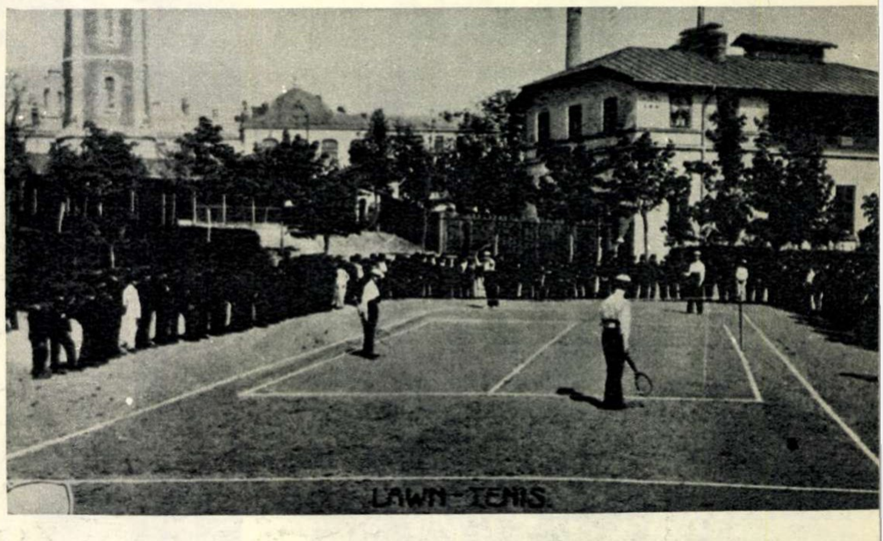

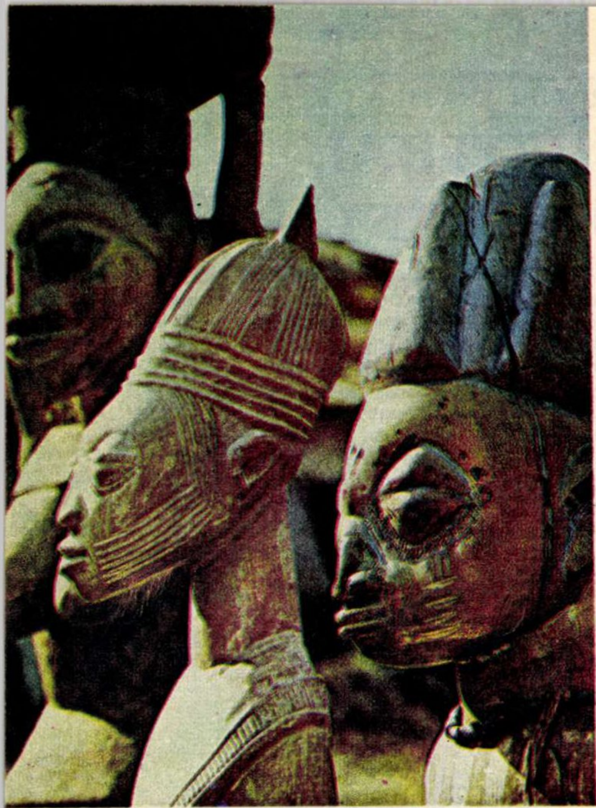

Arta neagră

„NOȚIUNEA DE ARTĂ, ÎN SENSUL PE CARE CIVILIZAȚIA EUROPEANĂ ÎL DĂ ACESTUI TERMEN, NU-ȘI AFLĂ ECHIVALENT ÎN AFRICA. ARTA NEAGRĂ REPREZINTĂ ACȚIUNEA UNUI SISTEM TRADIȚIONAL, SUFLETUL UNEI SOCIETĂȚI MAI CURÎND DECÎT A UNUI INDIVID, EXPRESIA UNEI DRAME COLECTIVE, UN LIMBAJ SFÎNT. ACEASTĂ ARTĂ ÎMBINĂ RUGĂCIUNILE CU SOLUȚIILE PRACTICE; ESTE O RIPOSTĂ LA EPIDEMII, LA RĂZBOAIE, LA FOAMETE, LA INCENDIILE HĂȚIȘURILOR ȘI LA ERUPȚIILE VULCANILOR, LA TOT CEEA CE DEPĂȘEȘTE PUTEREA UNUI OM AFLAT CU MÎINILE GOALE ÎN FAȚA PRIMEJDIILOR. IZVOARELE DE INSPIRAȚIE APARȚIN ÎN ACEIAȘI MĂSURĂ ANUMITOR RAȚIUNI COSMICE CE NU POT FI DECÎT SUMAR DIFERENȚIATE, ACEST DOMENIU FIIND CU TOTUL ÎNCHIS ÎNCĂ DIN TRECUTUL ÎNDEPĂRTAT. ESTE LUMEA SECRETĂ A INIȚIERII. FIECARE CUVÎNT VINE DE DEPARTE, «CU MULT MAI DE DEPARTE DECÎT OAMENII».

LIMBAJUL SACRU NU-I DECÎT UN ÎMPRUMUT. ȘI TOTUȘI, ATÎT DIN CÎTE PUTEM CUNOAȘTE, FUNCȚIILE SALE EXPRIMĂ OARECARI DIMENSIUNI ALE ARTEI NEGRE PRIN INTERMEDIUL DIFERITELOR VALORI PREZENTATE ÎN ACEASTĂ EXPOZIȚIE."

Prof. JEAN GABUS
Director al Muzeului etnografic
din Neuchatêl

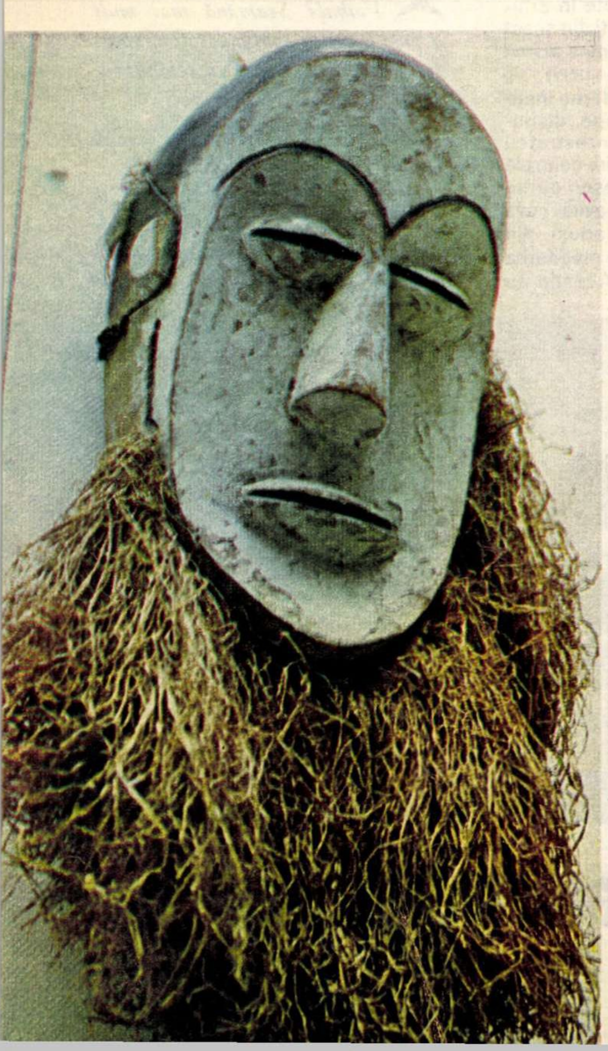

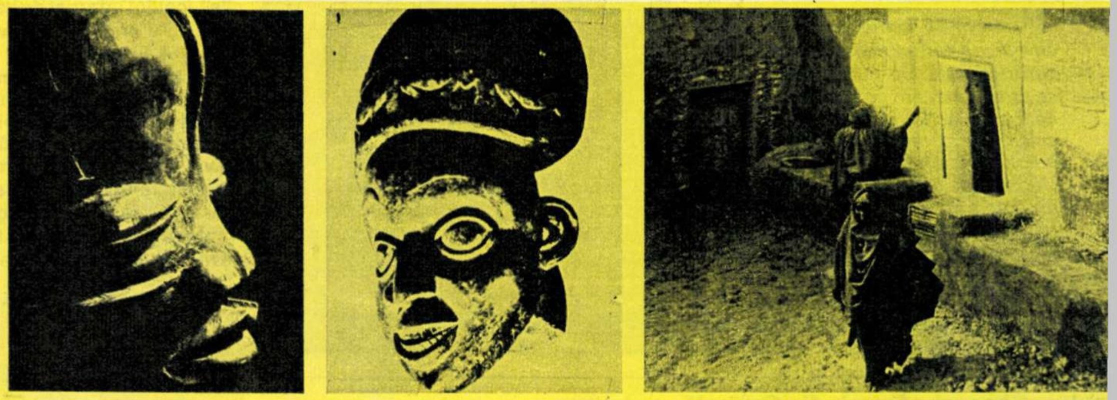

Vă prezentăm cîteva imagini din expoziția de artă neagră deschisă la sala Dalles din București, cu concursul Muzeului etnografic din Neuchatêl-Elveți

Caii zburători

de ION DODU BĂLAN

Iarnă. Cîteva zile a bîntuit gerul Bobotezei, un ger cum nu s-a mai văzut, de a înghețat Mureșul tot și ziceai că-nghează și vițelul în vacă. Cînd gerul a mai trecut s-a urnit un viscol, ca un uragan, de-a smuls praștila de pe casele oamenilor și le-a vînzolit prin grădini paiele, ca la treierat. Acum s-a potolit și vîntul și-a început să ningă. Ninge de ieri seară și nu se mai oprește. Ninge cu fulgi mari. Drumurile s-au înfundat, clădirile de-abia se mai zăresc. Peste tot o singură culoare: alb, alb fără sfîrșit. Doar fuioarele lungi de fum care ies din hornurile caselor mai sparg pe alocuri monotonia adormitoare a peisajului. Oamenii s-au strîns în case pe lîngă foc. Femeile torc lîna și fuiorul sau țes covoare cu motive zoomorfe sau cu flori pe care parcă le mută cu mîna din glastră în firele de lînă. Bărbații dereticesc cîte-o unealtă, își sapă gîndul într-un stîlp de poartă sau într-o furcă de tors, sculptează o cruce pentru cinstirea bătrînilor de sub glie, construiesc vreo solniță de toată frumusețea sau fac vreo cutie din lemn care se închide cu atîta dibăcie de n-o mai poți desface, de nu-i știi secretul nici cu iarba fiarelor. Dar acum e mai cu seamă vremea poveștilor, în care se leagănă ca într-o dulce închipuire sufletul oamenilor trudiți. Pentru ei povestea e o comoară de nepreţuit. Cînd se lasă seara, la pîlpîirea focului, un moșneag sfătos și hîtru își deșartă traista cu povești. În odaia sărăcăcioasă vin atunci, ca la niște prieteni, împărați cu coifuri de argint, Feți Frumoși viteji, care se luptă cu zmeii, Ilene Cosînzene cu părul de aur, năpăstuite de mamele lor vitrege, animale miraculoase cu suflet de om, izvoare fermecate de apă vie și grădini înflorite pe care gerul de afară nu le poate îngheța și nu le poate veșteji. Într-o biată încăpere de la țară, închipuirea acestui moșneag aduce o întreagă împărăție feerică. Și Bințințiul, ca fiecare sat românesc, are povestitorii lui de basme, creatorii lui de lumi fericite. În vorbele lui, toată frămîntarea sufletului găsește alinare și fantezia aprinsă a ascultătorilor mută ușor lucrurile din lumea lui «așa este» în lumea lui «cum aș vrea să fie». În casa lui Badea Dumitru e o astfel de seară cu povești. Un bătrîn cu părul lung și nins de iernile anilor negri, cu barba albă, cu ochi sticloși stă în preajma focului și-și deapănă agale povestea. Copiii ascultă încremeniți, cu închipuirea dusă departe, cine știe pe ce tărîmuri. Între ei Aurel, zgribulit, într-o cămășuță lungă, lucrată de mîna mamei sale Ana, pare că-i soarbe moșneagului cuvintele din gură. Ochii-i negri sticlesc plini de curiozitate.

...Și copilul împăratului s-o suit pe calul acela răpciugănos, după ce i-o dat să mănînce jăratic, și orez fiert în lapte bun ca ăla de vi-l dau mamele voastre vouă, și calul l-a întrebat:

— Cum vrei să te duc, stăpîne, ca gîndul sau ca vîntul?

— Ca gîndul! zise Făt-Frumos și calul s-o ridicat la vorba lui ca o volbură în nori și nu s-a mai văzut. S-auzea numai un șuierat prelung ca de glonț de pușcă. Cînd ajunseră deasupra moșiei Ghionoaiei calul se lăsă peste ea cam pe de o parte și Făt-Frumos îi zbură capul scorpiei cu paloșul. Apoi se duseră, se tot duseră, pînă ajunseră la un cîmp cu flori unde era numai primăvară, și-acolo s-așezară la odihnă.

Trezit parcă dintr-un vis, Aurel îl întrebă sfios pe moșneagul povestitor:

— Bine, moșule, dar ce fel de cal e ăla care zboară? Caii noștri de ce nu pot zbura?

— Ei, dragul moșului, ăsta-i un cal năzdrăvan, un cal din poveste cum a fost și nu mai este. E o putere mare care-l ține în aer și pe care noi n-o cunoaștem. Se zice că o fost și la noi în sat pe vremuri un bătrîn care știa tainele zborului și care ar fi zburat cu o loitră de car de pe un vîrf de șură, dar a murit, săracul, și s-o dus cu taina în pămînt, sub iarbă verde. Cine știe, poate odată și-odată o va mărturisi-o vreunui nepot, că se zice că morții nu țin tainele mari pentru totdeauna în mormînt. Vine o zi în care ei își spun tainele, ca să-i ajute pe cei din viață. Dar nu se știe niciodată ziua și ceasul.

Desen de ALBIN STĂNESCU

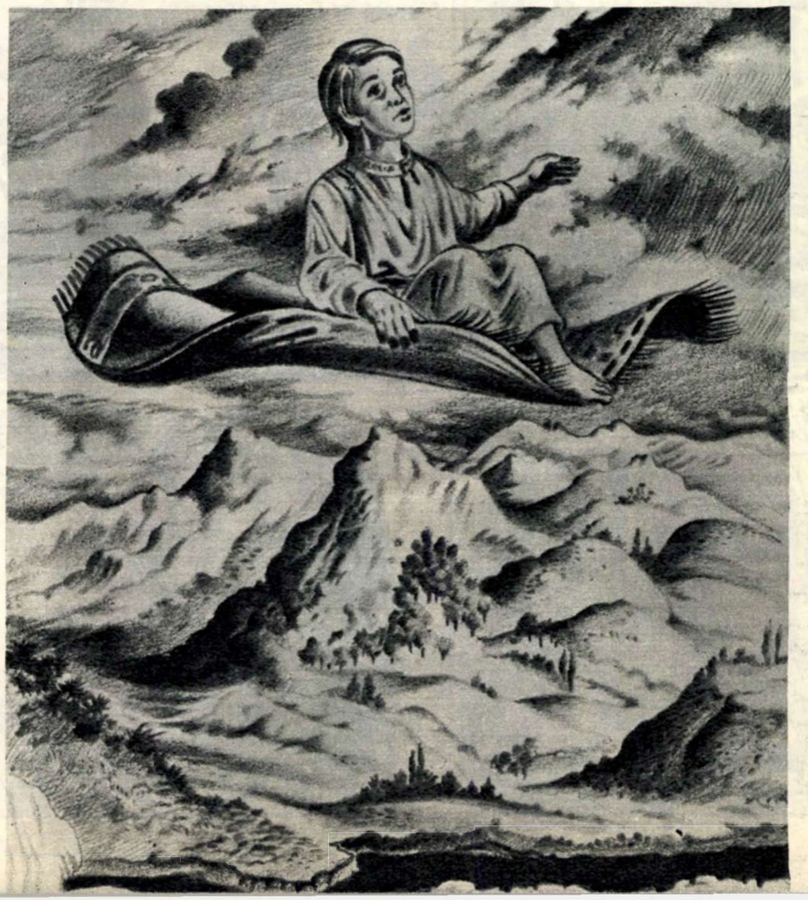

Aurel se cutremură din toată ființa și se duse cu gîndul spre omul acela de demult. «Vasăzică — gîndi el — și oamenii pot să zboare, dacă descoperă taina. Oare omul acela o fi fost și el năzdrăvan, ori un om ca toți oamenii?» Întrebarea aceasta o rosti cu voce tare fără să-și dea seama.

— Un om obișnuit, dragul meu. De aici de la noi, ori mi se pare că din Ormindea, nu mai țin bine minte. Lumea zicea că lucrează cu dracu', dar eu nu cred. Eu cred c'o fost omu lui Dumnezeu, cu gînd bun și înțelept, care o știut el ce-o știut de și-o dat viața pentru asta.

— A murit? — întrebă Aurel cu glasul îndurerat.

— S-a prăpădit sărmanul, că scîndura-i moartă, n-are duhul calului năzdrăvan și nici aripi de pasăre. El zicea că nu știu ce înțelegere ar fi între aer și scîndură și că aerul s-ar fi obligat s-o ție pe umerii lui, dar se vede că nu s-a ținut de cuvînt, cum nu se țin unii oameni.

— O înțelegere cu aerul?! se întrebă mirat Aurel. Doamne, ce om într-o ureche a fost năzdrăvanul acela, pe care Aurel simțea că-l îndrăgește acum ca pe bunul său tată.

Noaptea căzu grea ca o lavă de păcură. În vatră trosnea focul. Pe pereții odăii întunecate fulgerau lumini amestecate cu umbre. Badea Dumitru aprinse lampa. Moșneagul cu povestea dete «sara bună» și plecă sprijinindu-se în toiag. Mama Ana puse masa. Mămăligă unsă cu carne de porc și cu cîrnați. Într-o oală de pămînt aduse zeamă de varză ca să le mai taie greața după atîta grăsime. Toți ai casei luară loc în jurul mesei, mîncară din același blid mare, de pămînt, cu linguri de lemn, băură pe rînd din zeama de varză, își făcură apoi rugăciunile de seară și se culcară. Pe un prici mic, Aurel cu fratele Ion. Adormiră legănați în sforăitul greu al lui Badea Dumitru. Aurel visa că se culcase pe covorul cel nou țesut de maica-sa iarna trecută. Se părea că vîntul deschisese ușa și covorul porni cu el în zbor, ținînd drumul drept deasupra Mureșului înghețat. Pe jos era o zăpadă pufoasă și groasă, în aer era senin, și cald, și bine. Covorul plutea ca un fulg, pînă cînd un glas misterios îl întrebă: Cum vrei să te duc, stăpîne, ca gîndul sau ca vîntul?

— Numai ca vîntul — zise Aurel prudent — și covorul porni cu viteza vîntului spre Ormindea.

Sub el plopii și sălciile de pe malurile Mureșului se legănau încărcați de promoroacă, părînd a-i da bineţe. Mîndru de sine, Aurel trecea ca un Făt-Frumos al văzduhului. La Ormindea era sărbătoare. Oamenii adunați pe uliți se hîrjoneau cu zăpadă. Într-o șură îl zări pe unul măsurînd niște scînduri. Îndreptă covorul într-acolo și năzdrăvanul se așternu ușor pe zăpadă.

— Bună ziua, bade.

— Bună să-ți fie inima, voinice, și fericită calea pe care ai pornit. Da' ce vînt te-aduce pe la mine, pe vremea asta?

— Te-aș ruga, om bun, să-mi arăți cum faci scîndura să zboare cu matale pe ea.

— Cum să fac, voinice, încerc s-o fac pasăre, să-i dau viață, dacă se poate chiar viața mea, numai să zboare.

Am un frate dus departe, peste munți și peste ape și mă omoară dorul de el și n-am cum ajunge ca să-l văd înainte de a închide ochii. Și am o vorbă să-i spun de la mama, care s-a stins cu gîndul la el și-aș vrea să-i împlinesc dorința.

Aurel se apropie cu ochii iscoditori de scîndurile cioplite, așezate în cruce, una lîngă alta. Cînd să le observe alcătuirea, un strigăt puternic și o tresărire a fratelui Ion îl trezi la realitate.

— Aurel, Aurel, țipă Ion buimăcit. Tu ești aici? Vai, ce bine! Visasem c-ai căzut din mărul cel înalt din fundul grădinii și unde-ai căzut tu s-a făcut fîntînă ca aceea de la Argeș, de care ne-a povestit tata aseară și uitîndu-mă după tine am căzut și eu în fundul apei.

Emoționat și trist, Aurel căuta cu ochii, prin întunericul odăii, covorul cel nou de pe perete. Într-o palidă scînteiere îi zări contururile albe.

Îi aici — își zise. N-a fost decît vis dar, ce vis frumos. Ce păcat că n-am prins mai mult din taina omului de la Ormindea!

DRUMUL MIRODENIILOR

AUR ŞI MIRODENII!

IATĂ CUVINTELE MAGICE CE I-AU ÎNFIERBÎNTAT PE SPANIOLII ŞI PORTUGHEZII CARE, LA CUMPĂNA CELUI DE AL DOILEA MILENIU AL EREI NOASTRE, CĂUTAU NOI CĂI PE APĂ SPRE FABULOASA «ŢARĂ A MIRODENIILOR».

ÎN TUMULTUL ACESTOR CĂUTĂRI, EPOCĂ A AFIRMĂRII UNOR CELEBRI NAVIGATORI, AU FOST SĂVÎRŞITE ŞI CÎTEVA DIN MARILE DESCOPERIRI GEOGRAFICE. IATĂ CADRUL POVESTIRII NOASTRE AL CĂREI EROU PRINCIPAL ESTE VASCO DA GAMA, NAVIGATOR ŞI EXPLORATOR PORTUGHEZ CARE ÎN ANII 1497—1498 A DESCOPERIT «DRUMUL MARITIM SPRE INDIA» SAU CUM I S-A MAI SPUS «DRUMUL MIRODENIILOR».

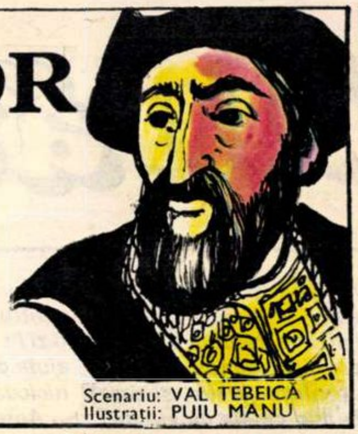

Scenariu: VAL TEBEICĂ
Ilustraţii: PUIU MANU

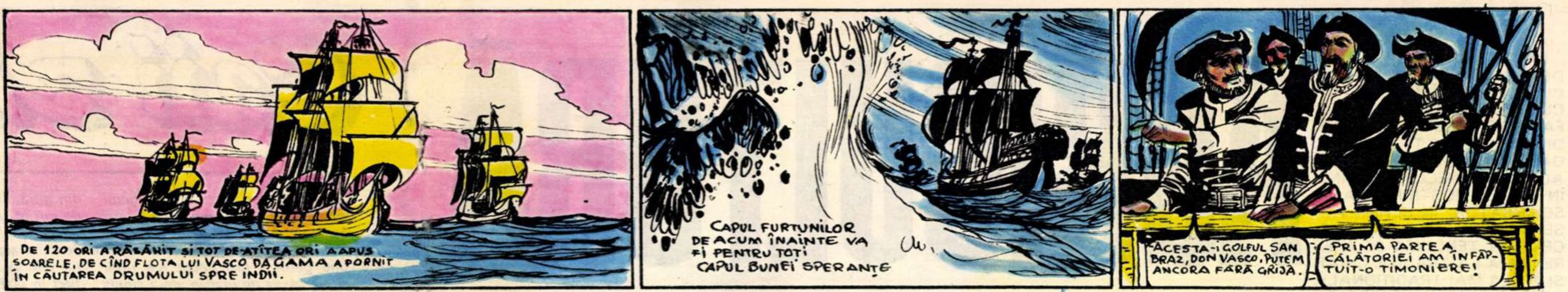
DE 120 ORI A RĂSĂRIT ŞI TOT DE-ATÎTEA ORI A APUS SOARELE, DE CÎND FLOTA LUI VASCO DA GAMA A PORNIT ÎN CĂUTAREA DRUMULUI SPRE INDII.
CAPUL FURTUNILOR DE ACUM ÎNAINTE VA FI PENTRU TOŢI CAPUL BUNEI SPERANŢE
-ACESTA-I GOLFUL SAN BRAZ, DON VASCO, PUTEM ANCORA FĂRĂ GRIJĂ.
-PRIMA PARTE A CĂLĂTORIEI AM ÎNFĂPTUIT-O TIMONIERE!

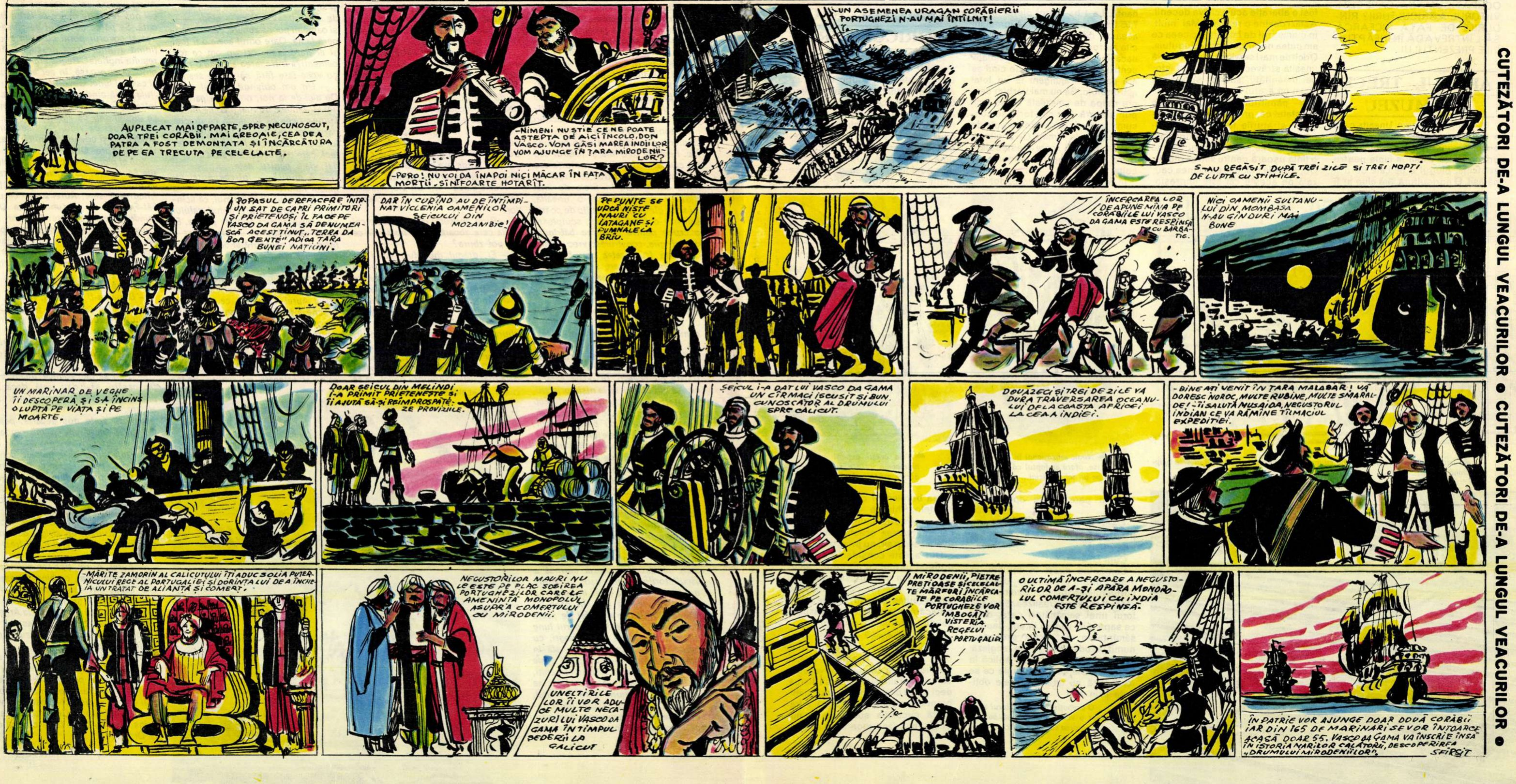
AU PLECAT MAI DEPARTE, SPRE NECUNOSCUT, DOAR TREI CORĂBII. MAI GREOAIE, CEA DE A PATRA A FOST DEMONTATĂ ŞI ÎNCĂRCĂTURA DE PE EA TRECUTĂ PE CELELALTE.
-NIMENI NU ŞTIE CE NE POATE AŞTEPTA DE AICI ÎNCOLO, DON VASCO. VOM GĂSI MAREA INDIILOR, VOM AJUNGE ÎN ŢARA MIRODENIILOR?
-PERO! NU VOI DA ÎNAPOI NICI MĂCAR ÎN FAŢA MORŢII. SÎNT FOARTE HOTĂRÎT.
UN ASEMENEA URAGAN CORĂBIERII PORTUGHEZI N-AU MAI ÎNTÎLNIT!
S-AU REGĂSIT DUPĂ TREI ZILE ŞI TREI NOPŢI DE LUPTĂ CU STIHIILE.
POPASUL DE REFACERE ÎNTR-UN SAT DE CAFRI PRIMITORI ŞI PRIETENOŞI ÎL FACE PE VASCO DA GAMA SĂ DENUMEASCĂ ACEST ŢINUT „TERRA DA BOA GENTE" ADICĂ ŢARA BUNEI NAŢIUNI.
DAR ÎN CURÎND AU DE ÎNTÎMPINAT VICLENIA OAMENILOR ŞEICULUI DIN MOZAMBIC!
PE PUNTE SE URCĂ NIŞTE MAURI CU IATAGANE ŞI PUMNALE LA BRÎU.
ÎNCERCAREA LOR DE A PUNE MÎNA PE CORĂBIILE LUI VASCO DA GAMA ESTE RESPINSĂ CU BĂRBĂŢIE.
NICI OAMENII SULTANULUI DIN MOMBASA N-AU GÎNDURI MAI BUNE
UN MARINAR DE VEGHE ÎI DESCOPERĂ ŞI S-A ÎNCINS O LUPTĂ PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE.
DOAR ŞEICUL DIN MELINDI I-A PRIMIT PRIETENEŞTE ŞI ÎI AJUTĂ SĂ-ŞI REÎMPROSPĂTEZE PROVIZIILE.
ŞEICUL I-A DAT LUI VASCO DA GAMA UN CÎRMACI ISCUSIT ŞI BUN CUNOSCĂTOR AL DRUMULUI SPRE CALICUT.
DOUĂZECI ŞI TREI DE ZILE VA DURA TRAVERSAREA OCEANULUI DE LA COASTA AFRICII LA CEA A INDIEI.
-BINE AŢI VENIT ÎN ŢARA MALABAR! VĂ DORESC NOROC, MULTE RUBINE, MULTE SMARALDE! -ÎI SALUTĂ MUSAIDA, NEGUSTORUL INDIAN CE VA RĂMÎNE TĂLMACIUL EXPEDIŢIEI.
-MĂRITE ZAMORIN AL CALICUTULUI ÎŢI ADUC SOLIA PUTERNICULUI REGE AL PORTUGALIEI ŞI DORINŢA LUI DE A ÎNCHEIA UN TRATAT DE ALIANŢĂ ŞI COMERŢ.
NEGUSTORILOR MAURI NU LE ESTE PE PLAC SOSIREA PORTUGHEZILOR CARE LE AMENINŢĂ MONOPOLUL ASUPRA COMERŢULUI CU MIRODENII.
UNELTIRILE LOR ÎI VOR ADUCE MULTE NECAZURI LUI VASCO DA GAMA ÎN TIMPUL ŞEDERII LA CALICUT
MIRODENII, PIETRE PREŢIOASE ŞI CELELALTE MĂRFURI ÎNCĂRCATE PE CORĂBIILE PORTUGHEZE VOR ÎMBOGĂŢI VISTERIA REGELUI PORTUGALIEI.
O ULTIMĂ ÎNCERCARE A NEGUSTORILOR DE A-ŞI APĂRA MONOPOLUL COMERŢULUI CU INDIA ESTE RESPINSĂ.
ÎN PATRIE VOR AJUNGE DOAR DOUĂ CORĂBII IAR DIN 165 DE MARINARI SE VOR ÎNTOARCE ACASĂ DOAR 55. VASCO DA GAMA VA ÎNSCRIE ÎNSĂ ÎN ISTORIA MARILOR CĂLĂTORII, DESCOPERIREA „DRUMULUI MIRODENIILOR".
SFÎRŞIT